

VIDUL DE CULTURĂ

—Alexandru POPESCU-PRAHOVA—

S'a glosat excesiv pe tema vidului de putere. Si după Decembrie 1989, pe scena politică românească, unde consacrarea mediocrității a devenit ritual, speranța continuă să dispară de pe fața "cetățeanului turmentat". Dezorientat de norme aleatorii, desproprietărit de criteriile judecăților de valoare, anonimul străzii votează, cu încredere, un nume, în locul unei idei. Imbrăncit la coada istoriei, Românul își întreabă astăzi aproapele, nu să-și verifice opțiunea, cât să-și împace conștiința, că nu-și irosește, de unul singur, capitalul electoral. Practic, el nu-și alege "o altă soartă", ci își culege restul necrutător de destin, pregătit la la maison, de ursoarele ocultismului in-

ternaționalist.

Solidaritatea în necunoștință de cauză îi conferă "alegătorului" atâta certitudine cât să-și... turmenteze cetățenia, cât să-și topească identitatea, în borșul turbure din cazanul comun, pe care, cândva, scria: Liberté, Egalité, Fraternité!, pe care astăzi scrie: Vampirism, Drog, Sex, Biserică-Disco! Cazan sau urnă fierbând cu bulboi, deasupra televizorului, aprins de iluzia evoluției dintâi și-a revoluției de pe urmă. Retușul cu foarfeca montajului cinematografic, alăturarea de efect (Kulešov!) a știrilor și a emisiunilor televizate maschează, savant, nu doar impostura puterii rămase pe poziție, dar, mai ales, invaliditatea opoziției, la sânul

nației intimidată, neinformată și dezintelectualizată.

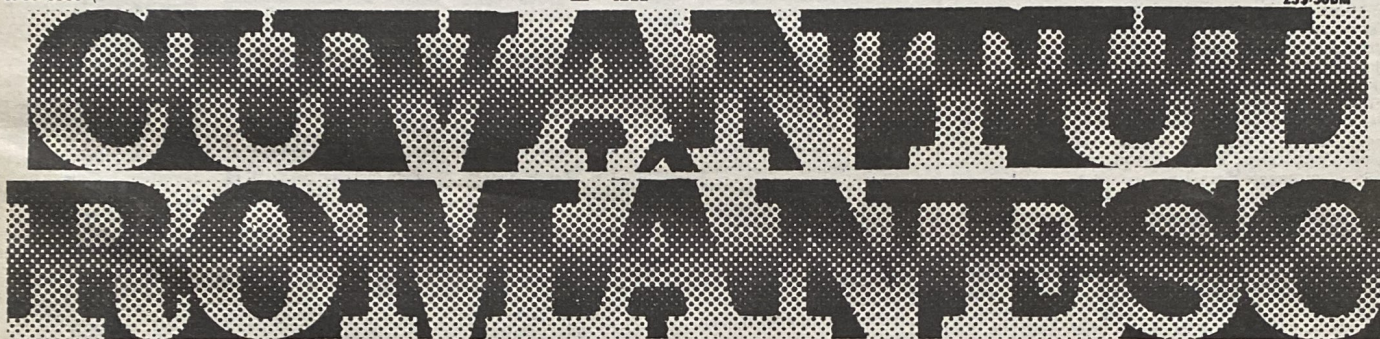
Lipsa de exercițiu a unei polemici constructive lasă loc nihilismului ateu, vecin la Est cu autismul planificat, iar către Vest, cu anarhismul migrator. Când zeul este izgonit din Biblie, muritorii își pot permite orice. Manevrată psihanalitic de cultura imaginii fără sfială, tehnica suprarealistă este folosită nu atât pentru imaginarea noilor mituri, cât pentru distrugerea tradițiilor sfinte. Privită astfel, trâmbișata amestecătură confederativă a "noii" Europe nu pare un antidot împotriva Babilonului, ci mai degrabă, o rafinare a babiloniei. Pe harta secretă a lumii, diluarea contururilor

naționale disimulează, deja, filtrarea aleșilor apatrizi.

În acest context, kitsch-ul existențial aburește oglinda nivelului de trai al muribundului românesc. Stimulat înainte, cu degradantul salariu prevăzut prin Constituția "oamenilor muncii" cvasi-gomeri, gustul dulcelui farniente se substituie, azi, cultului muncii și responsabilității civice. Falsul politic reflectă persistența vacuumului cultural. Iar vidul de cultură se dovedește a fi simptomul definitoriu al crizei de identitate mistică, provocată de experimentul comunist. Ca'n orice tratament inspirat, anamneze restauratoare se cuvine să înceapă cu fața spre Dumnezeu.

ISSN
0705-8365

Pretul unui abonament anual
255.500M

THE ROMANIAN VOICE THE LARGEST ROMANIAN NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

ANUL 16 Nr. 181 - MAI 1991-

PUBlicație LUNARĂ

EDITOR: GEORGE BĂLAȘU

CIRCULAȚIE ÎN AFARA CĂNADEI: AFRICA, ARGENTINA, ANGLIA, AUSTRALIA, BRAZILIA, BELGIA, CHILE, DANEMARCA, ELVEȚIA, GERMANIA, GRECIA, FRANȚA, ISRAEL, ITALIA, OLANDA, ROMANIA, SPANIA, S.U.A., SUECIA, TURCIA, YUGOSLAVIA, NOUA ZELANDĂ

REVOLUȚIA ECONOMICĂ DELA TIMIȘOARA

Eugen BÂRSAN

După ce Timișoara a incins Tara în revoluția de neconceput și de necrezut care l-a eliminat pe Ceaușescu, ea este din nou în fruntea națiunii. Cu exemplul de cum se poate elimina un haos economic care ține de o structură comunistă; de cum se poate realiza o nedubioasă privatizare ca element de bază al democrației.

Punctul de plecare al revoluției economice dela Timișoara trebuie căutat în frământarea societății românești care-și duce o existență mizerabilă într-o libertate precară ținută sub obidirea comuniștilor și comunismului. Pe această linie, Timișoara este pârția din buna și mult prea răbdătoare țară românească care iese pentru a doua oară din ultima răbdare pentru a-și croi o soartă mai omenească, liberă și demnă, față de o politică guvernamentală care n'a schimbat nimic din ceea ce a fost pe vremea tiranului, față de o politică care bate pe loc cu legi după legi una mai confuză și mai restrictivă decât cealaltă, față de o politică dela care nu mai poți aștepta nimic bun fiindcă ea este întovărită cu vechile năravuri ale puterii, care, în fond, nu știe să rezolve lucrurile decât comunistic deși, în formă, ea folosește o cale a deghizării.

Deghizarea e minciună. De unde, lupta cu minciuna. Ilustrarea faptică a acestei deghizări este: politica economică fesenistă nu vrea să arate o înfățișare socialistă dar ea nu este cu adevărat nici de piață. Astfel între una și alta, ea nu este nimic altceva decât un haos din care fiecare se înfruptă cât poate.

Revoluția economică dela Timișoara și-a propus să scoată teritoriul județului Timiș din acest haos. Adică să pună capăt unei situații create de legile făcute la București care sunt mai mult de stagnare decât de tranziție spre economia de piață.

Drumul luat: în loc de teorii, componentele ei, de bază, sunt simple lucruri pragmatice care țin de omul de inimă, de omul de bun simț și de omul gospodăr.

Calea inimii a strâns într-o unitate de conlucrare armonioasă și determinată întreaga societate timișoreană (muncitori, studenți, intelectuali) în vederea aplicării unui program de eliminare a haosului și de deschidere democratică, pe un fundal de abnegație și de cinstită și bună gospodărie. Așa după cum situația cere acest lucru.

Odată pusă la punct această armătură a unității și

Continuare în pag. 3

ISTORIA NOUĂ ȘI DEVĂLMĂȘIA PUTERII

—Mihai ORINJI—

Confiscarea istoriei noastre adevărate a fost o politică de căpătai a "puterii populare". Inegalabilii strategii ai răului au pus în aplicare planuri dintre cele mai diabolice. Depilda, propagarea unor aberații sfruntate - generații întregi trăiesc și astăzi drama acelor "luminoși ani de școală" - concomitent cu lichidarea tuturor valorilor care ar fi putut opune fie și o minimă rezistență minciunii oficiale, cu caracter de lege. Dela învătători și preoți din sate până la savanți și oameni politici. Peste toate, teroarea roșie, care nu aștepta nici o clipă, soluționa temeinic orice nedumerire sau ezitare "dușmănoasă".

Atâta vreme cât opera le era totală la index, cine ar fi îndrăznit să șoptească vreun cuvânt cum că, bunăoară, Titu Maiorescu, Nicolae Iorga ori Octavian Goga au fost și prim-ministri ai acestei țări! Mai exact, președinți ai Consiliului de Miniștri. Chiar așa, pe lângă un dr. Petru Groza, Titu Maiorescu sau Nicolae Iorga ar fi părut, după judecata sui generis a comuniștilor, niște ilustre nulități...

Mancurtizarea este prăgătită de cărmăcii de astăzi cu o osândire deopotrivă de penibilă și iresponsabilă. Este inutil să stăruim asupra etichetărilor pe care le-au comis și le comit - ca în anii cincizeci - la adresa instituției regale. Sau în problema Basarabiei. (Nu-i exclus să ni se spună că basarabenii vorbesc o limbă, iar Românii o alta. La figurat, cam așa stau lucrurile, numai că jupânii noștri iau totul la propriu...) Invenția lui Ceaușescu - președinția - nu are, în istoria noastră, nici tradiție și nici credit. Că ea ne este prezentată ca pe o izbăvire a neamului, și nu ca pe o pacoste - cum s'a dovedit îndelungata existență de...15 ani - nu-i greu de închipuit ce interese - ale puterii - sunt puse în joc. În hotărârea proces de fesenitate (și de fezandare) a conștiinței noastre, forțele aliate progubernamentale susțin o ofensivă debordantă spre a împlini o imagine cu totul originală grupării executive și, mai ales, primului executant. Lucrarea noilor epocași este, politic, extrem de periculoasă, iar economic - catastrofală. Declarații de tipul "avem cel mai intelectual guvern din istoria României!" ori gogorita cu miniștri "unicat", mizând pe nefericita neștiință a celor mulți, provoacă prozeliti. Marele patriot român academicianul Roller, de bucurie, se răsucește în mormânt cu fața spre Răsărit.

Omul nou, cu o istorie nouă, se arată ca o victorie certă. Cel puțin pentru moment. Căci dintre noi, în "epoca de aur" ori chiar în

ultimul an au mai întârziat cu privirea peste componența unor guverne conduse de M. Kogălniceanu, I.C. Brătianu, P.P. Carp, Al. Marghiloman, Al. Averescu, Ion I.C. Brătianu, Take Ionescu, Iuliu Maniu ori I.G. Duca? Rezistă vreuna dintre aceste personalități - care au însemnat și însemnă ceva în destinul țării - lângă noul Mesia al Românilor, Dl. Prim-ministru Petre Roman? Ca și în cazul lui dr. Petru Groza, categoric nu!

Fluiditatea imprimată de Petre Roman guvernului pe care îl cărmăuiește este de cea mai pură obârșie comunistă. Cu riscul de a isca idiosincrazii, apelăm, iarăși, la propria noastră istorie. La cea reală, ținută încă, prin calomniile și alte tertipurii, departe de conștiința noastră arvunită "internacionalismului proletar". În ultima parte a veacului din urmă, ca și în primele decenii ale celui cu care, se pare, suntem contemporani, fiecare prim-ministru mai deținea, în guvernul pe care și-l forma, și câte un portofoliu-cheie. De regulă ministerul de interne (De ce anume acesta, nu-i nevoie, cred, de explicații). Alteleori, pe cele de externe, de finanțe sau al apărării naționale. Si-atât. Ceilalți membri ai guvernelor ori își apărau portofoliile și rămăneau miniștri ori își dădeau demisia. Asta până la

venirea comuniștilor, când prim-ministri au transformat în decor pe toți ceilalți membri ai cabinetului, ei înșiși fiind, la rândul lor - mai ales în perioada ceaușistă - un rizibil soi de marionete la hatărul conducătorului partidului totalitar. Posesor al unei puteri nemărginite, Ceaușescu nu mai prididea să-și plâsmuiască susedenie de funcții pe "toate liniile". Președinția - pe care și-a creat-o în 1974 și pe care avea s'o calchieze, ceva mai târziu, și Gorbaciov - n'a fost provocată de o criză de putere, ci de una de funcții.

Succesorii răposatului, executorii unei vaste moșteniri, sunt - din complexe ușor de bănuț - în criză de putere, funcțiile cu care s'au chivernisit fiindu-le prea înguste pentru vocația lor politică. Deh, separarea puterilor în stat...Urmările se văd cu ochiul liber: Dl. Iliescu se vrea-și este - și o țară de prim-ministru, și nu numai; Dl. Petre Roman - prea mare numai pentru guvern, substituindu-se, salvator, fiecărui ministru în parte și tuturor în același timp pofteste neconținut și la o porție din președinția D-lui Iliescu, și la ceva mai mult din incidentele instituției D-lui Bărlădeanu, care, desigur, nici el nu-și rămâne suficient sieși. Această

Continuare în pag. 5

EDITORIAL

SE MIȘCĂ ȚARA

A început să se miște țara. În mai multe orașe s'au făcut demonstrații de protest împotriva guvernului. Toate aceste demonstrații s'au desfășurat în cadrul grupului de opoziție "Alianța Civică", împotriva măsurilor guvernamentale de "pseudo-reforme", cerându-se și o dată mai apropiată pentru alegerile generale. Această cerere arată că poporul român era pregătit pentru o confruntare cu guvernul de azi, care au apărut ca rezultat al unor fraude electorale și psihologice. Aceștia au înșelat la urne și au păcălit poporul, cu iluzii.

După experiențele făcute până acum, poporul român își dă seama de adevărata stare de lucruri și își cere dreptul de a decide soarta lui, într'un nou climat. Îndată după faza primă a Revoluției din Decembrie 1989, întreaga țară a trăit o stare de euforie, de bucurii și fericire, ca a fost dobortă dictatura lui Ceaușescu. În felul acesta, poporul a fost narcotizat și nu și-a dat seama de jocul ascuns al forțelor comuniste, încă la putere, care și-au însușit dreptul de guvernare, fără nici o legitimitate morală.

Într'un fel sau altul, poate, că a fost mai bine așa. S'a demonstrat complet ineficiența și anacronismul comunismului. După ce spiritele s'au mai liniștit și s'a revenit la treburile de toate zilele, la gospodărirea țării și la relațiile cu străinătatea, guvernarea neo-comunistă a devenit ridicolă și falimentară. Între "țara reală" și guvernarea comunistă s'a creat o prăpastie uriașă, mai cu seamă după alegerile din Mai 1990, când frontul comunist s'a narcotizat prin propriile fraude din alegerile generale. Pe această bază, guvernarea neo-comunistă a devenit mai dictatorială și mai primejdioasă pentru interesele naționale.

Astăzi, poporul se ridică și țara își cere drepturile ei. Nu mai este vorba, în această ridicare, de Ardeal și București. S'au alăturat și alte centre importante, care au fost mai reținute până acum. Constanța în Dobrogea și Iașul în Moldova.

Poporul român a început să se trezească din euforia inițială și din "farmece înșelăciunilor comuniste". Starea de lucruri creată după Decembrie 1989 și după Mai 1990, nu mai poate dura. Nu este legală, nu este normală, nu este în interesul național și nu are suportul internațional, de nici un fel. În viața internă, guvernarea comunistă s'a dovedit ineficientă. Pe plan extern, această guvernare a adus României numai suspiciuni și pagube, tocmai când avea mai multă nevoie de sprijin și înțelegere.

După eșecul și fraudele întrebuintate și după politica anti-românească, a guvernării neo-comuniste, țara s'a trezit și se mișcă. Și, se va mișca cutremurător, până va dezlanțui toate energiile ei sănătoase, care să-și asume răspunderea unei conduceri naționale.

Dacă am fost amăriți de situația din România și de "vraja" care a vătămat energiile românești, nu ne-am pierdut niciodată încrederea în vitalitatea românească și revenirea conștiinței naționale.

Acum, odată cu venirea primăverii, după o iarnă grea și încărcată de îngrijorări, încep să apară bobocii florilor, deci și ai speranțelor naționale. De aceea sensibilitatea poporului nu poate fi blocată de aparențe și noi "vrăjitorii". Această sensibilitate este termometrul momentului politic și a devenit dinamică, vie și înregistrează mersul vremii. Demonstrațiile de protest, de opoziție și de confruntare cu guvernarea nenaturală, ilegală și imorală a neo-comunismului, sunt o dovadă a pulsului național de azi.

O ridicare masivă a poporului român, va duce la răsturnarea guvernării comuniste și la șansele de a-și lua în propriile sale mâini dreptul de realizare a aspirațiilor naționale.

George BĂLAȘU

CU DUMNEZEU ÎNAINTE

—Alex. NEMOIANU—

Mari și foarte grave probleme confruntă în momentul de față țara și neamul românesc.

Aceste probleme pot fi împărțite în două categorii. Una care aparține concretului imediat și grijilor zilnice și o a doua care cuprinde condiții sufletești și stări de durată.

Între problemele imediate pot fi recunoscute: situația politică și socială catastrofală, sărăcia, corupția, inflația galopantă, etc. Dacă aceste probleme ale unei realități foarte apropiate și întâlnite zilnic sunt extrem de acute, cele care privesc starea sufletească a neamului sunt încă mai grave.

Între aceste probleme sufletești, de atitudine și opțiune morală și care pot pune în pericol însuși viitorul trebuie menționate: neîncrederea, descurajarea, apatia, lipsa de nădejde, abandonarea, etc. Toate aceste probleme sunt în fond simptome ale unei grave boli sufletești rezultată din cei peste patruzeci de ani de iad comunist.

După peste patruzeci de ani de teroare și chin, de cenzură și autocenzură,

oamenii au pierdut înțelesul unor noțiuni fundamentale cum sunt: credința, tradițiile, responsabilitatea individuală, munca, familia, proprietatea. Toate aceste noțiuni erau puncte de referință existențială, și în fond ele îi defineau ca oameni și Români. Fără ele sau cu o greșită și incompletă înțelegere a lor întreaga societate este confuză și derutată.

De fapt aceasta alcătuiește grava criză spirituală și națională. Această situație nici nu trebuie să surprindă căci timp de peste patruzeci de ani comuniștii s'au înverșunat mai cu seamă spre surparea celor două colonne pe care se sprijinea și încă se va mai sprijini existența românească: credința în Dumnezeu și în dreptatea neamului.

Conștiința de acest fapt mai ales în direcția reconstrucției acestor două permanențe naționale ar trebui acționat.

Refacerea se va putea face în timp, cu grijă, răbdare, încredere, înțelegere și cu dragoste.

Va trebui amintit mereu că în cursul timpului neamul românesc a suferit numeroase distrugeri și a fost victimă a multor năvăliri dar nici una nu se poate compara cu urgia comunistă. Căci în vreme ce năvălitorii din vechime s'au mulțumit cu luarea bunurilor materiale, comuniștii au urmărit mai ales distrugerea și mutilarea sufletelor și a valorilor naționale perene.

Dacă năvălitorii de mai înainte se mulțumeau să pârjolească și să fure, comuniștii au făcut-o din plin și încă au întrecut cu mult pe cei mai cruzi și ireponsabili prădători, dar în plus au căutat să pervertească și să urăască natura intimă a oamenilor.

Este nespun de trist că într-o anume măsură ei au reușit în acțiunile lor nefaste, dar ar fi o greșală de neiertat să credem sau să acționăm de parcă ei ar fi biruit.

De fapt comunismul a fost înfrânt, lucrarea lui diavolească a fost dată în vileag și acum suntem confrunțați cu fantomele și miasmele lui pestilențiale. Ceea ce se cere acum

este ca răul comunist să fie înlăturat cu desăvârșire și în toate manifestările sale după ce în Decembrie 1989 neamul i-a tăiat mâna dreaptă.

Mai ales ar trebui ca toți să ne uităm și să luăm aminte la exemplul ce ni-l oferă astăzi ca întotdeauna cei ce au fost și au rămas nădejdea de mai bine a neamului românesc: țăranii.

Dela începutul vremilor, în fiecare primăvară ei porneau din nou la lucru, fiind în cel mai literal sens, frații cu natura și având convingerea că atâta vreme cât există ziua de mâine există și nădejdea de mai bine. În veșminte albe de o frumusețe și eleganță sacerdotală țăranii porneau lucrul cu hotărâre, bucurie și cu credința tare în Cel ce pune ploaie la vreme și stă ajutor neclintit sărmanilor acestei lumi, "acestora mai mici ai mei".

Ar fi bine să luăm exemplul acestor strămoși de ieri și frați de astăzi și, la fel ca ei, să ne însemnăm cu semnul biruinței, să punem plugul în brazdă și să pornim lucrarea cea bună "cu Dumnezeu înaintea".

Scrisoarea unor F.S.N.-iști

Pe data de 7 Martie 1991 am primit o scrisoare trimisă din Constanța, România, pe care o publicăm mai jos, pentru a scoate în evidență mentalitatea unor oameni care susțin încă guvernul neo-comunist ce conduce astăzi țara noastră. Redăm mai jos scrisoarea, lăsând comentariile în seama cititorilor:

"Am primit ziarul "Cuvântul Românesc", l-am citit și mă simt obligat să vă fac cunoscute păreriile mele.

Afirmațiile referitoare la situația actuală din România și la activitatea președintelui Iliescu și primului ministru Roman, nu sunt argumentate și nu au nici un suport real, bazându-se numai pe minciuni și calomnii.

Ziarul Dvs. nu urmărește o informare corectă a cititorilor ci denigrarea nejustificată a D-lui Președinte Ion Iliescu și a D-lui prim-ministru Petre Roman. Încercați prin aceasta să vă bateți joc de poporul român care în proporție de 85 % l-a votat pe Dl. Iliescu.

Scopul publicației Dvs. este destabilizarea situației din România (eventual instalarea monarhiei) pentru a putea fi vândută țara în afa-

ra granițelor.

Așa zisul Dvs. ziar "Cuvântul Românesc" urmărește, cu rea intenție, dezinformarea Românilor din străinătate și, mai nou, văd că și a celor din țară, căroră le trimiteți gratuit această publicație.

Cum puteți fi atât de lipsiți de caracter, mincinoși și calomnatori?

Denigrați pe Dl. Ion Iliescu și Dl. Petre Roman care au stat zile și nopți sub gloanțe în timpul revoluției, în timp ce voi cei din străinătate, ca și o parte dintre lichelele din țară, urmăreau din fotolii sacrificiul poporului român.

Cum puteți afirma cu atăta nerușinare că nu există libertate, când astăzi, fiecare cetățean român "are pașaport", putând părăsi țara oricând și ori de câte ori dorește, fără a fi întrebate de ce a plecat, unde a fost și ce a făcut.

Oare nu este libertate astăzi în România, când reporterii dela postul de radio Europa Liberă, la gura căroră se bat lupii în calomnierea D-lui Iliescu și D-lui Roman, vin fără restricții în țară și sunt prezenți cu mare fast la televiziunea română?

Oare nu știți că cei pe care îi batjocoriți gratuit și nejustificat, Dl. Iliescu și Dl. Roman, au aprobat înființarea a peste o sută de partide independente fără a face vreo diferențiere de orientare și poziție?

Nu este libertate astăzi în România când apar peste 1000 (una mie) de ziare și reviste din care mai mult de jumătate aparțin unor dilanți în ziaristică, care ca și cei dela ziarul Dvs., fără a avea argumente plauzibile, jignesc pe Dl. preșe-

dinte Ion Iliescu și pe primul ministru Petre Roman?

Vă înșelați însă dacă credeți că poporul român nu apreciază la justa valoare oamenii ce conduc astăzi țara. Se știe că de când există România nu a avut un președinte atât de deștept, un prim-ministru atât de instruit și un guvern compus din membri cu o pregătire profesională atât de înaltă.

Credeți oare că poporul român nu cunoaște dedesubturile mârșăviilor care se fac de către zișii ziaristi ai ziarului Dvs. și ai publicațiilor ostile din țară?

Credeți că oamenii cinstiți din România nu știu că

lichelele ce scriu minciuni și calomnii sunt oameni fără caracter, jigodii, japii dornice de câștig, escroci care pentru câțiva dolari trădează și vând țara și poporul român?

Am convingerea că toți acești trădători de țară vor regreta actele lor mârșave și neceutate.

Pentru Dvs., cei dela "Cuvântul Românesc" nu găsece ceva mai bun să vă spun decât "Să vă fie rușine"!...

Doctor inginer

Virgil Iordănescu

Medic primar

Doctor Carmen Iordănescu

Bld. Carpați 19, 8700 Constanța, România.

CĂTRE REDACȚIE

*BUCUREȘTI, ROMANIA - Mă numesc A.I., locuiesc în București, sunt inginer și am beneficiat până în luna Mai a acestui an de un abonament gratuit la ziarul ce cu atâtă dragoste îl editați. Menționez că am primit cu regularitate ziarul în perioada ce s'a scurs, lucru pentru care vă mulțumesc încă o dată, pe această cale. Doresc să vă comunic că atât eu, familia și prietenii mei suntem foarte legați sufletește de acest ziar și de dumneavoastră cei care-l realizați. Întrucât se încheie anul pentru care am fost abonată, revin cu rugămintea ca în limita posibilităților Dvs. să-mi prelungiți acest abonament.

Vă mulțumesc anticipat și vă doresc sănătate și succese în activitatea Dvs.

Așa să ne ajute Dumnezeu!

Cu stimă,

A.I.

CĂTRE CITITOR

SPRE CUNOSTINȚĂ: Ținem să facem cunoscut că REDACȚIA ACESTUI ZIAR nu împărtășește totdeauna ideile și punctele de vedere ale colaboratorilor din articolele semnate.

ABONAȚI-VĂ

LA ZIARUL "CUVÂNTUL ROMÂNESC"

Abonamentele și reînnoirile lor, se pot face după cum urmează:

- Din Canada și U.S.A., se pot trimite "Cec Poștal" (Money Order) sau "Cec Personal."
- Din Europa și alte Continente, prin "Mandat Poștal" sau "Cec Internațional" pe adresa ziarului:

CUVÂNTUL ROMÂNESC, Box 4217, Station D, Hamilton, Ontario, Canada L8V 4L6

Second Class Mail Registration Number 4133

REÎNNOIȚI-VĂ ABONAMENTUL

DELA SOCIALISM LA SPECIFICUL ECONOMIC ROMÂNESC

—George BĂLTEAN—

Dela începuturile existenței sale s'a dovedit că "statul este cel mai prost gospodar". Peste tot în lume unde nu s'a ținut seama de acest adevăr s'a făcut o amară experiență cu grave urmări pentru viața țării. Aceasta s'a dovedit chiar și în țările din lumea liberă, în care unele guverne au făcut experiențe cu o serie de întreprinderi.

Inercarea comunistilor ca să infirme această constatare seculară prin socializare-comunizare în țările în care ei au ajuns la putere și înlocuirea statului "tradițional" prin "statul-partid comunist" (indiferent de denumire), a format o

bază dublă nu numai pentru o proastă gospodărire ci și pentru o distrugere continuă. Astfel s'a ajuns la constatarea de necontestat (nici de către comunistii cei mai josnici) că socialismul este calea cea mai sigură de distrugere a unei țări.

Distrugerea unei țări prin socialism, ca timp și metode concrete folosite, depinde de mai mulți factori, principalii fiind: bogățiile naturale, nivelul general de dezvoltare, structurile economico-industriale-sociale și rezistența populației. Cu cât o țară este mai bogată, cu un nivel mai înalt de dezvoltare și cu cât struc-

turile economico-industriale-sociale sunt mai cimentate, cu atât rezistența la distrugere este mai puternică, iar distrugerea țării are nevoie de o perioadă mai lungă.

România a fost o țară cu mari bogății naturale, cu pământ roditor, iar țăranul (marea majoritate a poporului) a fost legat de acest pământ cu trup și suflet. La o cercetare sociologică efectuată în 1962 s'a constatat că până la o a doua generație 98 la sută din poporul român se trăgea din țărani. Pământul și țăranul au format un "tot", iar acesta a constituit specificul economic românesc și nu numai economic, căci de aici a emanat restul vieții, sau mai precis, întreaga viață a României. Dela acest specific s'a și pornit în mod înțelept și conform cerințelor economice, la dezvoltarea industrială și generală a țării între cele două războaie mondiale, atunci când România a devenit una din cele mai mari producătoare de cereale, legume, fructe și carne din lume și când în ea a existat cea mai imbelugată și mai ieftină piață alimentară din Europa. Această dezvoltare economică rațională a fost întreruptă de comunism, iar urmarea o cunoaștem cu toții, dar mai ales poporul rămas să păstreze glia strămoșească, popor care suferă și astăzi.

Partidul comunist, creație străină de neam și țară, a neglijat intenționat specificul românesc încercând să formeze o clasă muncitoare străină tradițiilor țării și să creeze alandala fabrici și uzine, la al cărui rezultat economic al muncii nu a vrut să se gândească. Cu toată forțarea lichidării specificului economic românesc, acest specific a reușit să fie baza celei mai mari rezistențe anticomuniste din primele două decenii de după război din Estul Europei. Un observator spunea "cât trebuie să fie România de bogată dacă comunistii nu au reușit să o distrugă în 20 de ani". Această constatare a repetat-o după 25 și după 30 de ani. Dar după 35 de ani, el constată cu amărăciune: "Oricât de bogată a fost România, comunistii au reușit ca s'o dărâme!". Lichidarea bogățiilor țării prin exploatare criminală, folosirea resurselor în mod intenționat nerentabil, jefuirea țării de către sovrom-uri și distrugerea țăranimii, distrugerea deci a specificului economic românesc, în condițiile inexistenței unor structuri economico-industriale-sociale încheiate, au format cauza fundamentală a căderii bruște până în adâncuri a poporului român.

Structurile economico-industriale-sociale solide într-o țară distrusă de un război, cum a fost cazul Germaniei și Japoniei, au asigurat în condițiile democrației și pieții libere,

Pentru învrăjbirea neamului

TREI COINCIDENȚE "PUȚIN PLĂNUITE"

Liderii celor trei culte din țară: Ortodox, Unit și Mozaic s'au plasat pe unele poziții "incomode".

Un articol "Biserica-agentura FSN" din ziarul "Atlas-Clujul Liber", nr. 9, dezvăluie că Patriarhul Teoctist a lansat un apel "Către cler, mânăstiri și toți credincioșii" prin care le cere să: "Se constituie în fiecare parohie comitete de sprijin ale Frontului Salvării Naționale conduse de preoți care vor rosti predici, cuvântări și îndrumări în susținerea noului program" și "se constituie un front de solidaritate creștină a Bisericii Ortodoxe Române în vederea sprijinirii acțiunilor FSN".

Aderarea Bisericii la politica trinității Iliescu-Roman-Bărlădeanu a creat un "Zid al Berlinului" între tineretul ortodox anti-comunist și liderii din Dealul Mitropoliei.

A doua coincidență: Dr. Alexandru Todea, Mitropolit al Bisericii Greco-Catolice, client al temnelor comuniste, a acordat un interviu publicației "Astra" din Brașov (nr. 4/1990) de unde cităm:

"...Legionarii erau tot un fel de comunisti" și, bineînțeles, "...tot așa de periculoși".

Supărarea I.P.S. se bazează pe o declarație a lui Corneliu Zelea Codreanu, "descoperită" după o jumătate de veac: "Dacă voi veni la putere, în 24 de ore, voi desființa Biserica Unită."

Bine că n'a aflat Iuliu Maniu de declarațiile "Postmortem Codreniste" că n'ar mai fi încheiat pact electoral cu dușmanul Bisericii Greco-Catolice și n'ar mai fi întins mâna lui Codreanu, dându-i suport moral, când acesta se afla pe banca acuzării.

Suntem siguri că I.P.S. nu l-a citit pe Păpăca ca să afle cum securității, îmbrăcați în cămașă verde, comiteau crime în numele legionarilor, cum s'au falsificat fotografii cu studentul Trifa călărind pe motocicletă și trăgând cu mitraliera în Evrei. (Cu ocazia marilor intruniri "Romfest-1988", Cleveland, comunistii au falsificat iscălitura unui

lider legionar care-i în viață, N.R.)

Pentru un regim, ce se menține prin fals și crime, a adăuga o iscălitură "autentică" la coada unei falsități, e obișnuită.

Incheiem cu a treia coincidență: Sef rabinul Moses Rosen, care l-a sprijinit pe antisemitul Ceaușescu, scuizându-se că și apără comunitatea, acum sprijină regimul FSN. (Un P.C.R-ist fără antisemitism, N.R.)

Nu credem că lipsa de antisemitism să-l îngrijoreze pe Dl. Rosen când a făcut declarații ce-au provocat adânci indignări:

"În Ianuarie 1941--spune Dl. Rosen, "România Liberă", 11 / 1991-- a fost începutul holocaustului în România, mai bine zis, începutul holocaustului Evreilor din Europa."

Se acuză un neam care a refuzat cererea lui Hitler de a extrăda pe Evreii în plus a protejat și pe Evreii refugiați din Austria, Cehoslovacia, Polonia, etc.

Naivitatea D-lui Rosen se iartă! A citit prea multe povești despre regimurile criminale ce-au precedat "eliberarea" României de victorioasele armate sovietice.

Magazinul "Expres" din 6-12 Februarie, la rubrica "Istoria sub lupă" răspunde cu demnitate:

"Enormitatea de-a dreptul absurdă a unor asemenea afirmații ne scutește de efortul de a le combate cu argumente istorice."

Ne alăturăm răspunsului dat de confratele "Expres" și adăugăm:

Declarațiile unui Patriarh, Mitropolit și Rabin Sef, făcute la distanță scurtă, cu intenția de a promova rasismul și ura, ne duc la concluzia: Coincidențele au fost "puțin plănuite", nu de "Cel de Sus", ci de serviciul dezinformării care vrea să tulbure apele.

D-lui Președinte îi convine ca placardele "Jos Iliescu" să fie înlocuite cu "Jos Ungurii", "Jos Catolicii", "Jos Evreii" etc.

Stroe MOLDOVANU

REVOLUȚIA ECONOMICĂ DELA TIMIȘOARA

—Urmare din pag. 1—

a scopului, timisoareni, fără să mai considere ce vor zice sau cum vor reacționa nomenclaturistii regimului dela București, au început să procedeze, în contul lor, cu măsuri economice de liberalizare a salariilor din industrie și de privatizare a economiei județene.

Urmarea: cu toată boicotarea exercitată de guvern și cu tot complexul de greutăți inerente prin care se trece, Timișoara devine, pe curând, pentru întreaga țară, un model de privatizare în industrie, în agricultură, în comerț, în turism, în aprovizionarea alimentară și în alte privințe de ordin administrativ-economic. Un model, în proces de desăvârșire, spre ceea ce o economie liberă trebuie să fie. Menționăm din ea, în chip specific, doar un simplu dar simbolic exemplu: a început să se facă din nou pâine la sate, adică acolo unde se produce bobul grâului. În fapt, în trecut "pita" bănațeană a fost ceva vestit.

Astfel, după revoluția politico-socială pe care a făcut-o și care a fost trezirea neamului din somnul cel de moarte pentru repunerea lui în drepturile omului: după Proclamația dată care consfințește condițiile de democratizare a țării; și după, mai nou, drumul pe care l-a deschis pentru Țară cu exemplul revoluției economice, Timișoara a devenit modelul de democratizare a României.

Este neîndoișo că dacă țara ar fi urmat exemplul unității din zisul și făcând dela Timișoara, ea ar arăta azi altcumva. N'ar mai domina zăpăceala și înducerea în politica de diversiuni a nomenclaturistilor regimului Iliescu, care ține să apere "cuceririle revoluționare" ale partidului comunist împotriva celor care vor reforme democratice. Diversiuni care, în chip nefericit, au prins, pentru că s'a mintit și "se minte poporul cu televizorul", pentru că sunt prea mulți cei care se lasă orbiți de politica nomenclaturistilor. Si așa, iată la ce a fost redusă România de diversiunile acestora. E greu de conceput că s'ar putea și mai jos.

Campania de diversiuni declanșată pentru discreditarea Timișoarei cuprinde tot felul de ponegrii. Una mai deșănțată decât alta. Ne oprim doar la cea care ni se pare cea mai dezinformatoare. Oficina poliției politice a fesenului (secretă) acuză, prin presa dela dispoziția ei ("Renașterea Bănațeană") că ultimul scop a ceea ce se întâmplă la Timișoara ar fi alipirea Banatului și a Transilvaniei la Ungaria. Năstrușnică născocire. Năstrușnică ponegrire. Pe de altă parte în însuși Parlamentul României s'au rostit vorbele că "Timișoara este rușinea țării". Iată cum se caută să se țină țara cât mai departe de ce face Timișoara.

Dar, cu toate acestea, Revoluția economică dela Timișoara merge înainte pe drumul de pe care confruntă cu succes politica "băieților" fesenisti tehnocrați, dotați cu destepăciune și formație dată de Academia de partid "Stefan Gheorghiu".

Ea este exemplul demonstrativ al soluției salvatoare de scoatere a țării din scleroza organizmului social creată de acești tehnocrați, văzuți de media fesenistă ca singurii pregătiți și capabili să conducă treburile țării. Deci nimeni altcineva care nu are educație de partid.

În alte cuvinte, și în final, Revoluția economică dela Timișoara este treaba de scoatere a țării din structurile economice și administrative moștenite dela vechiul regim; de scoatere a țării din supracentralismul economic de interese nomenclaturiste.

Ea este drumul de destindere spre democrație.

Eugen BĂRSAN

DEMONSTRATIILE DIN TARA

Foto: Petre GHEORGHE

revenirea rapidă la nivelul dinaintea războiului și chiar depășirea acestui nivel. Invers, structurile economico-industriale-sociale neîncheiate, slabe, în condițiile lichidării specificului economic național și menținerii fie și parțial a socialismului, determină o dificilă regăsire și refacere, iar aceasta va fi cu atât mai imposibil cu cât distrugătorii se erijează în noli constructori.

Este aberant să fie puși criminalii să construiască o catedrală și să țină predici. Încercarea unor comunisti înrați (cu sau fără mască) de a justifica menținerea proprietății socialiste sau proprietatea statului prin faptul că socialismul "a funcționat" 40 de ani în România și 70 de ani în Rusia și că socialismul ar avea nevoie doar de corecturi, este nu numai un fals

damentul pe care Românii are nevoie să-l simtă sub picioare, va putea reda energia, speranța și entuziasmul pentru munca creatoare, munca de refacere și de dezvoltare generală pentru țară.

Lichidarea socialismului, în agricultură, în proprietățile țăranilor și a foștilor țărani deveniți muncitori, sprijinirea punerii a țăranilor, lichidarea socialismului în industria alimentară și ușoară, lichidarea socialismului în comerțul exterior cu produse agro-alimentare și ale industriei ușoare pot să conducă la refacerea specificului economic românesc dela care va porni întreaga înflorire națională românească. Altă cale nu există!

George BĂLTEAN

ESEUL POLITIC

POLITICA ADEVĂRULUI

—Constantin MACRI—

Multe suferințe umane ar fi evitate dacă în conducerea statelor s'ar respecta cu rigoare criteriul adevărului.

Stiu că sunt discuții de logică, de epistemologie și de hermeneutică, cu privire la adevărul unui lucru sau al unui proces sau al unui eveniment etc. Nu ignorăm aceste dificultăți dar circumscriindu-ne reflecțiile numai la fenomenologia tipic politică, vom spune din capul locului că aici, în politică, este adevărat ce servește omului, libertății sale și, mai ales, raționalizării, în sens de comprehensiune, justete și echitate a existenței sale sociale. Tot ce servește armonioasei dezvoltări individuale și (prin această individualitate) colectivității.

A fost stupid, a fost criminal să pui "interesele colective" deasupra celor individuale. Armonia și fericirea ansamblului nu poate rezulta decât din armonia și fericirea unităților componente. Exact ca în orice mecanism, exact ca în orice organism unde legile cibernetice funcționează cu știință sau fără. Memoria "computerului" uman este extraordinară. Dă efecte, în timp, peste generații, prin zestrea genetică transmisă ireproșabil.

A crede că, adevărul istoric poate fi ascuns sau eludat este dovada unei întârzieri intelectuale. Azi, mai ales azi, când mijloacele de înregistrare și transmitere sunt extraordinare, orice zăbucum uman poate fi auzit și văzut. Se poate trîșna o perioadă de timp, dar verdictul adevărului istoric cade implacabil ca scadența morții.

Lenin, Stalin, Mao-Tze-Dun, Ceaușescu sunt azi niște personaje odioase în timp ce copiii noștri îi credeau niște zei. Tito s'a dovedit și el o bestie iar Jivkov un satir bătrân. Chiar și "inapoliții" l-au dat jos pe Enver Hodja (statuia) deși au fost ermetici închiși timp de 40 de ani. Adevărul politicii, sau politica adevărului, răzbește la suprafață ca o erupție vulcanică.

Pentru a ne orienta tactic și strategic asupra unei anume credințe politice, o supunem, în primul rând, unei judecăți morale. Numai după ce am filtrat prin criteriile eticii, deciziile ce urmează să le luăm, ne elaborăm punctul de vedere teoretic asupra faptului politic ce ne confruntă și ne selectăm metodele pentru a-l rezolva. Aceste criterii etice ne sunt impuse de setul de valori umane și sociale pe care înțelegem să-l slujim. Aceste opțiuni le facem în deplină autonomie morală.

Faptul, faptele individuale și colective, sunt primul element de orientare în depistarea și definirea adevărului. Degeaba publicăm statistici cum că "în Capitală s'au dat în luna cutare" 500 tone de zahăr, ... tone de făină etc., dacă străinul e

stupefiat văzând o imensă coadă pentru o infimă cantitate de ulei.

În politică nu poți trece peste fapte, peste realități fără riscul de a te pierde în păienjenişul propriilor tale deziderate sau iluzii considerate ca potențiale stări de fapt. Valoarea de adevăr a faptului, a realității sociale e insurmontabilă. A eluda acest adevăr este a milita pentru obscurantism. Cu curaj trebuie scoase la iveală toate implicațiile faptului social concret așa cum ni se înfățișează personal, nu așa cum ni se prezintă în presă, la televiziune sau la radio. "Proprius sensibus" este aici determinant. Relevanța celor constatate direct o decelăm prin rațiune, comparație, studiu, reflecție, toate practicate în deplină libertate, fără pre-concepții și într-o deplină, așa cum am mai spus, autonomie morală.

Fără libertate și fără rațiune cădem în subuman. Libertatea și rațiunea sunt valorile pivotante ale culturii și civilizației occidentale. Sunt adevăratele repere și idealuri ale unei politici adevărului.

O astfel de politică respectă în orice țară și în orice democrație integritatea morală și intelectuală a cetățenilor guvernați. Când cetățeanul este agresat într'un fel oarecare în vigoarea lui morală și simte că i se contestă calitatea de a înțelege și judeca corespunzător împrejurările contingente, climatul politic democratic este în derivă.

Mai presus de toate politica adevărului pune interesul public, interesele colective, interesul coeziunii sociale, ale progresului solidarității spontane și liber consimțite, subordonând pe cele partizane sau de orgoliu personal.

Principala preocupare a unei politici a adevărului este să acționeze în spiritul făuririi conștiinței a istoriei. Fără a avea o filosofie politică proprie adevărului nu poți influența eficient cursul istoriei. Fără această loialitate față de tine și față de colaboratori și toți laolaltă, față de cei conduși, nu se poate ridica o flamură și edifica un ideal. Adevărul intrinsec ple și poziției tale, manifestărilor tale, este factorul generalmente mobilizator. El se propulsează nu prin comandă, ci prin contagiune afectivă și este cel mai sigur liant care stă la baza unui guvernământ atunci când se practică politica adevărului.

A da un conținut responsabil politicii guvernamentale în ansamblul ei, a-ți însuși creștinismul ca filosofie morală, a căuta să rămâi independent față de tentațiile puterii și distant față de instictualitatea inerentă epocii și locului și critic față de adulațiile presei, iată căi utile de a practica o politică a adevărului.

Este indiscutabil că libertatea are o limită dar această limită este determinată de rațiune, nu de "rațiunea de Stat" ci de rațiunea morală care răspunde la destinul comunității în fața istoriei. Si în acest sens se proclamă principiul că nimeni nu este în afara societății și că fiecare într'un fel specific, este responsabil de moravurile ei și de starea ei de echilibru mental, moral și economic.

Valoarea libertății constă în șansa care ți se oferă de a te realiza în aspirațiile tale de viață. De a-ți împlini un destin, nu de a distruge ceea ce te-a precedat și a generat pentru tine libertatea de a te manifesta. O politică a adevărului cercetează pentru fiecare categorie sau structură socială, dacă nu chiar, ocazional pentru fiecare individ, șansele obiective existente pentru a-și realiza proiectul de viață imaginat, dorit.

În acest sens politica adevărului acționează asupra structurilor sociale existente sau făurește și imaginează noi ambianțe și instituții care să dea oamenilor conduși securitatea lor globală și sentimentul că sunt tratați de pe pozițiile sincerității și competenței politice. În acest mod putem susține că fărîmă conștient istorie. Necazurile personale colectate, inventariate, chestionate sunt apoi teoretizate în probleme sociale.

Aceste probleme sociale când prin ponderea lor acced la valoarea de probleme de Stat, ele se rezolvă în virtutea unei rațiuni emancipatoare în sensul că îl ajută pe individ să devină un om care se autoeducă pentru utilitatea socială, un om care-și folosește rațiunea pentru a fi propriul său stăpân. Numai cu astfel de oameni se poate edifica o democrație autentică, adică cu oameni liberi prin activitatea lor de autoeducare ca să fie cu adevărat liberi.

Omul mimetic, nedeprins cu autointerogația, brutalizat de un guvernământ precedent care i-a inculcat frica, nu este un alegător liber ci "un vot" manipulat de masă sau sugestionat de televizor.

Democrația are nevoie de un public și nu de o masă. Publicul disceerne, analizează, se informează pentru a se convinge de adevăr, masa este amorfă și manipulabilă ca și o turmă. Numai având în față un public putem considera că avem de a face cu o democrație reală, cu o societate națională și liberă, nu cu un domeniu al arbitrarului.

Societatea civilă este această societate întemeiată pe instituții și legi raționale, care refuză în orice moment și împrejurare arbitrarul, Numai astfel vom cultiva valorile umaniste. Numai astfel vom avea un cetățean liber și rațional.

Emanciparea cetățeanului de orice servituți care-i împiedică raționalitatea și libertatea este scopul politicii adevărului.

Legitimarea publică a politicii adevărului se face prin rezolvarea principală a necazurilor personale prin, sau, după, convertirea lor în semnificații sociale adică privind un grup mai mare de oameni.

Un guvernământ care practică o politică a adevărului are o consfințire, tocmai prin acest fapt deciziile sale fiind spontan adoptate de public care se exprimă el însuși prin aceste decizii. Când acest lucru nu se întâmplă deciziile fiind luate peste capul publicului sau împotriva voinței sau reprezentării majorității acestui public, înseamnă că ori guvernul nu practică o

politică a adevărului ori publicul este neinforma, neinstruit, neorientat în problema decizii, în sensul interesului public.

Conștientizarea vocației politice a fiecăruia face ca societatea să poată fi guvernată în sensul adevărului. Dimpotrivă, ignoranța, subiectivismul și reacțiile mimetice fac ca societatea respectivă să trebuiască să fie guvernată prin sloganuri, formule convenționale, lozinci, toate goale de conținut. În fond, fiecare societate are guvernământul pe care-l merită, pe care și-l tolerează datorită propriei sale incapacități. Virulența nu este sinonimă cu violența, dar prezența civică pe stradă este necesară ori de câte ori publicul se simte eludat. Franchetea în guvernământ face posibilă o

criză de guvern dar nu o criză socială.

Italia contemporană este un exemplu pregnant a puterii de creație a climatului democratic real care a dus la numeroase crize de guvern dar la o continuă ascensiune pe plan politic, social și economic datorită limbajului de "fair-play" al oamenilor politici și datorită mai ales structurilor civile (instituționale, legale și legaliste) ale aparatului administrativ. Vezi, în special, modul de rotire a președinților de Stat, odată unul dela stânga. Italia cunoaște în prezent o prosperitate nemaivăzută de pe timpul Cezarilor.

Toate partidele politice italiene, inclusiv cel comunist, au dus vis-à-vis

Continuare în pag 6

ASOCIAȚIA CULTURALĂ ROMÂNĂ CENTRUL CULTURAL "NAE IONESCU"

CÂMPUL ROMÂNESC
HAMILTON, ONTARIO, CANADA

VĂ RUGĂM SĂ PARTICIPAȚI LA

TABĂRA DE VARĂ
28 IULIE - 4 AUGUST 1991

CU ACEASTĂ OCAZIE VOM AVEA ÎN MIJLOCUL NOSTRU
PERSONALITĂȚI DIN EXIL ȘI DIN ȚARĂ
CARE VOR CONFERENȚIA ASUPRA TEMEI:

ȚARA DE AZI ȘI ROMÂNIA DE MÂINE

PENTRU INFORMAȚII:

ASOCIAȚIA CULTURALĂ ROMÂNĂ

P.O.BOX 4217, STATION "D"

HAMILTON ONT. L8V 4L6

TEL: (416) 387 0637 (416) 389 0644

Aduceți cu Dvs. corturi sau treilere pentru dormit și cele necesare gătitului

UN SPECIFIC AL ANTICOMUNISMULUI NOSTRU

— Valeriu C. NEȘTIAN —

Momentul românesc al lungii și bogate lupte împotriva (neo) comunismului nu constituie riposta noastră substanțial diferită de alte replici antibolșevice europene. Dimpotrivă, acest răspuns firesc și vital le va fi complementar. Deși nu e vorba doar de niște chestiuni de nuanțe sau de accent. Se impune, aici, o dublă remarcă: sinteza noastră proprie dintre românism și creștinism - într-o tradiție mereu contemporaneizată - concretizează valențe fundamentale ale sufletului național. Pe de altă parte, confruntarea de idei nu rămâne separată de acțiune. Luptătorii pentru libertate au consacrat o atenție secundară problemelor abstracte, de interes pur teoretic, și au vizat, în principal, orientarea practică, conduita faptică. (Însăși rugăciunea, la Români, este scurtă ca un suspin!) Primatul celor sufletești, absența pornirii spre nedreptate, acceptarea suferinței ca mijloc de purificare morală, încrederea în biruința binelui și a adevărului și prioritățile frumuseții etice asupra justiției formale - sunt caracteristici ce presupun și arată, totodată, o serie de însușiri psihice particulare.

De aici derivă - cum s'a mai relevat - și un anume eroism: vrerea noastră nu-i proiectată pe fundalul morților. Nu-i legată de purtări acrimonoase, de atitudini arrogante, de discursuri fanfarone. Nici lăudăroșenie; nici sfruntare; nici urmă de convingere în propria superioritate. Dacă falai aproape total absentă, dăruirea însă nu. Viteja românească e aprigă, următoarea numai epuizării mijloacelor de potolire a vrăjmașului, până în pragul acțiunii care nu mai per-

mite să se facă auzit alt glas decât acela al armelor. "Asta-i muzica ce-mi place". Da, însă nu noi am strârnit-o; și nu ne place decât la timpul său!

Cercetări din ultima vreme și o experiență vieșă - întreruptă au descoperit la Români o adevărată vocație a realizării existențiale prin mijloacele oferite de spiritualitatea naționalistă și hristocentrică. Cum altfel s'ar putea interpreta numărul imens de martiri și eroi, mulțimea, nu doar cantitativă, ci mai ales valorică, a celor care au infundat lagăre și pușcării? Anticomunismul nostru funcționar e potrivit firii slăbode a Românului. De aceea, numeroși sunt acei ce și-au făcut pe acest "front" un stagiul, și-au verificat și întărit forțele sufletești, conform temperamentului, caracterului și însușirilor etnice. Aproape întotdeauna fiind liberi pentru altul. Dar nefiind indiferenți în ce lume trăiesc; și nefiind o privighetoare care cântă la fel pe turla unei biserici ori pe zidul unei închisori! Importanța lor seamănă cu icebergurile: e mai mare, adică, în partea care nu se vede!

"Când nu va mai fi cărare dela vecin la vecin - spunea odată un anonim bătrân - atunci va veni sfârșitul lumii adus de bolșevici". Nu e oare în aceste simple și frumoase cuvinte un semn al echilibrului sufletesc și al înțelepciunii? Izolarea, ruperea legăturilor cu Dumnezeu și cu semenii este apocaliptică. Și nu e în firea noastră. Așa cum iubirea de natură e, la Români, liniștită, curată, cu sens de sus (nu crispată, faustică, hamletiană), lupta împotriva barbariei roșii nu este mușchetărie, nu-i itinerantă, nu-i donquijotescă, ci defensivă, altruistă, jertfelnică.

Punctele ei de miră au fost implementate, existențiale, de un Corneliu Z. Codreanu, de I. Moța și V. Marin, sau de atâția alți înaintași întru onoare, într-o vreme în care mulți subapreciau senin și inconștient primejdia mortală a "stângii" extremiste.

Optimismul, încrederea în propriile puteri, alături de credința în Dumnezeu și de dragostea dintre frați, sunt liniile de forță ale catehismului anticomunismului românesc, care, prin generalizare, pot deveni condiții ale marilor izbăviri naționale și creștine. Apoi bucuria, o altă coordonată luminoasă a spiritualității autohtone net anticomuniste. Lupta, ca expresie a libertății, e bucurie, pentru că scopul ei "e prea sfânt"; viața combatantului e bucurie, pentru că e darul Providenței; moartea e bucurie, pentru că e poartă spre divinitate. Sacrificiul duce la bucurie. Cântecul care însoțește această luptă dreaptă sunt izbucniri de bucurie: a omului și a întregii naturi înfrățite.

Și totuși, Românul preferă pe "a fi" lui "a face". De ce? Fiindcă perspectiva noastră e ontologică. Dar numai întrucât "a fi" este situația de limită și de durată veșnică, în timp ce "a face" e situația de pe cale. Preferându-l pe "a fi", Românul știe că până la el trebuie să treacă printr'un îndelung și intens "a face". Acest ideal al luptei anticomuniste desface vremelnicia.

Nu încapă îndoială că, fiind și experiență de viață, tradiția anticomunistă reprezintă un corp de valori care alcătuiesc și în prezent un îndreptar. Fără ca prin aceasta să se înțeleagă că ceea ce ne-au lăsat precursorii e intangibil și că noi suntem chemați să fim doar imitatori. Calcă ea pe

drumuri bătătorite, forțează uși deschise? Dimpotrivă. O asemenea tradiție e numai izvor de inspirație, e imbold și sursă de căldură, de lumină și idei: altfel spus, un catalizator de noi mijloace, de perspective inedite, de largire, de dezvoltare, de salt spre ceva nemaifăcut, nemaiajuns de altcineva. Un ieri care devine mereu azi. Dacă cineva s'ar apuca să-i "copieze" pe cei din trecut ar fi nu doar anacronic, ci și foarte straniu. De altminteri, nici nuse mai poate acest lucru.

Pentru noi, cei care trăim în România sfârșitului de mileniu, fără oricum descătușată de comunismul clasic, terorist și ultra ateu, această predanie favorizantă libertății e creatoare. Elementele ei nu sunt o cămașă de forță a cuvintelor scrise ori spuse, ci păstrează esențele, stabilesc niște constante. Însă dau libertate cugetului și faptei să-și caute căile democratice cele mai adecvate timpului și condițiilor vieții în mers, potrivit firii Românului. Combateră neocomunismului, nuanțată, diferențiată, dezamorsează preceptele, eliberându-le de rigiditățile lor, de caracterul lor de robot programat "în general". Cu garanția că se află pe linia de succesiune a formelor și conținuturilor binecuvântate.

Mesajul spiritual al luptei împotriva otrăvurilor roșii, inserat în spațiul european, conferă identitate națională nu numai spiritualității noastre, dar și anticomunismului românesc. În contrast cu disperarea celor care n'au putut înăbuși sufletul verde al țării, vibrația legii străbune aduce până la noi un murmur de eternitate: "Rugămu-ne îndurării Lui Luceafărului mărilor; / Din valul ce ne băntuie / înălțane, ne mântuie..."

BASM

Ardea'n amurg în munții Rodnei
inelul mistic al logodnei...
și cavalerul cruciat,
leit în soare și'nzăuat,
pornea'n galop ne'ntârziat
spre fata lui Verde'mpărat,
câci Roșu' împărat și-alți crai
vestiți în pompă și alai,
din Răsărit sau din Apus,
doreau de mult, doreau nespus,
urzind în nopți un gând mișel
să scape'n chip mârșav de el.

Nu, nu era în lume loc
pentru o pajură de foc
și nici măcar de-un fir de păr,
pentru dreptate și-adevăr.

Gemea sub bici și bietul veac
tânjea zadarnic după leac...

Minciuna, intriga și crima
se'mperecheau - ca'n versuri rima-
și întinau lumina, slava,
pumnalul, ștreangul și otrava.

Băloși, șui, pui de năpărcă
fătați în sân, jucau în cărcă
și șuierau din limbi năpraznic
la diavolesc, roșu praznic.

Părea, ah, veacul osândit
la caznă fără de sfârșit!...

Si Făt Frumosul ne'nfricat,
leit în soare și'nzăuat,
ce beznele le-a fulgerat
cu vârful paloșului său,
de sus, din munți, de pe Rarău,
sau dela Râmnul Sărat
unde fu'nchis de un călău,
de-un spân viclean, nespus de rău,
de necurat însemnat,
porni'n galop ne'ntârziat,
senin, tăcut și resemnat,
spre fata lui Verde'mpărat
ce-l aștepta în munții Rodnei
să-i pună'n deget în amurg -
când liniștile nopții curg -
inelul mistic al logodnei.

Zamolxe-ascuns pe după nori,
a bubuit lung de trei ori
și mirelui i s'au deschis
câi largi și porți de paradis...

Trist cobora pe culme seara,
jos hohotea în lacrimi. Tara...

Ionel ZEANA

ISTORIA NOUĂ ȘI DEVĂLMĂȘIA PUTERII

Urmare din pag.1

istorie nouă, cu puterea în devălmășie, dincolo de faptul că, în scurt timp, probabil, își va avea victimele ei, se soldează, deocamdată, cu paternitatea incertă a responsabilităților. Povestea cu moștele și cu bucurul netăiat al copilului nu-i de data asta, nici măcar nostimă.

Cu o mentalitate tipic comunistă, președintele intervine în locul premierului, acesta în locul președintelui, se calcă pe rupele în străchini, și când e vorba de stabilirea vinovățiilor, parlamentul stabilește o comisie care ametește ancheta până uită și ea ce e a fost investită. Mă rog, sau se face că uită.

Oricât ar părea, însă, de eludat, dezastrul care a cuprins România este opera originală, în primul rând, a guvernului, în frunte cu

primul dintre miniștrii lui. Finalul era previzibil, din capul locului, atâtea vreme cât gruparea executivă - provizorie, tranzitorie, iluzorie ori cum s'o mai fi scuzând - și-a făcut principiul de guvernare din demagogia crasă, momeala furioasă și ambiguitatea specială. Nu vom izbui sub nici un chip să facem loc tuturor ispitelor care ne-au fost fluturate pe sub nas. Câte nu ni s'au promis? Că nu ne vom vinde țara, că nu vom avea gomeri, că timp de șase luni nu se va face nici o scumpire, că, de atâtea căldură, vom sta toată iarna cu ferestrele deschise, că primăvara..., că implementarea, că fesenizarea etc., etc. O guvernare unică, fără îndoială - care se intruchimează dintr-o succesiune de vorbe goale, însă competente!

Naivii trag nădejde,

diletantul fudul rămâne nezdruccinat în convingerea - publică cum că nimic nu-i este imposibil întru binele pe care-l dorește electoratul, iar profitorii, garda de protecție și asalt a Puterii, cu intensă și intensă activitate în anii din urmă, se apăsă în a ne pricopsi colac peste pupăză, cu încă unul dintre cei mai "iubiți" fi ai poporului". Cu cât calamitatea ne strânge din toate părțile, cu atât mai mult tot ce se întâmplă la Strasbourg, la Davos, la Academie, la Răsturnăți din Deal ori la Tratatul dela Varșovia are, ca inițiator, pe Dl. Petre Roman. Mecanismul comunist nu doarme, deși noi l-am crezut, cel puțin, obosit. Surlele, tobele și țimbelele și-au intrat în rol, susținând un cazacoc menit să ne umple ochii cu praf roșu. Este penibil să

comparăm actualul guvern cu cele care ne-au condus țara până la apariția comuniștilor. Cât despre liderii lor, să fim serioși. Guvernul (daco) Roman este expresia desăvârșită - sperăm ultima - a forțelor comuniste. Egal cu sine însuși, el nu reprezintă, sub nici un chip, capacitatea și năzuințele reale ale neamului, ba, în bună măsură, nici a propriului electorat.

Dar am fi nedrepti dacă n'am recunoaște că Dl. Petre Roman a izbândit o ispravă cu totul neobișnuită: a adus țara, cu ilustrul său guvern, într'un așa dezastru încât nu-i va mai cere nimeni demisia. Poate fi fericit, sub acest aspect. Rămâne de văzut pentru cât timp și cu ce preț.

Mihai ORINJI

"România Liberă"

APEL

Acum un an, ziarul "Cuvântul Românesc" a luat inițiativa de a trimite în România abonamente gratuite, pentru un an de zile, celor ce ni le-au solicitat.

Această inițiativă s'a născut din dorința de a informa opinia publică din România că de-a lungul anilor, exilul, ca Români, a rezistat tuturor compromisurilor dăunătoare cauzei românești, precum și de a trezi sentimentele naționale în lupta pentru salvarea neamului românesc.

Datorită numărului mare de abonați care a ajuns la peste 1.500, ne vedem obligați de a cere ajutorul cititorilor din exil, pentru a susține material această inițiativă pe care am hotărât să o continuăm.

Frate Român, din exil, trimite contribuția ta, ca ziarul "Cuvântul Românesc" să poată fi citit odată cu tine și de un abonat, frate al tău din România.

Mulțumim tuturor celor care ne-au ajutat pe parcursul anului trecut să ne fim promisiunea făcută, de a trimite ziarul nostru gratuit în România.

Mulțumim anticipat tuturor aceluia care înțeleg lupta noastră și ne vor ajuta să continuăm răspândirea "Cuvântului Românesc" în România, unde acesta este necesar, azi, mai mult decât oricând.

REDACȚIA

REVOLUȚIE SAU CONTRAREVOLUȚIE?

—Dorian POPESCU—

Evenimentul care a avut loc în țară în Decembrie 1989 este în general numit și acceptat ca fiind o Revoluție. Dar câți oameni au cautat să pătrundă înțelesul și semnificația a ceea ce Revoluția reprezintă? Bineînțeles nu mă refer la explicațiile date acestui cuvânt, în dicționarele comuniste.

Fără a avea pretenția de a defini acest proces atât de complex, să vedem care sunt câteva caracteristici de bază ale Revoluției.

Este clar, cred, pentru toată lumea că Revoluția este propulsată de un spirit de revoltă, de nonconformism. Cauzele acestui spirit de revoltă ale revoluționarului autentic sunt mândria și senzualitatea.

Mândria duce la ură față de tot ceea ce este superior și, ca o consecință, ea este hrana ideii egalitare a Revoluției. Această egalizare impusă de Revoluție este și ea la fel de complexă, dar se poate reduce la două aspecte care sunt în strânsă legătură. Primul este punerea pe poziții de egalitate a omului cu Dumnezeu, de unde din panteism sau laicism se trece imediat la ateism. Al doilea aspect constă în egalizarea totală a oamenilor, ei vor fi egali economic (nu vor mai exista bogați și săraci), social (există o singu-

ră clasă socială: proletariatul), politic (există un singur partid politic) etc.

Senzualitatea apare ca o cauză a liberalismului absolut, ea tinde să distrugă orice opreliște, duce la revoltă împotriva oricărei autorități, lege divină sau umană.

Deși aceste cauze sunt contradictorii într-o anumită măsură, ele sunt folosite și puse de acord într-un paradis anarhic, care este utopia marxistă, utopie ce susține, așadar, că deplina libertate pe care revoluționarii o promet în numele democrației nu ar da naștere la nici o inegalitate.

Sunt general acceptate trei mari perioade ale Revoluției în istoria Apusului: Pseudoreforma, Revoluția franceză și Comunismul.

Ca primă fază a Revoluției, Pseudoreforma a implantat spiritul îndoielii, liberalismul religios.

Revoluția franceză a impus egalitarismul, care a rezultat în ateism (din laicism) iar în domeniul politic afirmațiile false că autoritatea este un pericol, inegalitatea în totalitate este o nedreptate și numai libertatea absolută este singurul bine.

Ca o încununare a celor două, Comunismul a tradus în practică aceste idei în domeniul economic și social,

proclamând pe față ateismul.

Procesul complex al distrugerii, care este Revoluția, a cuprins fiecare domeniu de activitate, punându-și o amprentă serioasă în societatea umană. Provenit dintr-o criză, acest proces dus împotriva creștinătății este ca un venin infiltrat în fiecare din noi, mai mult sau mai puțin, venin care acționează încet dar sigur, un proces care duce la pierderea identității umane.

După Revoluția din Decembrie 1989, prin care s'a răsturnat dictatura lui Ceaușescu, poporul român trăia cu speranța că se va instaura o nouă ordine politică în țară. Poporul spera că un regim comunist nu va mai putea fi posibil în România.

Tineretul țării se pregătea să participe la făurirea unui viitor, fără comunism, fără dictatură, fără dominație sovietică. Toată lumea s'a înșelat, căci, pe neașteptate, s'au strecurat înposturile de conducere politică, comunistii din vechiul comitet central al partidului, care aveau experiența necesară să păcălească lumea.

La începutul anului 1990 au început frământările interne, pentru că s'a format

Revoluția este manifestarea antihristului, lupta dusă de om contra omului și poate fi descrisă de cuvintele lui Pius al XXII-lea ca: "oamenințare care apasă asupra omenirii: economie fără Dumnezeu, lege fără Dumnezeu, politică fără Dumnezeu".

Ca o reacție umană firească împotriva procesului numit Revoluție, apare fenomenul de Contrarevoluție.

Această reacție este porinită de credința în Dumnezeu, de puritatea sufletască

și nevoia de adevăr. Un contrarevoluționar are anumite calități care-l ridică deasupra omului compromis, resemnat sau ingenușiat spiritual. Contrarevoluționarul trebuie în primul rând să cunoască și să urască Revoluția, care scufundă omenirea în mocirla anti-umanului. El trebuie totodată să aperse și să iubească ordinea și civilizația creștină, tradiția și valorile naționale autentice.

Iubirea și ura din sufletul său sunt motoarele

propulsării în acțiunea contrarevoluționară, de repunere a lucrurilor la scara firească a valorilor.

Putem noi să mai numim evenimentul din Decembrie 1989 din România, având în vedere caracterul său anti-comunist (chiar dacă încă nu s'a realizat), ca fiind o Revoluție? Eu o consider o Contrarevoluție, în care nevoia de adevăr a învins minciuna și puritatea spirituală a tinerilor s'a ridicat deasupra acceptării compromisiului.

O TRISTĂ ANIVERSARE

—Roxana EFANOV—

o opoziție, față de nolle tendințe ale partidului comunist de a acapara puterea politică. Opoziția era însă slabă; nu dispunea de mijloacele necesare să se măsoare cu comunistii care dețineau posturile cheie din guvern și administrația țării.

Prin Aprilie, după Proclamația dela Timișoara, tineretul român, care era plin de entuziasm pentru refacerea națională, a început să manifeste sentimentele sale de protest și opoziție față de comunismul, care se instalase la conducere sub o formă nouă. Tinerii se strâneau regulat, unii permanent, în Piața Universității din București și cereau aplicarea punctului 8 din Proclamație, prin care se interzicea candidatura

fostilor membri marcanți din partidul comunist, cu fraude și înșelăciuni, și tot comunistii au rămas la putere.

După aceea au încercat să oprească protestele din Piața Universității și n'au reușit. Atunci, Președintele Iliescu și Prim ministru Petre Roman au apelat la poliție să îndepărteze pe studenți care nu au reușit. Armata a refuzat să intervină. Iliescu avea însă o vină. Iliescu avea însă o soluție de tip comunist: mineri din Valea Jiului și Securitatea mascată, care au intervenit, brutal, fără milă, cu băți, violențe, spargeri de capete, de case, devastări, etc.

Eu sunt martoră directă a acestor brutalități; am fost

bătuți și abia am scăpat de arestare. Cei arestați au fost duși la Măgurele, unde au fost tratați ca niște deținuți de drept comun. Se împlineste, la 14-15 luni un an dela brutalitățile din Piața Universității, săvârșite de "minerii și securitatea" lui Iliescu, în numele democrației de tip comunist.

În țară nu este liniste și nu va fi, până ce tineretul nu va avea libertățile normale într-o societate democratică, ca să fie părtași la reclădirea țării. Cei ce am fost martori ai tragediei pe care au creat-o minerii lui Iliescu, și am fost maltratați, avem datoria să reamintim tuturor că regimul de azi, din România, este dictatorial, anti-românesc, străin de sufletul neamului.

POLITICA ADEVĂRULUI

Urmare din pag. 4

de publicul italian o politică a adevărului. Această politică a făcut să penetreze în politica statului italian, în democrația sa, cât mai multă raționalitate. Astfel partidul comunist italian, cel mai puternic partid marxist din Europa de Vest, de fapt cel mai puternic partid comunist din opoziția din lume, pe linia sincerității, idealismului lui Antonio Gramsci, s'a autodizolvat în momentul în care a constatat falsitatea și utopia tezelor marxiste. În momentul în care a constatat că, pretutindeni în lume, unde aceste teze au fost aplicate, au generat crime, despotisme anacronice, o involuție socială, culturală și mai ales economică înspăimântătoare.

Deci există incompatibilitate de fond, de principiu, de structură între adevăr și marxism.

Politica socială de asistență a celor ce muncesc, asistență politică, economică, culturală, socială etc., trebuie regândită din perspectiva unei stângi creștine. Numai astfel se salvează cele două valori-piloni ai unei societăți democratice: libertatea și rațiunea.

Cuvântul "stângă" poate speria sau impresiona negativ pe unii habotnici în a departaja eșichierul politic în mod convențional deși tradițional; stângă dreapta. Stângă nouă, dacă vrei, vrea să însemne o atitudine și gândire politică care pleacă și se sprijină pe

clasa muncitoare ameită odinioară de monopolul marxist. Stanga este totuși contrariul, tot tradițional, dar nestingit, al "dreptei" cu tentă autoritară și sovină, dar, în același timp, indiferentă, dacă nu contrară, moralei creștine, a toleranței și înțelegerii.

Prioritară este această conduită civică bazată pe etica creștină. Aceasta presupune inexorabil o politică a adevărului social, a adevărului progresului social, a deschiderii față de problematica securității individului în cadrul societății, după legi făcute cu respectarea moralei creștine; a dragostei aproapelui și a toleranței și milei. Un politician surd la o astfel de raționare a problemelor umane este, sau devine, un anacronism.

Rațiunea are un rol eminent democratic.

Credința și iubirea creștină au un rol dominant în umanizarea și raționalizarea societăților moderne.

Clasa muncitoare în viziunea realităților moderne nu mai este mănuiul de ciocan sau de seceră ci programatorul, managerul, filosoful etc.

Trebuie să ferim politica de domina incompetenței și a diverselor tipuri de "nomenclatură" printre care și plutocrația, care se servește mai pretutindeni de birocrație.

A învăța pe oameni să-și cunoască în perspectivă propriul interes stă la baza politicii adevărului.

Constantin MACRI

RECENSAMINTUL MUNICIPAL 1991 ESTE SIMPLU!

Este simplu să completați formularul de recensământ ce recent v-a fost trimis acasă.

- ☐ Dacă informațiile din formular sunt corecte, atunci semnați și returnați formularul.
- ☐ Dacă sunt necesare modificări, consultați broșura ce însoțește formularul.
- ☐ Dacă mai aveți nevoie de ajutor, contactați Reprezentantul Regional cu Impunerea (Regional Assessment Commissioner) la telefonul menționat în formular sau chemați toll free (numai engleză sau franceză) la numărul:

1-800-668-FORM

Completarea formularului este un pas important în exercitarea dreptului dvs. de a vota pentru administrația (local government) din zona dvs. Școlile, locuințele, facilitățile de recreație și transport... și toate celelalte servicii ce le oferă comunitatea sunt înfuriate de opinia și votul dvs.

DATI
EXPRESIE
PROPRIULUI
VIITOR

Din presa franceză

INJUSTIȚII ROMÂNEȘTI

DEȚINUȚI ÎN PREVENȚIE, ÎN UNIFORMĂ DE PUȘCĂRIAȘI, COPII "REEDUCAȚI"
DETENȚII ARBITRARE... REVOLUȚIA JUSTIȚIEI URMEAZĂ SĂ FIE FĂCUTĂ

Sub titlul de mai sus a apărut în cotidianul parizian "Le Monde", din 22 Martie 1991, un articol al corespondentei ziarului la București, Agathe Logeart. Considerând informațiile transmise revelatoare ale conceptului de justiție a guvernului FSN publicăm, mai jos, o sinteză a acestora.

În fața noastră apar vreo douăzeci de figuri, în rând ca școlarii, capul tuns chilug pe care au boneta de pușcăriași, cu privirile plecate spre podea, în ținuta din pânză groasă cu dungi a deținuților. Se îndreaptă, palizi, spre judecători, în lumina prăfuită a unei dimineți însoțite de iarnă.

Oamenii aceștia încă n'au fost judecați și - fără să glumim - sunt considerați, conform procedurii penale modificată după revoluție, inocenți. Lângă ei, în boxa acuzaților, se găsesc doi liceeni, rași în cap și ei, într-o ținută albastru închis, tot de deținuți. Au furat o motocicletă, în Mai 1990, au făcut un tur cu ea și după aceea au vândut piesele mecanice. Părinții lor au despăgubit pe proprietari. Dacă vor fi declarați culpabili, nu vor scăpa fără "o măsură educativă" de minimum doi ani. Au pierdut anul școlar care a trecut și nu sunt pe cale să reia, în curând, cursurile lor de desen industrial.

În coridoarele înghețate ale Palatului de Justiție din București, vânzătorii ambulanți vând prăjituri, care par a fi făcute din ghips, la o mulțime de lume care dă impresia că-și petrece viața așteptând. Caravanseraii zgomotoși de țărânci cu șolduri mari și fuste scurte, țigani, tineri, cerșetori și pledanți anonimi.

La secțiunea militară a Curții supreme judecătorești galonată nu și-au scos mantăile din cauza temperaturii scăzute din sală. Acuzații sunt îmbrăcați în haine civile, pardesii groase și căciuli frumoase de blană. Cei-drept, printre alții, sunt judecați Iulian Vlad, fostul șef al Securității și Tudor Postelnicu fostul ministru de Interne al lui Ceaușescu, acuzați de a fi maltratat manifestanți în ultimele zile ale domniei "Geniului Carpaților". Familiile lor, prezente precum și avocații aparării, discută cu ei fără să fie împiedicați de nimeni, lucru nepermis altor acuzați! Sunt privilegii care le sunt acordate atât în fața justiției, cât și în închisoare.

La închisoarea Jilava de lângă București, su-pravieșesc cam 1.000 deținuți (dintre cei 26.000 în toată țara), pe lângă alții 600-700 ca D-nii Vlad și Postelnicu, care se spune că ar fi "bolnavi" și care sunt reținuți la spitalul penitențiarului aflat în incinta

inchororii.

La Jilava este de recomandat să te duci ziua, fiindcă noaptea, din lipsa becurilor, umbli băibând. Numărul exact de deținuți nu se cunoaște fiindcă pușcăriași intră și ies în continuu. Majoritatea ferestrelor sunt sparte - urmare a unei rebeliuni de acum un an - iar instalația de încălzire centrală nu funcționează. În afară de dușul săptămânal, deținuții nu-și părăsesc uniforma lor "lână în lână, fără amestec de fibre sintetice", declară un paznic (toți sunt polițiști), jumătate invidios, jumătate în glumă.

Uniforma de pușcăriaș nu duce nici cum la depersonalizare, ci indică numai un "statut", iar tunsul chilug nu are un caracter jignitor: "ca la armată, el este simbolul intrării într-o mare colectivitate", declară alt polițist-paznic. Deținuții în prevenție sunt amestecați cu condamnații "fiindcă nu avem posibilitatea de a face o distincție între ei", declară tot el.

Criminalitatea este în creștere, ceea ce devine îngrijorător, iar administrația penitenciară - totalmente dezorganizată - nu prea știe ce are de făcut. Chirurgul de gardă, în seara aceea, la spitalul închisorii declară că duce lipsă de toate, "medicamente, chiar și medici". Mănușile

chirurgicale, agățate la uscat, servesc până se rup, la operații multiple.

Ușa celei în care se află deținuții care fac greva foamei a fost deschisă din eroare. Este oare posibil să fi mai palid decât ființele care se aflau în ea? Nu au nici un contact cu lumea exterioară: nici vizite, nici scrisori. Superiorii paznicilor, constatând eroarea comisă, se apropie de noi în fugă. Deținuții apucaseră totuși să ne spună - toți - că sunt bătuți. După ce ușa a fost închisă am fost asigurați de paznici că "violența aceasta este absolut legitimă".

În ciuda declarațiilor de intenție, făcute de autorități, cu privire la modificarea codului penal, ai surprize uitându-te mai bine la noile texte. Perioada de "reținere" preventivă, la poliție, este de 5 zile; parchetul care - în teorie - este informat în termen de 24 ore poate decide prelungirea acestei detenții cu 30 zile, termen care la rândul lui poate fi prelungit cu încă 30 zile. Tribunalul poate decide alte prelungiri!

Domnul Victor Babiuc, ministrul Justiției, a asigurat pe jurnalistul francez că a încercat să reducă aceste termene dar s'a lovit de refuzul categoric al atotputernicej Procuraturii, baza sistemului judiciar stalinist, care și-a păstrat toată puterea. Autoritate de anchetare și acuzare, depinzând numai de președintele Statului, ea a rămas - recunoaște ministrul Justiției - "o putere aparte, incontrolabilă și ne-subordonată".

Un exemplu flagrant al sistemului judiciar românesc, de astăzi, este cazul unui tânăr inginer

dela o mare uzină din București. Denunțat ca "fascist și legionar" pentru a fi participat la manifestațiile studentești din Mai-Iunie 1990, de către muncitorii din întreprinderea lui, a fost licențiat și astăzi vinde ziare pe ascuns. Arestat la 29 Iunie, a fost eliberat după mai bine de patru luni de detențiune, timp în care a făcut greva foamei și a vorbirii mult timp. A fost bătut, ras în cap, deținut la Jilava într-o celulă cu alți 26 arestați - când nu era la carceră - în lanțuri fără să poată mișca picioarele. Pe avocatul lui l-a văzut, pentru prima oară, de abia după trei săptămâni de detențiune. În peste patru luni de pușcărie și-a văzut soția numai de trei ori. În acest început de an încă n'a fost judecat și riscă o condamnare de 15 ani de detențiune în virtutea faimosului decret 153 al lui Ceaușescu - încă în vigoare - care sancționează "insulta la bunele moravuri" și "parazitismul" combinat

cu articole ale codului penal care sancționează distrugerea de bunuri publice și intrarea, fără autorizație într-o instituție publică...

Uniunea avocaților din România este împânzită de foști securiști care au făcut facultatea de drept a lui Ceaușescu și care, cu mentalitatea din trecut, speră să-și câștige o respectabilitate!

După alte informații, la fel de triste și de descurajatoare, ca cele de mai sus, Agathe Logeart încheie articolul cu un citat din cartea "Bucarest" a scriitorului Paul Morand, fost ambasador al Franței la București acum 56 ani. Din nefericire citatul este de actualitate și astăzi. Referindu-se la Români, Paul Morand scrie: "O lungă ereditate de brutalități, de torturi, de abuzuri de putere și de mutilări i-a învățat, de-a lungul secolelor, arta de a aștepta".

Prelucrare și traducere,

E.C. FIANU

"...NOI CERȘIM DIN POARTĂ'N POARTĂ..."

— Mihaela MOISIN —

Lipsa de bun simț, nerușinarea, ura și răzburarea caracterizează și actuala conducere comunistă a României.

Conducerea română dela București a mințit încă odată în luna Aprilie a.c., în timpul vizitelor celor doi conducători - Dl. Ion Iliescu și Dl. Petre Roman - în Occident. Mai mult decât atât, prin atitudinea de "conducători aleși de popor cu majoritate zdrobitoare", au strivit demnitatea și mândria poporului român, cunoscută caracteristici ale acestuia.

Dându-și seama de incompetența lor de a conduce România spre o adevărată economie de piață, imposibil de realizat în cadrul structurilor comuniste actuale, Dl. Iliescu și Dl. Roman au pornit în lume să ceară ajutor pentru "popor". Au cerșit din poartă'n poartă.

Fiecare din cei doi conducători, în luptă internă de altfel pentru putere, sau mai exact pentru eliminarea celuilalt, s'au "reciclat" în educația comunistă primită în tinerete, și-au luat sacii cu tupeu și zămbete false, cu minciuni și promisiuni și au plecat la drum.

Crezând că vor găsi aceeași înțelegere la Americani, Englezi, Francezi, ca și cuplul Ceaușescu, și-au schimbat raza de acțiune, de data aceasta Petre Roman

a traversat oceanul, iar Ion Iliescu s'a dus în Europa.

Deși în vizita particulară, în Statele Unite, Dl. Roman a reușit să se întâlnească cu Secretarul de Stat James Baker. Din primul moment Dl. Petre Roman a ținut să arate ajutorul dat de guvernul român Americanilor în timpul războiului din Golf. După care, imediat a trecut la cererea de acordare a clauzei națiunii celei mai favorizate. Surprinzător însă, Dl. James Baker i-a răspuns D-lui Roman în cel mai comunist fel posibil, strângându-i mâna călduros și mulțumindu-i pentru "ajutorul nemărginit", după care a trecut la "clauză".

Dl. Baker a demonstrat că Americanii au proaspăt în minte lecția învățată din timpul dictaturii Ceaușescu, că știu să răspundă și ei în sistemul comunist: "Pentru ce ai făcut bun te felicităm, iar pentru ce faci acum te pedepsim".

Dl. Roman și-a golit reșeta în America traista de înșelătorii, zămbete și promisiuni, pentru a o umple cu "clauză" mult visată, dar, a plecat cu ea goală, înapoi, ca dela pomul laudat.

Ceea ce nu au pomenit ziarele comuniste din București, este însă primirea la New York și Washington a Primului ministru, demonstrațiile anti-guvernamentale,

similare cu cele făcute cuplului Ceaușescu în Statele Unite și Canada în 1985.

Dl. Iliescu nu s'a bucurat de o primire mult mai bună, deși călătoria în Europa de Vest a fost urmâtă imediat de vizita Președintelui Mitterrand în România.

Aceleași covoare roșii din recuzita lui Ceaușescu au fost folosite pentru întâmpinarea președintelui francez. Nici D-lui Mitterrand nu i-a mers mult mai bine în România, decât D-lui Petre Roman în Statele Unite sau D-lui Ion Iliescu prin Europa. Lozincile antiguvernamentale strigate au acoperit "bunul venit" pregătit cu grije de Dl. Iliescu.

Intorși din pelerinaj, cu ură și dușmănie, din răzburare pentru insuccesul lor datorat lipsei de democrație în România, au stărnit securitatea și poliția care iar au bătut mii de oameni în Piața Universității.

Sunt cei doi conducători grei de cap sau nu vor să înțeleagă că fără a instaura adevărata democrație în România, nu vor primi nici un ajutor dela niciun guvern occidental, că nu vor fi primii în Europa? Sau poate vor să fie primii România ca o nouă republică în URSS?

Dacă vor aceasta, de ce atunci cerșesc pe porțile Occidentului? La ce poartă vor cerși atunci?

A "DEZERTAT" DREPTATEA DIN TRIBUNALELE MILITARE?

— George DRAGU —

Fostul șef al Securității, generalul Iulian Vlad, a fost condamnat la 3 ani și șase luni de închisoare.

Justiția militară a citit legea cu microscopul și l-a găsit vinovat pe Iulian Vlad de ce nu era vinovat, și anume: în Decembrie 1989, l-a reținut, 24 de ore, pe Dl. Dumitru Mazilu, raportor ONU pentru drepturile omului.

A reține, pentru completarea anchetei, un individ 24 de ore, este permis în orice lege democratică; dar "procuratura" nu s'a oboșit să se ocupe de celelalte crime ale lui Vlad care, conform măturilor, a bătut și schlinguit după gust și voie.

"Onorat de recenta condamnare", fostul securist are șansă să devină mână stângă a Președintelui Iliescu.

Aceeași mentalitate de "drepti" în fața FSN-ului, și "stânga" 'mprejur' în fața adevărului, o întâlnim și la procesul C.P. Ex. Tribunalul Militar

teritorial București a dat sentința:

5 achitări și 5 suspendări, iar 11 inși au fost condamnați între 2 ani și 5 ani și jumătate.

Petre Mihai Băcanu comentează evenimentul: a fost "Ziua neagră a justiției" ("R.L." 28.3.91).

"Este o sentință nedreaptă, în parte grotescă și umilitoare pentru judecătorii care au pronunțat-o, datorită motivației acestei soluții. De fapt...probiul cade asupra întregii justiții, în special celei militare." și dă apă la moară celor care cer "desființarea ei".

Prima eroare e că s'a acceptat, după 9 luni, teoria apărării; numai Nicolae și Elena Ceaușescu sunt vinovați de genocid!

Ceilalți au fost acuzați de "instigare la infracțiunea de omor" deosebit de gravă dar cu scuză legală a "provocării".

Prin zig-zagurile legii s'a dat o sentință, egală cu dorința lui Ceaușescu dacă

revoluția ar fi fost înfrântă.

Membrii C.P. Ex. care au reușit să păstreze "ordinea" în regiunea unde au fost trimiși. (Au oprit orice încercare de răsturnare a guvernului, N.R.) au fost achitați deoarece și-au îndeplinit misiunea; iar cei care n'au reușit să păstreze ordinea (Timișoara, Cluj, Sibiu, București, etc.) au fost condamnați.

Acuzațiile aduse C.P. Ex. s'au limitat numai la cele întâmplare în zilele de rebeliune. Celelalte crime, la care au fost părtași cu fostul lor "Fiu Iubit", n'au fost pomenite.

Tribunalul Militar a "acordat" 5 ani și 6 luni închisoare numai la doi inculpați: Popescu Dumitru și Totu Ioan.

Se vor reduce din condamnare perioadele de arest preventiv.

Dar cel care a pășit din Tribunal, ruinat în fața Neamului, a fost:

Prestigiul Tribunalului Militar teritorial București.

Asasini pentru liniștea noastră

■ O NOUĂ PUTERE ÎN STAT: OAMENII DE BINE ■ POLIȚIA SPUNE CĂ S'AU ÎNMULȚIT ACCIDENTELE DE CIRCULAȚIE ■
■ AȘA CĂ AVEȚI GRIJĂ CE VORBIȚI ■

—Doru KALMUSKI—

ZONA

Există în capodopera lui Tarkovski "Călăuza", film turnat după romanul fraților Strugațki, o secvență de înalt profesionalism filmic și totodată mare tensiune politică, secvență ce reține în sinteză întreaga ipocrizie și practică politică de tip comunist. Momentul de care vorbesc se află la începutul filmului. Călăuza, urmată de însoțitorii săi, încearcă să pătrundă în Zonă trecând prin barajul de milițieni înarmați cu mitraliere. Puterea susține că Zona e plină de pericole pentru viața cetățenilor. Si ca atare a interzis accesul acestora acolo, de bună seamă există cetățeni dispuși să riste aventura rându-se în Zonă, Mișlia îi va opri împușcându-i. Puterea și instrumentul ei, Mișlia, ocrotesc asadar cetățeanul de pericole necunoscute. Cetățeanul nu trebuie să vadă, nu trebuie să afle, nu trebuie să cunoască, nu trebuie să știe decât ceea ce decretază puterea că există. Este nelindios că imaginea lui Tarkovski, cu încălcarea ei politică, poate rămâne ca un sigiliu al bestialității, ipocriziei și atrocității simțimentelor umane ce caracterizează special stalinist-bărlădenistă. Să extermiți fizic sau psihic exemplarele umane ce dau dovadă de personalitate, spărit sau putere de analiză, formulând aprecieri diferite de cele ale puterii a fost din primele zile ale puterii sovietice principiul de bază al muncii de partid. Ideologia urii a fost religia mercenarilor de partid. Si trăim din plin sechelele acesteia. Resurrecția violenței, urii, corupției, lipsei de scrupule și ipocriziei de stat nu trebuie să ne mire. Să aștinț doar, în trecut faptul că în fruntea ministerului de interne se află un ministru cunoscut pentru a fi judecat dosare cu caracter politic, în "epoca de aur" și de a fi dat sentințe împotriva disidenților și este credem, suficient, nemaifind nevoie să urcăm către vârful piramidei politice decorată cu alte mărimi marxist-stefanoghiorgheiste. Actuala putere, (doar formal și cronologic nouă) aparține efectiv trecutului atât prin comportamentul politic cât și prin exprimare în plan social. Noii oameni ce s'au cățărât cu repeziciune în fotoliile sfidării nu sunt, cel mai mulți, produsul altei școli de gândire. Un fost prieten, actualmente deputat FSN, opina în timpul fenomenului Piața Universității că "Toți căcații ăștia de studenți ar trebui puși la zid. Omorâți, omorâți!" Vă asigur că acest fost prieten nu este lipsit de studii superioare. De altfel, asemenea altor parlamentari din "partidul de guvernământ" - cum obișnuiesc să se intituleze - în Sămbăta și Duminică evenimentelor din Iunie, când trebuia să se afle la Bacău a rămas în Capitală. Să fi știut din

timp de pregătirea minieră-dei și să fi rămas pentru a pune umărul într-o asuprire a democrației originale? Posibil.

INFLAȚIE DE ASASINI

Dacă Occidentul are uci-gași ce fac acest act al suprimării vieții o profesie, România se poate lăuda că dispune de un număr impresionant de asasini potențiali dispuși să facă acest lucru chiar fără bani, în virtutea unui "patriotism" inoculat de profesorii de ură și tutorii ideologice. Nu mă refer la haitele de securiști dresate special pentru a vâna și anihila oameni, ci la acele persoane pentru care televizorul suplinește capacitatea de judecată și logică proprie, a celor care își extrag sentimentele justițiar-patriotice din cuprinsul unor gazete insalubre ca "Azi" sau "România Mare" și care, sub influența nuni-telor publicații vor fi oricând gata să rescrie lozincă "Moarte intelectualilor" și, la nevoie, să o pună în practică. Titlul acestui material nu este întâmplător și nici voit "de scandal". E o atenționare a faptului că în țară au loc atentate, agresiuni, măsuri de intimidare, ca cel recent împotriva ziaristilor din București. Si toate acestea în vâz și cu buna știință a Puterii. Cel ce semnează aceste rânduri a fost, în repetate rânduri, adresant al amenințărilor, înjurăturilor sau unor acte de intimidare, iar recent, al unui atentat rutier din care doar sânsa îl îndatorează cu o viață. Atentatul comis în după-amiaza zilei de 8 Ianuarie, este în linia altora anterioare, efectuate asupra unor persoane considerate indezirabile de către oculatorii Zonă. Spuneam a-cesta întrucât, după știința noastră, până în prezent nu se cunosc acte de violență îndreptate împotriva unor ziaristi, demnitari sau lideri devotați puterii. De asemenea atât serele cât și slaba și timorata noastră poliție nu pot face lumină în cazul atentatorilor, chiar dacă, eventual, prind unul din ei, (așa cum vom vedea mai departe). Există între aceste două instituții un punct de vedere comun și acest punct vrea să zică: "E cineva care se ocupă cu astfel de fărâdelegi, e cineva care ascultă telefoanele, care deschide scrisorile, care ascunde armament, care atacă sedilele poliției și dă foc exact la acele documente ce ar putea servi ca acte acuzatoare unor anumiți oameni, este cineva care efectuează sabotaje, atentate, urmărește destabilizarea". Malaxorul de vorbe goale, umflate și împerechiate după necesitate funcționează la fel de ireproșabil în Capitală ca și în provincie. Iar cei ce nu în poalele puterii, ca Mară Iulian, muncitor la Vulcan, secția SDV, dispus să dea relații în legătură cu evenimentele din 13-15 Iunie '90, relații compromițătoare la

adresa unor (fosti?) securiști pe care i-a recunoscut deghizați în mineri, devin victime ale unor accidente "întâmplătoare". Mara Iulian a fost anchetat în 1987 și 1988 de către actualii "mineri" în legătură cu plecarea fratelui său Mara Luciu în Occident. I-a recunoscut și astfel și-a semnat "evenimentul rutier". Mihai Spreche, dela uzinele Faur, pentru același gen de declarații a fost amenințat în mai multe rânduri iar în dimineața zilei de 26 August a fost găsit mort în incinta unui buncăr de gunoi. Pe actul de deces scrie "comă alcoolică" dar există certitudinea că alcoolul i-a fost turnat pe gât după încetarea din viață. Mihai Spreche fiind suferind de ficat nu obișnuia să bea. Gheorghe Iosif, lider sindical la Societatea Comercială ROMAN SA și membru fondator al sindicatului 15 Noiembrie, redactor al ziarului cu același nume, din Brașov, a avut la 31 Iulie un accident ciudat pe șoseaua Tg. Mures-Sighisoara. Mașina sa, flancată în față de un camion și urmată în spate de alte două autoturisme, a fost obligat de acestea două din spate să părăsească șoseaua în plină curbă, obligându-l să întâlnească parapetul ce mărginea o râpă. Ambele autoturisme ce au provocat deraparea și posibilul accident al domnului Iosif au dispărut. Au urmat, la scurt interval de timp alte două atentate rutiere a căror țintă a fost de asemenea Dl. Iosif dar în ambele a avut sânsa de a scăpa teafăr. Dar în urma unor astfel de încercări ni-meni nu rămâne nemarcat psihic. Si chiar acesta este și efectul urmărit. Doamna Marta Smeu-Rares, profesoară din București, participantă la fenomenul Piața Universității, cunoscută pentru opiniile domniei sale în colectivul didactic, a făcut declarații presei, posturilor de radio Fun, Paris International și BBC în legătură cu dimineața zilei de 13 Iunie 1990, cu metodele polițienești și condițiile de detenție în închisoarea de tip medieval Măgurele. A fost amenințată telefonic, ziua și noaptea, fiul ei a fost bătut de necunoscuți care i-au strigat de mai multe ori: "asta-i pentru că mă-ta nu-și ține gura". Îndupă amiaza zilei de 19 Septembrie 1990, a fost accidentată de un automobil neidentificat ce a părăsit carosabilul lovind victima ce se deplasa pe trotuar. Doamna Maria Smeu-Rares, a fost schilodită pe viață.

AVERTISMETE SIMBOLICE ȘI ÎNSCENĂRI

Unul dintre organizatorii primei întâlniri a rezistenței românești, dela Brașov, este domnul Mircea Sevacu. Domnia sa mărturisește că i se violează domiciliul. Nu i se fură nimic. Prima dată când a constatat acest lucru a găsit doar colivia în care se aflau doi canari, deschisă. Picioarele păsărilor fu-

seseră legate cu sfoară, gest mai mult decât simbolic ce trebuia să atragă atenția domnului Sevacu. Nu hoții erau intereseați de apartamentul domnului Sevacu ci ticăloșii...Un prieten bucu-reștean, poetul Florin Iaru, care a găsit "implementate" microfoane în dormitor înainte de revoluție este un frecvent colaborator la publicațiile ce perseverează, (nu știm de ce), în a refuza să sufle în trâmbița puterii. După arestarea sa în urma evenimentelor din 13-14 Iunie a primit frecvent amenințări telefonice cu moartea. În luna Decembrie 1990, la nici 24 de ore după ce publicase în România Liberă un articol în care îl considera pe Dl. Iliescu principalul instigator la crimă pentru acele evenimente menționate, este bătut în plină zi pe stradă de doi indivizi care pretindeau că Florin Iaru încercase să-i jefuiască. Și ca astfel își făceau dreptate... Este poate cazul să ne amintim ce a însemnat în timpul "dezghețului" politic din Polonia asasinarea unui simplupreot de către oamenii (?) securității -este vorba de preotul Popelusko. Doar o victimă! Dar ce a determinat ea, ce răsunet național și internațional a avut acel act de bestialitate! Se pare că la noi dezinteresul balcanic față de ființa umană a accentuat trasătura fundamentală a comunismului.

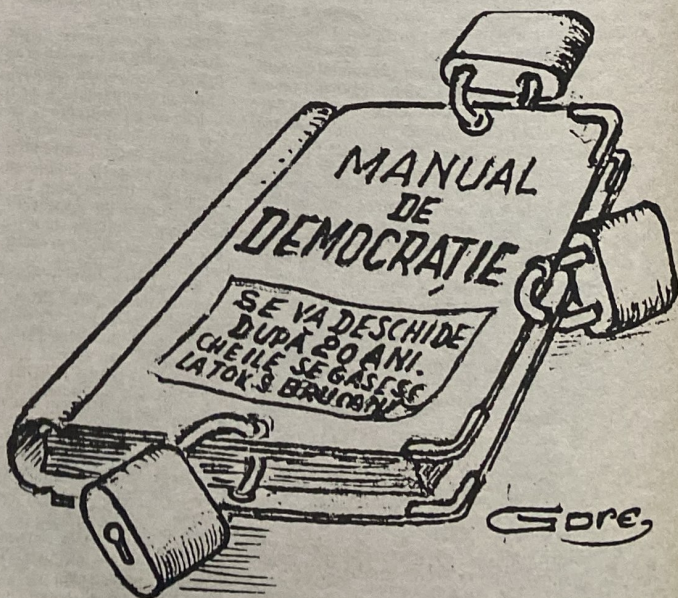
POLIȚIA ELIBEREAZĂ AGRESORII

Dar să mai vedem un caz. Cel al domnului Marius Oprea, redactor la revista Uniunii Scriitorilor, Interval. Domnia sa a suportat o anchetă a Direcției Cercetări Penale a securității. În 1988, sub acuzația de "încercare de constituire a

unui grup organizat vizând răsturnarea ordinii de stat". După revoluție a încercat fără succes să facă cerce-tări în legătură cu foștii săi anchetatori. Zelul său s'a topit brusc atunci când a întâlnit pe unul dintre anchetatorii săi principali, maiorul de securitate Gheorghe Moldoveanu, semnând în calitate de redactor șef adjunct în ziarul Deșteaptă-te române, organ de presă a PUNR. Publicând în Express un articol pe această temă s'a trezit cu telefoane de amenințare. În seara zilei de 13 Noiembrie 1990 a fost atacat de patru indivizi necunoscuți. Întâmplarea a făcut ca în preajmă să se găsească sectoristul ce a intervenit scăpându-l pe domnul Marius Oprea din mâinile agresorilor. Ba chiar, soldații în termen ce însoțeau pe sectorist au pus mâna pe unul dintre agresori, înarmat cu un cuțit. Agresorul a fost transportat la poliție în timp ce domnul Oprea s'a dus acasă să se spele de sânge. Dimineața, ducându-se la poliție pentru a afla date despre agresor a aflat că atentatorul fusese eliberat lăsând acolo doar o declarație de identitate. Peste câteva zile avea să constate că nu mai există nici acea declarație ci doar plângerea sa. Poliția nu a dat explicații. Inspirându-se după modelul puterii centrale "organele" locale trec nepăsătoare peste întrebările supărătoare ce le sunt adresate sau atunci când catadicesc să formuleze un punct de vedere, aceste este atât de penibil încât pare că înșeși cuvintele se jenează. Inșă ipocrizia de stat și de partid merge înainte nebulburată. Traian Ovidiu Preva, din Timișoara, tatăl martirului din 16 Decembrie Daniel, Daniel Pre-

va, a făcut investigații personale urmărind să afle cine a dat ordinul de foc, cine este responsabil direct sau indirect de moartea fiului său. A fost sfătuit respectuos de un subaltern al generalului Tudor, (cel cunoscut a fi eliberat la București numeroși teroriști), "să se astâmpere că nu e treaba lui". În ziua de 7 Noiembrie 1990, în timp ce se întorcea dela București, cu un tren de noapte, a "căzut", fiind descoperit a doua zi pe terasament nu departe de stația feroviară Lugoj.

Cazuri ca cele menționate se extind într'un larg evantai, ele oscilând între simpla amenințare telefonică datorată unor puseuri sanghinare fesenist-comuniste sau ca sarcină de serviciu a unor "cadre", până la asasinatul propriu-zis executat de profesioniști și deghizat ca accident. Pentru că și ziaristul moldovean Matecovski a avut parte de un astfel de tratament, mi-așa? Cei vizați sunt sau tind să devină periculoși, știu prea mult despre fosta activitate a unor foști sau prezenți nomenclaturiști ori a unor actuali lideri politici sau securiști. Cei vizați sunt cei potențial nedispusi să tacă. Cei vizați sunt cei ce dețin puterea de influențare, de convingere, de analiză lucidă a evenimentelor. Cei vizați mai obișnuiesc să susțină adevărul. Pentru aceste motive ei sunt inco-mozi și majoritatea liniștită trebuie apărută de ei. La nevoie cu mitraliera, ca în cazul Zonă. Si parafrazând un celebru adagiu antic am încheia observând: nu numai că intoleranța caracteristică puterii comuniste nu a dispărut dar nimic din ceea ce e criminal în ea nu îi este străin.

INTERVIU

LUAT D-LUI CORNELIU COPOSU, PREȘEDINTELE PARTIDULUI NAȚIONAL ȚĂRĂNESC,

CREȘȚIN ȘI DEMOCRAT, DE CĂTRE ADRIAN GRIGOROPOL, PENTRU "CUVÂNTUL ROMĂNESC".

Urmare din numărul trecut

A.G.: După ce ați acționat să spargeți monopolul puterii deținute de F.S.N., ați acceptat cu ușurință hegemonia acestuia în CPUN și acest lucru l-ați făcut toate cele trei partide tradiționale. În afară de reproșul pentru toată această concesiune, ați colaborat la elaborarea și votarea legii electorale (la care s'au înregistrat numai două voturi și o abținere, nici cel puțin nouă contra, cât reprezentativ cele trei partide). În afară de v-ați expus zilnic la tactica FSN de a ceraniza dezbaterile CPUN ceea ce v'a scăzut enorm prestigiul și a vălutar demarării electorale, legea electorală, o adevărată constituție, are atâtea capcane, încât nici nu mai puteți ieși poate prea curând din ele. Ce învățăminte ați tras?

C.C.: Acceptarea de către partidele politice a colaborării cu FSN a fost o greșală, a cărei scuză ar putea fi dorința de a ieși, de a se trece peste un impas grav care pune la primejdie stabilitatea firavă a situației. De asemenea trebuie să se mai țină seama că la aplicarea respectivei legi electorale, FSN a trîșat și nu a respectat convenția. În ce privește legea electorală, aceasta a fost opera FSN-ului care și-a impus punctul de vedere (inclusiv facilitățile destinate fraudei) după ce și-a asigurat prin dol majoritatea. Este adevărat că în circuit care a caracterizat activitatea pseudo-parlamentului CPUN, prestigiul partidelor a fost serios diminuat. Se poate trage concluzia că agenții FSN-ului, de rea credință, nu sunt parteneri de dialog, nu se poate conta pe seriozitatea lor.

A.G.: Intrucât sunteți parte vătămată în evenimentele petrecute cu invazia minerilor din 13-15 Iunie, nu vă întreb asupra responsabilităților. În schimb doresc să știu părerea Dvs. asupra responsabilităților în evenimentele din Martie dela Tg. Mureș?

C.C.: Este evident că evenimentele dela Tg. Mureș dovedesc incapacitatea guvernărilor. Intervenția organelor de ordine a fost tardivă, și implicarea instituțiilor guvernamentale s'a făcut într'un moment când confruntarea era inevitabilă. Puterea politică a crezut în primul moment că poate utiliza conflictul inter-etic ca o diversivă care să-i aducă profit electoral. Alegerea negociatorilor a fost nenorocoasă. Cred că s'ar fi putut evita înclăștrarea, care a dat rezultate tragice dacă puterea politică ar fi acționat la timp și eficient. Cred că conflictul a fost determinat de agitații extremiste de ambele părți, de intervenția factorilor de incitații veniți din afară, și în primul rând de impasibilitatea autorităților. Adevărul asupra evenimentelor este în mod deliberat tăcut. Se poate ajunge la cunoașterea realității prin abandonarea tendinței de mistificare a realității.

A.G.: Cum apreciați faptul că nu după mult timp dela alegerile soldate cu un procent de 85% în favoarea sa, este masiv contestat pe de o parte, iar pe de alta că, din contra, președintele polarizează pe zi ce trece tot mai multe puteri în mîna sa, cele trei puteri din stat ajungând într'o subordonare socială?

C.C.: Popularitatea aparentă a președintelui determinată de propaganda demagogică și la început luarea unor măsuri așteptate de opinia publică, s'a erodat pe măsură ce opinia publică a început să se desmeticească. Criza alimentară și lipsa oricăror perspective serioase de redresare au contribuit la amplificarea nemulțumirilor care cresc pe măsură ce țara se convinge că guvernul este incapabil de a face față situației, economia se prăbușește și nu se văd șanse de ieșire din impas. Acestei împrejurări se datorează și uriașă hemoragie de intelectuali care părăsesc țara (se pare că numărul expatriților din ultimele două luni se apropie de un milion, în cea mai mare parte intelectuali).

A.G.: Avînd în vedere că în sînul opoziției există o diviziune intraparlamentară și extra-parlamentară, prima încadrată în osatura fundamentală a democrației pluraliste dar anemică prin grația unor alegeri contestate, de mai mare presiune, de o compoziție foarte variată, preponderent intelectuală și tineret, dar în același timp neimplicată direct în competiția electorală, singura cale spre parlament reducându-se deci la presiune de stradă și piață. Această diviziune a două forțe nebalansate antitotalitare dintre care una a optat pentru calea sterilă de controlul puterii în afara parlamentului, este în măsură în asemenea condiții să răstoarne balanța deținerii exclusive a puterii de FSN?

C.C.: Opoziția parlamentară este aproape inexistentă, în orice caz total ineficientă. Participativă-figurativă. Se ventilă ideea părăsirii parlamentului de către opoziție. Am preconizat de multă vreme (Mai 1990) boicotarea acestui parlament, nereprezentativ, ieșit prin fraudă electorală, dar n'am găsit audiență la partidele de opoziție. Încă din Ianuarie 1990 am militat constant pentru concertarea opoziției (pentru listă comună, pentru candidați unici apolite la președinție, pentru retragerea candidaților opoziției din alegeri) fără rezultat. În prezent cred că singura soluție pentru depășirea actualului impas ar fi un guvern provizoriu de tehnocrați al cărui mandat să fie girarea afacerilor curente și pregătirea de alegeri libere și non violente, un referendum asupra opțiunii populare în privința formei constituționale (monarhie constituțională, republică parlamentară, republică prezidențială) care trebuie să precede elaborarea constituției.

A.G.: Înțeleg că vedeți o soluție negociată dar singur ați spus că nu aveți cu cine negocia din partea puterii. Mă interesează mai mult dacă se pot realiza punți mergînd până la fuziuni cu opoziția extra-parlamentară în cadrul osaturii pluralismului de partide, ca o alternativă de prelucrare

puterii. Poate nu este momentul să vă pronunțați în această direcție, așa că să trecem mai departe. Să ne imaginăm o demisie a președintelui sau una concomitentă președinte-guvern. În cazul nului al demisiei președintelui este rezonabil interimatul prevăzut de legea electorală ca funcțiunea s'o îndeplinească președintele senatului, la rândul lui ales de partidul majoritar dela putere? Cazul demisiei amîndurora ar atrage automat și dizolvarea parlamentului?

C.C.: Formula preconizată în decretul electoral al CPUN-ului este inadecvată. Mențin ideea guvernului provizoriu de tehnocrați care să elaboreze o lege electorală obiectivă acceptată de toate formațiile politice. A preconiza alegeri pe circumscripții uninominale (300) la raportarea voturilor pe o listă centrală pe țară în capitală, care prin raportarea proporționalității să desemneze 150 de parlamentari. Deci, Adunarea Națională - 450 de deputați (300 plus 150). Senatul ar putea fi un for consultativ pentru anumite domenii, alcătuit pe principii electivă corporatiste și cu integrarea deținerilor anumitor demnități civile, politice și ecleziastice.

A.G.: La 15 Decembrie a.c. s'a constituit "Convenția Națională pentru instaurarea democrației", deschisă oricăror partide politice, asociații, forumuri, sindicate, acceptarea aderării fiind condiționată de unanimitatea inițiatorilor ei. În afară de chestiunea unanimității și sindicatelor, la prima vedere nu este sesizabilă diferența față de Alianța Civică. Se poate întrevădea o opoziție puternică fără sprijinul reciproc, dar și fără participare în competiția electorală?

C.C.: Am militat pentru o alianță între toate forțele opoziționiste. S'au constituit în provincie forumurile democratice antitotalitare. În centru, forumul care ar fi trebuit să se constituie, a întârziat în mod inadmisibil, el trebuind să fie un corolar al forumurilor din provincie și aceasta din cauza unor reticențe ale liderilor politici. Alianța Civică este apartinică. Obiectul ei este de a exercita un rol de liant și catalizator al formațiilor politice și de a le sprijini, Alianța neîntrînd în competiția electorală și ne-urmînd puterea. Datorită declarației de principii și statutului, partidul nostru o susține în toate acțiunile pe care le desfășoară. O opoziție puternică s'ar putea consolida prin concertarea Convenției cu Alianța Civică și formațiile Forumurilor democratice. Numai o opoziție unită ar putea asigura alternativa de guvernare a opoziției.

A.G.: Am exprimat totdeauna că alternativa rezidă în forța partidelor și nu în sprijinul care se oprește în pragul parlamentului. Poate ar fi de reflectat mai profund și mai practic în esența democrației. PNT-CD a dat publicității un proiect de Constituție care nu se armonizează cu faimoasele "teze" lansate de o Comisie parlamentară. Aveți și un vicepreședinte al acestei Comisii. Cum intenționați să combatăți atâtea dispoziții nedemocratice, originalități colectate din constituții străine, originalități din căutarea unor specifice românești și arbitrarul unor instituții care dezechilibrează raporturile separației puterilor în Stat?

C.C.: PNT-CD a întocmit prin juriști săi un anteproiect de constituție, care reprezintă opțiunea conducerii noastre. Participarea unui parlamentar din partidul nostru este formală. Opțiunile oficiale ale partidului sunt integrate în anteproiectul nostru. Noi cerem organizarea prealabilă a referendumului, pentru că nimeni nu are dreptul să devanseze opțiunea opiniei publice asupra formei viitoare constituționale înainte de a consulta poporul care a fost străin și de abolirea monarhiei și de încercarea făcută prin decretul CPUN-ului de a impune forma republicană, ca fiind deja consacrată printr'un accept al unora neîmpuneri-nici de opinia publică omisă, neconsultată.

A.G.: La începutul săptămînilor de comemorare a Revoluției din 16-22 Decembrie 1989 și a martirilor ei, țara se află într'o stare de gravă tensiune recunoscută de guvernanti care totuși au susținut cu fermitate că nu cedează puterea, ci cel mult acordă opoziției împărțirea responsabilității pentru viitor, lăsînd deschisă egalitatea împărțirii responsabilității și obscură proporția participării la guvernare. Partidul Național Liberal, prin președintele său Radu Câmpeanu, a trecut față de propunere la un dialog cu ușile închise asupra ofertei avansată de președintele Iliescu și guvern. Care este poziția PNT-CD?

C.C.: PNT-CD nu acceptă nici un fel de colaborare cu FSN și nu înțelege să împartă răspunderea cu actuala putere politică, sub nici o formă. Consideră că FSN trebuie să-și asume gravele erori comise și să tragă consecințele acestora. El și-a dovedit nu numai tendințele totalitare dar și incapacitatea de a guvernare. Nici un guvern nu-și poate îndeplini mandatul cu actualul Parlament nereprezentativ și ilicit. De aceea Parlamentul trebuie dizolvat și procedat la alegeri libere și oneste. Aceste condiții nu pot fi realizate decât printr'o reală neutralizare a Ministerului de Interne și Justiție și prin scoaterea din invalidășagul politic al armatei și serviciului de informații.

A.G.: Vă mulțumesc cu multă considerație și să mă lertări de osteneala pricinului. V'aș ruga să transmiteți un mesaj pentru cititorii "Cuvîntului Românesc", risipiți pe toate continentele.

C.C.: Transmis acestora toată căldura lui mele de țară, care să se împletească cu a lor, căldură ce am resimțit-o tot timpul și-l asigur de lupta PNT-CD pentru triumful definitiv al Revoluției din 16-22 Decembrie 1989. Le doresc multă sănătate și fericire.

COMPROMIȚĂTORII NAȚIONALISMULUI

Ceaușescu a vrut să facă din minoritățile etnice Români, confundînd naționalismul cu sovînismul. Aceeași confuzie persistă și în "gîndirea" Führerului "Vetrei Românești", Radu Ceonțea, cât și în spina mîdăv (cu care "cujetă") a publicistului dela "România Mare", "Azi", "Națiunea" sau "Renașterea băntăneană".

Confuzie voită? Răspunzînd la întrebarea "cui prodest?" răspundem și la întrebarea anterioară. Dar nu despre asta e vorba, deocădată.

Citez dintr'un articol al lui Nae Ionescu, publicat în anul 1930: "Bercu Solomon, din tîrg dela Pașcani, care muncește de dimineață pînă'n noapte, care își plătește regulat birurile și e respectuos de legile țării, care a fost în război și și-a împlinit însărcinările cu convingerea fermă că e dator să o facă, este desigur un bun Român."

Desigur, Maghiarii, Germanii, Tiganii, Sărbii, Slovaci, Evreii și toate celelalte minorități din România pot fi și trebuie să fie "buni Români". Dar nu pot și nici nu trebuie să fie Români.

Confuzia de care vorbeam la început a făcut mult rău naționalismului curat. La noi și aiurea. Luminează-ne, Doamne, mințile și ferește-ne de cei răi.

GUNOIUL LUI ENNIUS ȘI ALTE GUNOAIE

Unul dintre cei mai vechi poeți latini a fost Quintus Ennius (c. 240-169 a.Ch.). Fiind unul din pionierii poeziei latine, el nu era un rafinat al limbii și de aceea stilul său pare lipsit de eleganță, primitiv chiar. Totuși, Vergilius a împrumutat dela Ennius mai multe versuri, cărora le-a dat strălucirea sa; fapt recunoscut de însuși Vergilius, spunînd că a scos perle "de stercoră Ennii".

Da, există gunoaie fertile, dar există și gunoaie irecuperabile, gunoaie al căror drum, singurul drum, este al crematoriului. Din burtă de căine nu faci sîtă de mîtase, ca să nu folosim o altă expresie, tot populară, dar mult mai corozivă.

Ici-colo se pune întrebarea: cei de făcut cu scriitorii compromiși, autorii care printr'o mare parte a operei lor au servit dictatura comunistă? Timpul va hotărî dacă au... "dreptul la timp".

Adrian Păunescu, de exemplu, a fost și este plin de talent. Dar ce-a făcut cu el? Ar fi putut fi un demn continuator al lui Aron Cotruș. N'a fost să fie, n'a vrut să fie.

Dumitru Radu Popescu a fost și este un ales prozator și un subtil dramaturg. Dar... dar... Oricum, istoria literaturii române n'ar fi completă fără Adrian Păunescu și Dumitru Radu Popescu.

Dar s'ar putea fără nici o remușcare lipsi de niște plagiați, de niște homunculi, de niște pseudo-scriitori precum Eugen Barbu, Corneliu Vadim Tudor, Nicolae Dragoș, Ion Dodu Bălan, Nicolae Stoian, Pompiliu Marcea, Ion Lăncrănjan sau Dumitru Popescu-Dumnezeu. Aceștia reprezintă deșul steril, nerecuperabil.

ÎNAINTE...APOI...ÎNPOI

Un teatru, o sală de concerte, o expoziție de artă plastică, o carte. Subintelecturi, enunțuri "în doi peri", căutînd porțiunea mai puțin deasă a sitei cenzurii. Ochii la cer, inima în adăncuri. Călătorii în eu, în propriul labirint.

Aceasta au fost refugiu, retragerile unora care n'au acceptat compromisurile, care nu doreau să urmeze "prețioasele indicații" ale "genialului" în domeniul culturii, să se prostitueze la "Cîntarea României". Care nu doreau să se înregimenteze cuturnicilor sau să se "întovărășască" cu Dumitru Popescu, Ion Dodu Bălan, Adrian Păunescu, Dinu Sărau, Ion Gheorghe, Nicolae Dan Frunțelă, Teodor Bulza, Eugen Barbu, Paul Everac, Constantin Sorescu, Artur Silvestri sau Corneliu Vadim Tudor.

Tăcere și mizerie, dar o mare libertate interioară și graniță deschisă cu Dumnezeu.

Acum nu mai acționează cenzura ideologică, a apărut în schimb cea economică.

Kitsch-ul s'a schimbat la față. Melodramatismul și pornografia au înlocuit pășunismul și protocronismul ceaușist.

Sălile de spectacol sunt adesea goale, deși ar fi multe de văzut și auzit.

Aproape nimeni nu mai zăbovește în fața unui tablou.

Toți suntem cuprinși de istoria politică.

Iși va întoarce din nou Dumnezeu fața dela noi? Si-a întors-o deja?

Poate că Dl. Ovidiu Guleș, dela publicația timișoreană "Gazeta de Vest" are dreptate când spune că, în următorii zece ani, Români n'ar trebui să facă politică, ci să facă o intensivă cură culturală.

Nu știu dacă e chiar așa. Poate că, mai degrabă, ar trebui urmat îndemnul unei cântări evanghelice: "Privighetă și vă rugați într'una!"

Nihil sine Deo!

Dan Emilian ROȘCA

UNDE MERGEM?

—Horatiu COMANICIU—

Se vorbește azi mult de democrație. Este normal. Ea este formula viitorului.

Pe noi ne interesează ce se va face în țara noastră. Trebuie să ajutăm la instalarea unei veritabile democrații. Pentru aceasta este necesară colaborarea celor din țară cu cei din străinătate. Nu e bine să fie uitați cei de peste hotare. Ei trăiesc de zeci de ani în țările democratice și experiența lor contează. Este bine de asemenea ca în construcția democrației să știm de unde pornim.

Avem noi un model de urmat în trecutul nostru? Dacă este să dăm un răspuns sincer, nu se poate să nu ne gândim la Iuliu Maniu. Am scris des despre el. Am făcut-o deoarece într-o țară unde prea mulți sunt setoși de noutate, se uită esențialul. Popoarele mari își respectă tradiția. Ele construiesc pe ceea ce s'a făcut. Armonia generațiilor, unirea lor, e un temei sigur.

Vă amintiți de Iuliu Maniu? El a fost capul dezrobirii transilvănene. S'a măsurat cu imperii, prin rezistență pasivă. A înfruntat imperiul austriac, pe acela al lui Hitler, pe al lui Stalin. Diplomații austrieci și maghiari spuneau: "ne temem mai puțin de ieșirile

violente ale unui Vaida sau Aurel Vlad, decât de eleganța lui Maniu".

V. Postecă, distinsul scriitor bucovinean scrie: "S'a-mi permis să aduc marelui Dascăl al Democrației Iuliu Maniu, un omagiu din partea generației mele. Generația mea îi datorează nu numai miracolul tăcerii. Bădăcinul căpătând aureola de inițiere modernă, ci și fierbinte recunoștință de-a fi luat tineretului țării sub protecția sa. Tăcerea dela Bădăcini vorbește neamului. E vie. Crește în inimile generațiilor viitoare. Si va vorbi de-a pururi omenirii regăsite. Omenirii care i-a dat la zaruri roba tăcerii".

Întrebarea care se pune este și aceea de-a ști cum se orientează curentul naționalist? Vrea el un nou partid, sau întărește ce a construit I. Maniu, adică Partidul Național Tărănesc Creștin? Cei ce au făcut în 1942 un act cu Iuliu Maniu sunt pentru a continua un drum trasat de C. Codreanu. Adică a fi alături de cei ce l-au moștenit pe Maniu. Deci sprijiniți C. Coposu, un om de mare autoritate morală.

Nu zeci de partide, ci unire. Dacă este ca naționalismul românesc să se unească cu un partid, el

nu poate uita trecutul. Iată câteva fapte ce reamintesc actul încheiat între I. Maniu și Legionarii în 1942.

Actul acesta a unit două generații într'un moment greu, când Rușii naveau peste noi. Echipile create atunci au înfruntat cu mari riscuri agresiunea comunistă, susținută de tancurile ruse.

Orientarea spre Maniu a început în 1941 dar s'a perfectat în 1942, când încă Hitler era biruitor pe toate fronturile. Deci Legiunea s'a alăturat democrațiilor la greu și nu după victorie. Maniu a scris în această privință următoarele: "... Tin să constat că domnii Dr. Ovidiu Comșa, astăzi decedat, pe vremea aceea șeful Mișcării Legionare rămășiță în țară, împreună cu Av. Horațiu Comanicu, Prof. Ion Costea și alții, după mai multe convorbiri anterioare... mi-au declarat oficial în numele organizației din care făceau parte, ... că singura, politică corespunzătoare intereselor poporului român și Statului nostru este aceea democratică și menținerea constituționalismului în viața de Stat". Si după mai multe afirmații ce întăresc cele de mai sus, Maniu adaugă: "Toate acestea sunt gata a le depune oficial

și a le întări cu jurământ."

Actul acesta a fost aprobat și de Brătieni și de T. Petrescu, precum și de toate partidele. Dar a fost aprobat și de Americani și de Englezi. Maniu i-a întrebat dacă sunt de acord și răspunsul a fost favorabil.

Prin act Legionarii au fost protejați, cei din țară dar și cei din străinătate. Așa se explică achitarea, scoaterea de pe rol a procesului Legionii, la Nürnberg, încă în faza instrucției. Toate mișcările considerate fasciste au fost condamnate, dar nu Legiunea. Cine poate spune că aceasta n'are nici o legătură cu I. Maniu?

E aproape sigur că actul a oprit deportarea Legionarilor în Siberia. Se hotărîse asta, se făcuseră listele. Intervenția lui Maniu, precum eforturile făcute de toți, a oprit ceva grav. Spre o mai bună lămurire, vor apărea în viitor probe la tot ce afirm.

Tot acest act a făcut posibilă asocierea tinerei

generații a anului 1944 luptei de rezistență contra invadatorului. Si tot acest act poate ușura însumarea de azi, a generației revoluționare. Ea luptă pentru libertate, democrație, ca și generația din 1944.

Actul a făcut posibilă oprirea unui masacru legionar, decis în toamna anului 1944. Se făcuseră pregătiri în acest sens. Totul a fost dejucat și oprit prin intervenția lui Maniu și Ilie Lazăr. În memoriile sale Ilie Lazăr vorbește despre aceasta.

Maniu a fost singurul om politic ce s'a prezentat ca martor în procesul lui C. Codreanu, acuzat de trădare. Maniu s'a îndreptat spre boxă, i-a întins mâna lui C. Codreanu spunând "Iuliu Maniu nu dă mâna unui trădător".

Maniu a fost puternic atacat, deoarece a luat Legionarii sub ocrotire. C. Brătianu mi-a spus: "Niciodată nu veți putea mulțumi lui I. Maniu pentru ceea ce face pentru D-voastră." El a fost tras la

...mere pentru act, de diplomații ce veneau din Occident. Ne-am dus la Maniu și i-am spus: "D-le Președinte, aveți mult de suferit din pricina actului. Noi suntem gata să ne retragem, ca să aveți mâinile libere în interesul țării".

Ne-a răspuns: "Când fac o înțelegere, eu n'o mai stric. Până nu mi se va rupe șira spinării vă duc și pe voi în spate".

Actul făcut cu Maniu în 1942 și-a prelungește efectele și peste hotare. Datorită lui, ca o prelungire, Nicolae Penescu a creat la Paris în 1978 Consiliul Național Român. Prin el Legionarii au putut avea o apariție occidentală pe arena politică. Nicolae Penescu a lucrat mult înconjurat de Legionari, ca și I. Maniu.

E doar o trecere în fugă a unei colaborări între Maniu, Penescu, Ilie Lazăr și alții și între Legionari, căci ei au mers împreună de decenii, apărând icona sfântă a libertății.

Asta poate fi uitat?

Despre o carte

—Roxana MIHALCEA—

Sunt o Româncă născută în "exil" și trebuie să spun că pentru cineva din generația mea, care n'a cunoscut "vremurile eroice" pe care le tot amintesc părinții noștri, fenomenul legionar nu este prea ușor de înțeles, cu mentalitatea noastră influențată de lumea occidentală în care ne-am format și în care trăim. Totuși, cei puțini "copii ai exilului" care ne căutam rădăcinile și au vrea să nu ne instrăinăm prea mult, dorim să cunoaștem și să înțelegem împrejurările pe care le-au trăit părinții noștri. Cu cât mai mare trebuie să fie această dorință la cei din România, care încep a căuta să străpungă valul de dezinformare care încă dăinuiește acolo!

Mărturisesc că diversele publicații (cărți, reviste, etc.) din Occident nu m'au lămurit: prin opiniile contradictorii ale autorilor, mi-au marit doar nedumerirea, dar și dorința de a mă dumeri. Publicațiile din România de după "revoluție", câte le-am putut cunoaște, mi-au marit și mai mult curiozitatea, prin contrastul cu venerația părinților noștri de aici față de acel "fenomen legionar".

Luând întâmplător cunoștință de un articol publicat acum câțiva timp în "Cuvântul Românesc" privitor la o carte intitulată "Corneliu Zelea Codreanu", editată la Madrid, mi-am procurat-o și am găsit în ea o expunere sobră, cu înălțime logică, a ideii fundamentale a lui Codreanu, exprimată direct, prin cuvintele și faptele lui însuși. Încheierea este de - a dreptul

cutremurătoare.

Ideea (originală) de a întovărăși cartea cu o broșură în care iau cuvântul adversarii din acea vreme, este destul de senzatională. În orice caz, se dezvăluie în ea stări de lucruri inimaginabile, care ușurează înțelegerea fenomenului legionar, adică ceea ce tocmai căutam.

Sper ca, prin aceste rânduri, să atrag atenția celor interesați că această carte aduce o lumină nouă și chiar unele informații inedite asupra evenimentelor din epoca lui Codreanu. Mă gândesc însă în special la tinerii din România, doritori de lumină și adevăr, care n'au fost (și nu sunt!) adăpați decât cu injurii la adresa legionarilor. Este oare posibil ca această carte să ajungă și acolo?

Reamintim cititorilor care ar putea fi interesați, volumul intitulat "CORNELIU ZELEA CODREANU", editat la Madrid în 1988 și în care faptele și doctrina întemeietorului Mișcării Legionare sunt prezentate prin extrase din propriile sale scrieri, grupate tematic. Acel volum este

însoțit de o broșură care cuprinde citate din documente provenite dela adversari sau dela istorici contemporani.

Cartea și broșura sunt încă disponibile și pot fi procurate, contra cost (20 \$ sau 35 FS sau 40 DM sau 135 FF) dela următoarele adrese:

Mr. Florea Nicoriciu
Behämssgasse 12
CH-3855 Brienz/Be
Suisse/Switzerland

Mr. George Bocioaga
3735 Salem Walk North
Northbrook, ILL., 60062
U.S.A.

Librairie du Savoir
5 Rue Malebranche
F - 75005 Paris
France

ISTORIE NESCRISĂ

—Economist, P. PREDESCU—

Istoria nescrisă cunoaște decizii de importanță majoră în viața popoarelor, dar care n'au ajuns a fi împlinite din diferite cauze.

Între aceste cauze faptele de agresiune cu inerente orori primitive - dacă au fost evitate - au îngăduit omenirii pași înainte, dacă nu, au dat înapoi civilizația umană cu decenii sau veacuri.

Mă voi mărgini să aduc în lumină două evenimente de istorie prezentă, din care unul de istorie nescrisă și al doilea de istorie ce se scrie sub ochii noștri.

Analiza le este ușurată de convergența desfășurării lor în anul curent, cu desprinderea și cristalizarea unui deziderat de veacuri al omenirii: "Stavilă agresiunii".

Primul eveniment - istorie nescrisă - a fost marcat de un semnal înlesnit poate de puterea "Divină", apăsătoare la durerile celor ce au pierit în deportări, pușcării, schingiuri, munci de exterminare, etc. etc.

Semnala a luat formă de OM și se numește Sevardnadze; caz de noblete deosebită, deoarece a părăsit prin demisie funcția de vârf a diplomației sovietice, punând prin aceasta stavilă unor măsuri de abuz - aflate în fașe - menite să terorizeze în prim pas popoarele invadate sub Stalin în urmă cu 45 de ani: provinciile răpite României și Țările Baltice.

În gestul său, n'au intrat

calcule carieriste ce de obicei se înclină răul politic prin nenumărate și sofisticate argumente în sprijin. Teritoriile vizate au putut fi scutite în mare parte de amploarea complotului plănuit în umbra războiului din Golf, restrângându-se datorită demascării, la un număr mult mai redus de victime omenești.

Al doilea eveniment - istoria ce se scrie sub ochii noștri - are loc în Irak în numele principiului de "Libertate" popoarelor în fața agresiunii; și prefigurează o analogie care nu îngăduie separație de agresiunea Stalin.

Perestroicatul "Nobel" pentru pace oficializat premierului Gorbaciov, pune într'un paralelism de înfruntare "Nobel"-ul neoficial al diplomatului Sevardnadze.

Recent, conducerea Gorbaciov împărțea două misiuni agresive: o armată cu unități de tancuri în Țările Baltice, a doua așezată la pândă în provinciile răpite României.

Sevardnadze, retras cu demnitate, evalua diminuarea ororilor ca urmare a demascării uneltirilor, odată cu demisia sa.

Rămâne de remarcat că diplomația rusă a tatonat agresiunea Irak-ului pentru analogie față de agresiunea Stalin de acum 45 de ani; și răspunsul le este servit fără sofisticate căi diplomatice...

De altfel, logica omului

simplu descoperă că războiul de coaliție contra agresiunii Irak, nu este o problemă economică legată de petrol; deoarece fondurile de sute de miliarde de dolari irsosite aici inclusiv deteriorarea instalațiilor și jertfele umane, depășesc valoarea economică a subsolului kuveitien.

Rămâne în picioare ca mobil al acțiunii, principiul politic indubitabil al "Libertății" în fața agresiunii.

Trecutul apropiat care a îndepărtat un Ceaușescu și prezentul care n'îngăduie pe Saddam Hussein, denotă că trăim scadența și pentru reparația agresiunii de acum 45 de ani rămasă în calea unității Europei anilor 1992-1993.

Cine trebuie să știe, știe - că în teritoriile răpite României și în Țările Baltice, nu e casă de om din care să nu fi dispărut sau să fi fost sfărțec în chinuri măcar unul din membrii familiei; și cei rămași consideră deja depășit termenul necesar pentru a se face istorie scrisă prin pace agresiunii staliniste, până nu e prea târziu.

Contemporanii acestor evenimente, găsim "diplomatic" rostul și substratul premiului Nobel pentru pace din acest an: sau cum spune un proverb român nu prea academic: "S'a băut șaua, să priceapă lapa."

Pentru a vă ține la curent cu ultimele știri din România echipa noastră redacțională, lucrează fără încetare... Nu rămâneți în urma timpului... Citiți lunar

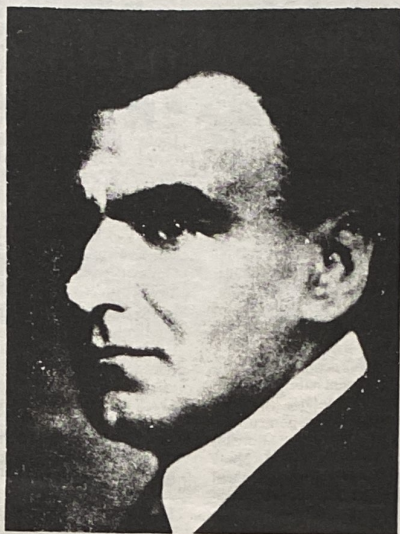
"Cuvântul Românesc"

și participați la viața exilului românesc pentru a forma un puternic front de luptă anti-comunistă.

METODA SOCRATICĂ A LUI NAE IONESCU

Dumitru ICHIM

Tatăl lui Socrate era pietrar, iar mama lui moașă. Poate dela pietrar a moștenit acel caracter puternic de stăruință într-o acțiune, de a rămâne de piatră și totuși preschimbată prin dăltuire, mai bine zis transformată. În orice caz dela mama, și lui Socrate îi plăcea să sublinieze aceasta, a luat înclinăția de a aduce în lume ființe vii prin moșire, arta maieutice atîngând la Socrate superlativul.

Socrate, spre deosebire de sofistii Atenei care contra plată predau filosofia și arta retoricii și care se considerau că știu totul, pornește dela punctul că noi nu știm nimic despre om, adevăr, sau despre noi înșine, sau dacă ni se pare că știm ceva, e învățat greșit, o stare de confuzie, ca o ceață în care nu știm să ne orientăm. Imperativul lui Socrate era GNOTHY SEAVTON, cunoaște-te pe tine însuși.

Socrate nu a scris cărți și nici nu a folosit tribuna, sau catedra, ci zi și noapte căuta să ajute la nașterea oamenilor, ignoranța considerând-o un păcat, sau o moarte. Ce știm din cuvintele lui aflăm din "Dialogurile" lui Platon, ucenicul lui. În "Căutarea omului" nu îl găsim pe Socrate ostentativ, cu lampa în mână în amiaza mare așa cum făcea Diogene, ci mergând în piață, la baie, sau la băncuțele prietenilor. Aici începea dialogul, dialogos, cu cineva și din întrebare în întrebare ajuta pe cel cu care discuta să se dezbrace de exterior, de cunoașterea superficială cu care era îmbrăcat și să pătrundă în interiorul lui, în acea lume atât de necunoscută uneori, cea a sinelui.

Si totuși, nu era o împingere din spate pe un drum necunoscut, ci o călăuzire și ca ghid Socrate purta întotdeauna cu el, bastonul. Cu ajutorul lui își făcea loc printre spinii ușași ai falsei cunoașteri. Întrebările se străneau ca funia de par, de cel care credea înainte că știa totul, și aceasta, cum ne-o povestește Jaspers, producea o anumită durere în cel cu care discuta, o orbitoare pierdere când nu mai știi unde te afli. Socrate îl prevenea pe ascultător că aceasta nu este cunoașterea de sine încă, ci numai durerile nașterii. Socrate nu a avut elevi, ci prieteni, nu a fost numai întrebător, ci împreună ascultător și împreună mergător spre taina facerii.

Pentru a înțelege mai bine referința din titlul lucrării noastre îmi voi lua îngăduința să povestesc o pildă narată de Socrate lui Calicles pe care o găsim în finalul lui "Gorgias" al lui Platon.

Când, cum spune Homer, Zeus, Poseidon și Pluto au luat conducerea universului dela tatăl lor și-au împărțit lucrurile de făcut între ei. Pe vremea lui Cronos era o

lege după care omul care era drept și ducea o viață sfântă mergea în Insula Fericiților, iar cel care trăise în nedreptate și murdărie spirituală mergea în Tartar, sau în iad. În partea timpurie a domniei lui Zeus oamenii erau judecați de alți oameni, iar verdictul dat de aceștia nu era întotdeauna cel drept. "O să pun un sfârșit, și-a zis Zeus, la acest procedeu.

E foarte adevărat că judecățile sunt dirijate prost, iar acuzații sunt aduși la judecată îmbrăcați, iar verdictul este dat de pe când sunt încă în viață." După cum trupul omului mort poartă dincolo de viață forma ce a avut, sau rănile sau semnul lor, acoperite, la fel sufletul poartă dincolo frumusețea virtuților, sau închirirea în nedreptate, crime, sau patimi.

De aceea Zeus ia o nouă hotărîre. El numește ca judecători pe fiii lui, pentru Asia pe Minos și Rhadamanthys și pentru Europa pe Aeacus. Aceștia trebuiau să-l judece pe om dezbrăcat de trup, suflet către suflet. Judecata devine astfel o cunoaștere, o porțiță spre transcendent, care este în directă relație cu faptele vieții noastre, bune sau rele, de aici de pe pământ. Deoarece prin golicune ("aletheia" fiind adevărul gol-golul) se cunoaște sufletul în întregime lui, îndemnul lui Socrate este că "facerea răului să fie evitată mai cu perseverență decât suferirea lui. Mai presus de orice, un om trebuie să studieze, nu cum să pară bun, ci cum să fie așa, deopotrivă în viața publică și cea particulară." (Gorgias, 527) Cele două domenii, viață și moarte, își pierd caracterul antinomic și devin un singur domeniu, cel al ființei care "să trăiască și să moară în perseverența dreptății și a celorlalte virtuți."

Așa a trăit și așa a murit Socrate, nici viața înșelându-l, nici moarte înfricoșându-l.

În cultura noastră românească Nae Ionescu apare, la timpul convenit, ca un Socrate, iar această cinstire ce i-o dăm nu are nimic bombastic, sentimental sau subiectiv, acoperirea afirmației bazându-se nu numai pe ceea ce a spus Mircea Eliade, ci pe analogiile, coincidențele de situații dintre ateni și gânditorul nostru și, în primul rând, pe metoda folosită de amândoi.

"Prezența lui Nae Ionescu, scrie Eliade, a fost, și continuă să fie, atât de copleșitoare, încât numele său s'a întins de-a lungul țării, transfigurat de mit sau înșăngănat de veninul magnific al urii. Prezența lui a fost și rămâne atât de vie pentru că nu a scris cărți, ci a trăit într-un perpetuu dialog, muncind împreună cu studenții la cunoașterea de sine, la moșitul

împreună și nașterea adevărului. Încuraja sinceritatea și aventura spirituală în căutarea adevărului, făcând o distincție netă între raționalismul cartesian și adevăratul raționalism cu care se înrudea misticismul ca spre METAPHYSIS, între științificismul narcisic oprit în autoidolatrie și înțelepciunea agapică.

În prelegerile lui ajuta pe studenți să se exprime pe ei înșiși, ideile lor, felul lor de simțire și gândire, rămânerea a ceea ce ești tu însuși, iar nu un produs în serie, un papagalism, repetând vaste cunoștințe de lexicon și enciclopedie. De aici marea grijă asupra cuvântului și a feririi de schizofrenia demagogismului în diferite domenii. A spune ceea ce trăiești și a trăi ceea ce spui, iată de ce ucenicii lui Nae Ionescu sunt atât de originali și diferiți, fiecare cu o lume a lor înflorind sub același cer.

Chipul socratic al lui Nae Ionescu poate cel mai bine și reliefat de Mircea Eliade, ucenic al acestuia, căruia i-a purtat o vie, sinceră și neuitată amintire. Acest portret îl găsim în "Roza vânturilor" și cităm din cuvântul introductiv scris de Eliade ca editor: "Momentul spiritual - pe care l-a formulat, dacă nu chiar l-a creat Nae Ionescu - cerea o ieșire din formule, din cărți, din lucruri învățate. Războiul pusea din nou problema omului libertății și mântuirii lui. În România integrată, această problemă se încadra în cea gravă și surdă luptă de regăsire a sufletului românesc, autentic." La această "regăsire a sufletului românesc", subliniază Eliade, luminează Nicolae Iorga printr-o intuiție fundamentală a unor virtuți specific românești din istoria neamului nostru, fără de care creația e mincinoasă și viața zadarnică. Vasile Pârvan, pe de altă parte, caută în protoistoria tracă izvorul unor virtuți mai universale, iar momentul spiritual pe care îl alimenta profesorul Nae Ionescu în prelegerile

și articolele lui aparținea unui alt cerc. "Se cere, citez, înainte de toate, o totală sinceritate față de sine și față de alții. Nu știi decât ceea ce trăiești tu; nu rodești decât în măsura în care te descoperi pe tine. Orice drum e bun, dacă duce în inima ființei tale, dar mai ales drumurile subterane, marile experiențe organice, riscurile, aventura. Un singur lucru e esențial: să rămâi tu, să fii autentic, să nu-ți trădezi ființa spirituală." Originalitatea, autenticitatea, tu-insuși-etea de care vorbește Eliade mai sus, exprimă metoda socratică pe care o și subliniază fără nici o rețență: "Socratismul profesorului Nae Ionescu se integrează astfel", de minune momentul spiritual 1922-1930. Tot ce a dezbătut "generația tânără" în acea vreme - "experiența", "aventura", "ortodoxia", "autenticitatea", "trăirea" - își găsește rădăcinile în ideile profesorului Nae Ionescu.

Sufletul românesc nu se putea găsi pe sine fără drame, fără eșuări, fără "experiențe". Nu te puteai întâlni cu tine prin cărți, prin metode, prin ideile altuia. Ca să poți ajunge undeva, oriunde, trebuie înainte de toate să fii tu însuși să fii autentic. În această dramatică și necesară luptă pentru autenticitate - fără de care nimic nu se poate crea - profesorul Nae Ionescu a jucat rolul de frunte. În timp ce alți cărturari și scriitori se căbeau să "sistemizeze" el își continua conversațiile, lecțiile, fragmentele. Pe Nae Ionescu nu-l interesa decât un singur lucru: să fii tu însuși."

Această "fii-tu-insuși-ete" o aplică Nae Ionescu lui însuși, studenților lui pe care-i considera prieteni, iar nu tabără opusă catedrei, neamului, culturii românești și religiei ortodoxe, bisericii și statului român. Era un act de mare îndrăzneală a condeiului și a cugetului și prept con-

secință despre Nae Ionescu s'a vorbit și se vorbește sau ca de un chip legendar, sau ca o țintă superlativă a celor mai răutăcioase calomnii.

Prin disciplină academică Nae Ionescu a reușit să fie la curent cu toată știința veacului său. Celor care mai trăiau în forma de viață a Renașterii le răspunde că "mie, mi-a ajutat Dumnezeu de le-am lichidat; le-am lichidat din mine, curând după momentul în care Dumnezeu a început să le lichideze din istorie. Ei se întepenesc, deci, în superbia individualistă ("tant pis pour les faits") eu încerc să fiu umil și înțelegător în fața faptului normal, de care nu mă pot apropia decât cu sficiune." (Într-o chestie de metodă")

"Faptul normal" de care se apropia cu sficiune e cu totul altceva de "organicismul" de care era acuzat de cei care "neștiind probabil că eu am trecut pe acolo acum vreo treizeci de ani fără măcar să scot pălăria, își închipuiesc că "viața" de care vorbesc eu e biologie pură, nebagând de seamă că exemplele din biologie pe care le aduc eu nu sunt "exemple", ci "metafore" - argumentarea mea nefiind inductivă, ci prin analogie; și pe deasupra uită că un "organism" este altceva decât o existență din lumea plantelor și a animalelor; așa cum am învățat eu, și n'am uitat, dela unul căruia îi zicea Kant."

Când Universitatea românească rămăsese încă înțepentă în pozitivism și idealism, e pur și simplu un curaj dela catedra de Logică și Filosofie să vii cu cursuri și discuții despre misticism, religie, ortodoxie, predanie, Dumnezeu. Nae Ionescu vine ca un spirit proaspăt, ca o briză angelică deasupra Siloamului aducând în discuție marile probleme care intrădevăr frământă spiritul omenesc. "Scientismul" devenise nu numai o modă a universitarilor, ci și a teologilor. Acestora le arată Nae Ionescu că nu au de ce să se jeneze de adevărurile ultime, absolute, ale teologiei și să trăiască un complex de inferioritate în fața pozitivismului. Există o anumită vârstă, zice Nae Ionescu, prin clasa a V-a de liceu, când în contact cu științele exacte ne închipuim că știm absolut totul și că "totul se poate înțelege și explica cu ajutorul instrumentului așa de ispititor în simplitatea lui lineară, pe care această știință - câtă poate intra în capul nostru la vârsta aceea - ni-l pune la îndemână; și că tot ce nu se cuprinde în cadrele științei e basm, superstiție sau naivitate. Există însă și în istoria spiritului omenesc o asemenea vârstă. Cronologie ea se așează, cu maximum de intensitate, cam pe la 1870. Si este, în ignoranța ei îndrăzneată și stupidă - cuvântul nu e

prea tare pentru o epocă dominată spiritual de Vogt, Moleschott, Büchner, Wagner, David Friedrich Strauss, sau Haekel - una din epocile cele mai cobilite ale culturii umane. E adevărat că stăpânirea aceasta nu a durat mult." După ce supune rigorilor logice ce este știința și ce nu este, concludă că "teologia nu are nimic de invidiat altei științe și cu atât mai puțin se poate rușina în fața unora din ele..." Iar dacă e vorba de ierarhizare, apoi tot mai sus stă teologia, ale cărei temeiuri stau în cuvântul revelat al lui Dumnezeu, decât oricare altă știință al cărei obiect e numai fapturnă a lui Dumnezeu, lăsată la dispoziția bieteii noastre puțințe de a înțelege." ("Științificii și teologia")

Ceea ce Socrate reușea cu moșitul lui era să ajute la "facere". Din ignoranță se naștea un om nou, care era cel autentic. Dar ce putea să-i ofere Socrate născutului? Cunoașterea Binelui. Teoretic e frumos și Biserica Ortodoxă îl consideră pe Socrate un creștin înainte de Hristos, dar practic: ce este Binele? E ceva așa de frumos, ar răspunde Socrate, că odată înălțându-te la cunoașterea lui e imposibil ca să nu-l urmezi. Si totuși a trebuit ca Logosul să se intrupeze ca Bine absolut și chiar așa cunoașterea Binelui nu e imperativă pentru om pentru că, așa cum se plângea Tarsianul, "cunosc binele pe care vreau să-l fac, și săvârșesc răul pe care nu-l vreau," afirmație, dar și răspuns, după sute de ani, dat Ateniailui.

Nae Ionescu ajută prin metoda lui la "facerea" omului, dar merge mai departe. Peștera lui Platon poate culmina, de data aceasta cu Logosul intrupat. Pe de o parte FIRII se deschide SUPRA-FIREA, și lumii fizice cealaltă lume, a metafizicului. Umanului oricât de înalt ar deveni nu-și este suficient pentru că structura lui e în setea de infinit și etern, de aceea perspectiva umanului nu este supra-omul, nici ingerul, ci Dumnezeu. Nae Ionescu în cuvinte de o simplitate extraordinară sintetizează această realitate. "Putea omului de a pătrunde dincolo, în chiar această viață, constituie experiența mistică a fiecăruia din noi. Pătrunderea vieții de dincolo, în viața de aci, prezența ei în fiecare moment al istoriei constituie înțelegerea mistică a existenței". Negarea misticismului, care este deschiderea omului spre Dumnezeu ar însemna negarea oricărei existențe religioase, sau a oricărei religii de aceea Nae Ionescu spune de țărânel român că face o categorică mărturie pentru misticism prin simplul gest pe care îl face, plecând dimineața la lucru, și anume însemnarea cu semnul sfinte cruci.

Continuare în nr. următor

125 DE ANI DELA ÎNFIINȚAREA ACADEMIEI ROMÂNE

—Florin MARCU—

În țările române, spre jumătatea veacului trecut, lupta națională are un aspect progresist. Această luptă era strâns legată de problema realizării unei culturi naționale și de aceea a înfăptuirii unității deplină în limbă. Cultura trebuia să ridice nivelul înșuși al poporului, făcându-l capabil de a se constitui în națiune, formând un stat de sine stătător. Ea folosea drept armă în mâna slujitorilor luptei pentru ideea națională, pentru realizarea unității naționale.

Limba, legată de cultură, cunoaște în modul cel mai evident acest proces de trezire, de-a dreptul revoluționar. Tot mai mult se făcea simțită o îmbogățire a lexicului, o unificare a limbii vorbite de Românii de pretutindeni.

Pe lângă aceste scopuri practice, problema limbii era una dintre problemele de bază care preocupau opinia publică dela noi. Înainte de toate se simțea nevoia unei limbi capabile să facă față noilor legături - tot mai strânse - dintre țările române și, totodată, nevoia unei limbi moderne, care să înglobeze termenii necesari în diversele domenii ale vieții sociale și culturale, aflate în plin proces de transformare.

Pe lângă aceste scopuri practice, limba trebuia să folosească luptei pentru unitatea națională și înșuși luptei pentru recunoașterea poporului român ca națiune. De aici se va ajunge la o serie de exagerări, ca celeale ale Școlii Ardelene și ale curentului ei - urmează.

De problemele limbii se leagă primele proiecte și încercări de realizare a unei societăți academice sau literare, care să dea întregii națiuni o ortografie, o gramatică și un dicționar. Astfel încât, dela începutul secolului al XIX-lea, C. Diaconovici încearcă să înființeze o "societate pentru cultivarea limbii". Același scop și-l propune și "Societatea literară", înființată la Brașov de către unul din boierii muntenii refugiați aici în 1821. Eliade, în prefața sa Gramatică sa din 1828, cere și el înființarea unei "academii", care să studieze problemele limbii. În 1836, Eforia școlilor din București publică statutele unei viitoare "societăți literare" care urmărea, între altele, și alcătuirea unui dicționar. În 1841, Emile Kohly de Guggsberg - un preceptor de limbă franceză al nepoților consului Ioan Gherghel - propune în Le Philodèle, așezându-l pe Education chez les Roumains, înființarea unei Academii cu membri din Moldova și Țara Românească, care urma să se întrunească în sesiuni la Focșani și să alcătuiască o gramatică și un dicționar. Tot acum, după societatea "Filarmonica", ia naștere "Societatea literară", legată de societatea revoluționară "Frația". În 1857, C. Florescu propune să se lucreze dicționarul și gramatica limbii române de către "o comisie de învățați".

În perioada premergătoare Unirii Principatelor, apare tot mai necesară întocmirea unui dicționar, a unei gramatici și a unui sistem ortografic unic. Unirea și formarea statului național crează noi posibilități de dezvoltare a activității culturale. Din primii ani de domnie a lui Cuza, se simte un suflu nou de cultură. În Ardeal, de asemenea, avântul cultural este deosebit de viu.

În acești ani se pune mai insistent problema înființării unei societăți literare (sau academice). Aceasta urma să se îndeplinească nu numai cu problemele de limbă, ci și cu cele de istorie și de știință. Viitoarei Societăți i se dă, în aproape toate proiectele, un larg caracter național. Bazele ei materiale se pun în 1860, prin însemnatele donații și prin legatul lui Evangelii Zappa, cărora în 1863 li se alătură o donație importantă a domnitorului.

În primăvara anului 1866, C.A. Rosetti, ministru secretar de stat la Departamentul Instrucțiunii Publice și al Cultelor, îndemnat de V.A. Urechia, înființează Societatea Literară Română. În urma raportului lui C.A. Rosetti și având în vedere un jurnal al Consiliului de Miniștri din 12 Martie 1866, care are și avizul Consiliului de Stat, Locotenentul Domnească a Principatelor Unite Române aprobă proiectul de regulament pentru formarea Societății Literare Române, care trebuia să dea nașunii "acele două coloane ale templului său literar: Gramatica și Glosariul limbii".

Aprobat prin decretul Locotenentului Domnești din 1 Aprilie 1866, regulamentul arăta că se va forma în București o so-

cietate literară cu misiuni speciale: de a fixa ortografia limbii române, de a elabora gramatica limbii române și de a începe și realiza dicționarul limbii române. De asemenea, se fixează numărul membrilor noli societății la 21, din toate provinciile locuite de Români, înăuntrul sau în afara hotarelor României de atunci. Tot în acest regulament se stabilește și data deschiderii primei sesiuni pentru 1 August 1866. De menționat că prin decretul Locotenentului Domnești, competența Societății se limita numai la problemele de limbă.

Înființarea Societății Literare a stârnit un entuziasm deosebit mai ales peste munți, în Transilvania. Iosif Vulcan, de pildă, amănă în "Familia" inițiativa guvernului din București, mulțumind lui Rosetti și făcând unele propuneri de membri.

Printr'un alt decret al Locotenentului Domnești din 22 Aprilie 1866 sunt numiți membri din afara hotarelor ai Societății Literare Române pentru cultura limbii, pentru Maramureș: Iosif Hodos și Alex. Roman; pentru Transilvania: T. Cipariu, G. Mun-teanu și G. Bariț; pentru Banat: Andrei Mocioni și Vicențiu Babeș; pentru Bucovina: Alex. Hurmuzaki și Dimitrovi, înlocuit cu I.G. Sbierea și alții.

Între timp, după ce făcuse cunoscut membrilor numirea, prin scrisori, cerându-le să-i comunice acceptarea, pentru a le putea trimite bani de drum, Rosetti lansează un apel prin presă, rugând să se facă propuneri de membri, reprezentanți Munteniei și Moldovei. Opinia publică arată un viu interes propunerii lui Rosetti, fiind recomandată: Heliade, A.T. Laurian, Bolinteanu, I.C. Massin, N. Ionescu, V.A. Urechia, V. Alecsandri, M. Kogălniceanu etc.

Deși se luaseră toate măsurile pentru apropiata sesiune, totuși adunarea Societății nu va avea loc în 1866. Datorită epidemiei de holeră care bântuie în țară și având în vedere că la hotare s'au stabilit carantine, iar "întrarea în țară la timp a membrilor din provinciile române supuse dorinței străine e cu anevoaie", în ședința Consiliului de Miniștri din 21 Iulie 1866, luându-se în considerare referatul ministrului secretar de stat al Instrucțiunii Publice și al Cultelor, se hotărăște ca întrunirea Societății Literare să se amâne la 1 August 1867. De fapt, la amânarea convocării mai contribuise, pe lângă epidemia de holeră, și împiedicarea unor membri de peste munți de a lua parte, și caderea dela putere, la 15 Iulie, a guvernului din care făcea parte C.A. Rosetti. Amânarea se mai datorită și stării de tensiune existentă în acel timp între România și Austria.

În luna Iunie 1866, printr'un decret, sunt numiți o serie de noi membri pentru a se completa numărul prevăzut de regulament, și anume: V. Alecsandri, C. Negruzzi, V.A. Urechia (din România de peste Mîlcov); Heliade, A.T. Laurian, C.A. Rosetti și I.C. Massin (din România de dincoace de Mîlcov). Puțin după acestea, se mai numesc membri, pentru completarea locurilor vacante, Titu Maiorescu și N. Ionescu.

Convocarea Societății Literare a constituit un sprijin dat de guvernul român ideii naționale. De fapt, avem a face nu numai cu convocarea unei societăți care să rezolve problemele limbii, ci cu o manifestare națională organizată de guvernul român. În presa vremii se agita tot mai mult ideea deplină unități naționale române. De altfel și agitația în jurul venirii membrilor Societății Literare la București constituie o manifestare în același sens național.

Primirea membrilor Societății Literare are un caracter sărbătoresc; aceștia "fură primii cu un zgomotos entuziasm". S'au organizat un comitet de recepție, care adresează un apel către public pentru primirea membrilor Societății Literare în ziua de 31 Iulie. Într'adevăr cetățenii Bucureștilor vor face acestora o primire sărbătorască. Massim califică, pe drept cuvânt, primirea membrilor Societății drept "o serbare adevărat triumfală".

Solemnitatea inaugurării Societății Literare are loc la 1 August 1867. Ștefan Golescu, șeful noului cabinet, deschide solemnitatea, arătând mai întâi scopul societății care se inaugurează. Face apoi lectura referatului guvernului din 11 Februarie către Locotenentul Domnească, prin care se supune spre aprobare decretul de constituire a acestei societăți, și adaugă că

"nu poate fi dorință mai legitimă pentru membrii aceleiași națiuni decât de a-și cultiva limba națională, tezaur pe care nu este putere omenească să-l poată lua dela un popor". El arată că "societatea este și rămâne independentă și liberă, cum liberă și independentă a fost, este și va fi limba poporului român". În încheiere, Golescu cere Societății Literare ca prin lucrările ei să nu despărță "prin limbă pe popor de clasele culte, căci limba nu este a unei clase, ci a națiunii". Vorbește apoi V.A. Urechia la inaugurarea bustului lui Evangelii Zappa, după care se cântă cântecul "Mult e dulce și frumoasă limba ce vorbim".

După aceea, în aplauzele unanime ale publicului, urcându-se la tribună, Timotei Cipariu ține un discurs în care își exprimă speranța că 1 August 1867 va face epocă nouă în viața culturii naționale române. El arată că Societatea are o misiune înaltă și un scop atât de sacru, încât nu poate crede că mai poate fi vreun Român adevărat care să nu-i recunoască această misiune importantă și să nu-i ureze cele mai frumoase rezultate pentru întreaga românie. În încheiere, declară: "Am început a ne libera patria, am început a ne libera limba", fiind acoperit de "detunătoare" aplauze.

Societatea își începe activitatea. Participă, la început, un număr restrâns de membri; numai ardelenii, care reprezentau, în general, curentul etimologic, participă masiv și vor fi totdeauna prezenți la lucrările sesiunii. O parte din membri nu pot veni la sesiune, iar alții, ca Alecsandri, Negruzzi și T. Maiorescu, se abțin dela lucrările ei. Totuși membrii Societății lucrează efectiv zi de zi. Cipariu ține o cuvântare despre istoria limbii române. Eliade rostește un discurs asupra fazelor de dezvoltare a unor limbi, iar Laurian face istoricul ideii formării unei societăți literare.

Una dintre lucrările fundamentale ale acestei sesiuni este problema statutelor. Într'una din primele ședințe ale Societății, Bariț propune ca sfera ei de activitate să fie lărgită și ca ea să nu fie numai o societate literară, ci o societate academică. Acest punct de vedere este acceptat de ceilalți membri și Societatea se va ocupa în mai multe ședințe de problema statutelor. Statutele sunt votate la 24 August și înaintate, printr'o adresă membrilor, Ministerului Instrucțiunii Publice și Cultelor, arătându-se că prin votarea acestora Societatea își termină "lucrarea principală a sesiunii". În urma unui referat al ministrului către domn, statutele sunt sancționate prin decret.

Potrivit art. 1 din Statute, Societatea Literară Română, convocată în București prin decretul din 2 Iunie 1867, nr. 5041, se constituie, în puterea art. X din regulamentul provizoriu din 1 Aprilie 1866, în Societatea Academică Română, cu scopul de a lucra la înaintarea literelor și științelor între Români. Societatea Academică este împărțită în trei secții: literară-filosofică, istorică-arheologică și cea a științelor naturale (art. 3). Se stabilește că: "secția literară se ocupă de diversele chestiuni filologice destinate a cultiva, a curăți și a perfecționa limba română; organizează misiuni lexicografice pentru compunerea unui dicționar român cât se poate mai complet; încurajează și premiază operele filologice și altele de valoare literară" (art. 4). Se mai hotărăște ca fiecare să aibă câte o revistă.

Ecoul stârnit în presa și în opinia publică a vremii de înființarea Societății Academice este considerabil. Din corespundențele publicate în acest timp se pot

vedea speranțele pe care și le puneau Românii din Transilvania în această societate literară și în rolul pe care ea avea să-l joace în procesul de creare a deplinei unități naționale. Într'un articol publicat în "Românul", intitulat "Părțile României", Hașdeu protesta împotriva împărțirii spațiului dacic în prea multe provincii, arătând că nu există decât "o singură Românie, cu un picior în Dunăre și cu altul în ramificațiile cele mai depărtate ale Carpaților".

Discuțiile din presă în legătură cu menirea Societății Academice continuă chiar după terminarea acesteia. În Transilvania, îndeosebi, se combat, din motive ușor de înțeles, zvonurile cum că Societatea Literară ar avea scopuri și tendințe politice. Întors în Ardeal, Cipariu publică o scrisoare în care susține că delegația de ardeleni venise la București doar cu feluri literare. El publică în al său "Arhivă pentru filologie și istorie" o serie de dări de seamă referitoare la activitatea Societății. Într'una din acestea, el arată că lucrările Societății Academice fuseseră "curat filologice" și "cu totul independente".

Aceasi atitudine de prudență o întâlnim și la Bariț. Agitația dusă în România în jurul problemei deplinei unități naționale provoacă îngrijorări cercurilor conducătoare din Austria și Ungaria. Totuși, în ultima ședință a Societății Academice, Bariț, după ce subliniază că Societatea se întrunise doar cu "scopuri curat științifice", nu uită să adreseze mulțumiri "către toți... câți și câte ne-au întâmpinat cu atât elan și caritate frățească", încheind cu: "Să trăiască Națiunea Română".

Unul din principalele feluri pentru care s'au creat Societatea Academică Română a fost problema dicționarului limbii române, problema care a intrat în discuție încă în prima sesiune din 1867, precum și aceea a ortografiei și a unei gramatici.

Deși lucrările privitoare la problemele limbii nu înregistrează rezultate substanțiale, totuși sesiunea din 1867 are o deosebită însemnătate, deoarece acum se pun bazele temeinice - prin statute - viitoare Academiei Române, ea fiind totodată prima categorică manifestare a deplinei unități culturale românești.

În ceea ce privește problemele limbii, rezolvarea lor temeinică va întârzia multă vreme din pricina curentului etimologic, care era slujit de majoritatea primilor membri.

După ce în 1879 Societatea Academică Română se transformă în Academia Română, se trece dela preocupări strict filologice la o activitate mult mai extinsă, care a avut un rol pozitiv în dezvoltarea științei și culturii românești.

Academia Română contribuie astăzi la propagarea generală a științei, literelor și artelor din țara noastră. Filialele sale din Iași și Cluj, în bazele științifice dela Timișoara și Tg. Mureș, în institutele sale științifice și în alte numeroase unități (laboratoare, stațiuni experimentale etc.), o mulțime de cercetători efectuează cercetări științifice în toate domeniile științei și culturii, studiază posibilitatea de punere în valoare a bogățiilor naturale și a forțelor productive ale țării. Organizată în secții științifice și având în subordine și alte instituții, ca Biblioteca și Editura, cel mai înalt for de știință și cultură din România editează astăzi periodice, publicații neperiodice și colecții, în limbile română, franceză, engleză, rusă, germană și maghiară, și întreține legături cu cele mai importante institute științifice din lume.

**Abonamentul D-stră
susține un ziar care luptă
pentru o cauză dreaptă**

DIN TRECUTUL NOSTRU

CĂILE DE LUMINĂ, DE
JERTFĂ ȘI DE BIRUINȚĂ
ALE NEAMULUI

ZECE MAI

- PAGINĂ REALIZATĂ DE TUDOR MURGOCI -

Zece Mai este una dintre cele mai semnificative și autentice sărbători ale istoriei românești, căci în ea se îngemănează momente de mari înfăptuiri naționale, complete, durabile și atotgritoare pentru existența românească. Ea reprezintă o treaptă superioară de creștere și de continuitate a comunității etnice românești.

La 1859, prin alegerea lui Alexandru I. Cuza, ca Domnitor al celor două principate românești, se realizează UNIREA acestor principate, care se vor numi de atunci ROMANIA. Domnia lui Cuza a fost plină de progres și rodnicie, datorită unei guvernări chibzuite, unei politici sănătoase și unui devotament total pentru interesele majore românești, ceea ce a îngăduit o identitate națională bine încheagată. Fără greutățile imense pe care le-au ridicat puterile străine, au dus la necesitatea întemeierii unei dinastii conducătoare, care să pună capăt luptelor interne pentru tronul țării.

10 MAI 1866

Pe baza unui plebiscit național, ținut între 2-8 Aprilie 1866, a fost ales ca întemeietor al acestei noi dinastii prințul Carol de Hohenzollern - Sigmaringen, care alegea a fost aprobată și de celelalte puteri străine. La 9 Mai 1866, prințul Carol calcă pământul țării, la Turnu-Severin și în ziua următoare sosește la București, la 10 Mai, când depune jurământul de credință față de legile țării, pe Evanghelia prezentată de Mitropolitul României: "Jur de a păzi legile României, de a menține drepturile sale și integritatea teritoriului ei". Si așa a fost. Prințul Carol și-a ținut jurământul.

10 MAI 1877

România și-a declarat independența față de Turcia, asigurând țării o poziție de prestigiu și demnitate în conjunctura politică a Sud-Estului european. Iar, în politica internă a creat condițiile optime de dezvoltare a unei civilizații și culturi neîntrerupte, punând în același timp bazele Statului Român modern.

10 MAI 1881

Carol I a fost încoronat Rege al României, prin voința unanimă a națiunii. După unire, prin aceste trei acte glorioase și înțelepte, a fost

format și consolidat Statul Român sub forma unui Regat liber și independent.

Zece Mai însemnează, deci, o dată de răscruce, dar și de continuare a unor tradiții străvechi, o dată de creștere a puterii politice și spirituale a națiunii române. Națiunile trăiesc prin permanenta conștiință a mărețelor momente, a culmilor pe care le-au atins în dezvoltarea lor istorică. Aceste momente de glorie au fost posibile prin identificarea celor ce au condus destinul național cu idealu-

rile celor mulți și prin identificarea celor mulți cu idealurile strămoșilor, visând o lume mai bună, mai dreaptă și creatoare de civilizație și valori culturale, în conformitate cu structura spirituală a neamului, din care făceau parte prin naștere sau prin integrare sinceră și desăvârșită, pentru îndeplinirea unei rânduieli în lume.

Zece Mai este o piatră de temelie în istoria românească și astăzi ne închinăm cu sfială în fața celor ce s'au jertfit pentru realizarea

independenței, puterii politice și continuarea tradițiilor românești, care au asigurat un loc de autentică preluare a neamului românesc.

Zece Mai reprezintă pentru noi mai mult decât un simbol sau ocazională aducere aminte; este un punct de hotărnicie, la care ne întoarcem mereu să privim în perspectiva istoriei dimensiunile de existență ale națiunii române, care a îndeplinit o poruncă, ce i-a fost dată la nașterea ei și pe care generațiile nesfâr-

șite de Români au datoriat și dreptul s'o îndeplinească până la ultima iotă, fără răgaz și fără rezerve.

Aceste trei mari acte naționale au fost sărbătorite și sunt sărbătorite în afara hotarelor țării de toți Românii de pe tot întinsul lumii. De când au fost înfăptuite și până când regimul comunist a îngenunchiat țara, națiunea română le-a comemorat cu pietate și cu mândrie.

După 46 de ani de dictatură comunistă, în zbaterea de azi a lumii, Românii de pretutindeni își vor găsi

liman de întâlnire sub bolta majestuoasă a lui Zece Mai, pentru reîmprospătarea de energii și crez, pentru înmănușiere de forțe și pentru începutul unor bătălii necunoscute, care să mențină demnitatea și identitatea națională neștirbită de vicisitudinile veacului.

Cu toții la un loc, Românii de acasă și de peste hotare, înfrățiți de aceeași istorie și uniți de aceeași speranțe, să ne îndreptăm gândurile către izbăvirea noastră viitoare.

PROCLAMAREA REGATULUI ROMÂNIEI

București, 14 Marte 1881

PRESEDINTIA CONSILIULUI MINISTRILOR

CAROL I.

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Domn al Românilor,

La toți de față și viitori, sănătate.
Corpurile Legiuitoare au adoptat, și Noi sancționăm cu urmerez:

LEGE

Art. I România ia titlul de Regat.
Domnul ei, Carol I, ia, pentru Sine și mostenitorii Sei, titlul de Rege al României.

Art. II. Mostenitorul Tronului va purta titlul de Principe Regal.

Acastă lege s'a votat de Adunarea deputaților, în ședința sa din 14 Marte 1881, și s'a adoptat cu unanimitate de 99 voturi.

Președinte, C. A. Rosetti

Secretar C. Poroineanu.

(L.S.A.D.)
Acastă lege s'a votat de Senat, în ședința din 14 Marte 1881, și s'a adoptat cu unanimitate de 40 voturi.

Președinte, Dimitrie Ghika.

Secretar, D. Pișca.

(L.S.S.)
Promulgăm această lege și ordonăm ca ea să fie investită cu sigiliul Statului și publicată prin Monitorul oficial.
Dat în București, la 14 Marte 1881.

CAROL.

(L.S.St.)
Președintele consiliului ministrilor și ministru de finanțe,
I. C. Brătianu.

Ministru afacerilor străine, B. Boerescu.

Ministru de interne, Al. Teriakiu.

Ministru de resbel, General G. Slăniceanu.

Ministru agriculturii, comerțului și al lucrărilor publice,
Colonel N. Dabija.

Ministru cultelor și al instrucțiunii publice, B. Conta.

Ministru justiției, D. Giani.

(Reprodusă din "Monitorul Oficial al României Nr. 60, Duminică, 15 (27) Marte 1881", cu ortografia originală.)

Jurământul depus de Principele Carol,
în fața Adunării Elective, la 10 Mai 1866,
în momentul alegerii Sale ca Domnitor
al României

Jur de a păzi legile țării și de a păzi integritatea teritoriului ei și de a domina cu Domn constituțional.
Je jure d'être fidèle à la loi du pays, de maintenir la constitution de la Roumanie, et de gouverner en Prince constitutionnel.

Carol

*Președintele
Ion Ghica
Dimitrie Ghika
C. A. Rosetti
C. Poroineanu
D. Pișca
I. C. Brătianu
B. Boerescu
Al. Teriakiu
G. Slăniceanu
N. Dabija
B. Conta
D. Giani*

După semnătura Domnitorului Carol, se pot descifra următoarele:
Ion Ghica, Dumitru Frimu, Mavrogeni, L. Catargi, D. Sturdza, C. A. Rosetti.

ATĂȚIA MORȚI, ATĂȚEA OSEMINTE

Avem atăția morți, atătea oseminte, că fruntea-i grea de amintirea lor. Purtăm în piept soarele morminte și de lumină coastele ne dor.

Atăția morți, atătea oseminte, vezi, sufletul lor vine din grădini și ne sărută pleoapele fierbinte, precum un vânt de seară plin de crini.

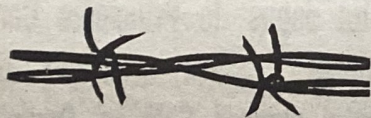
Atăția morți, atătea oseminte, ne cresc în vis ca o catapeteasmă și umbra lor dumbravă de argint e și tremură flori albe de mireasmă.

Atăția morți străfulgeră în ele pe fruntea zodiacului aprins. Cu frunțile de s'au izbit de stele, cu jertfele de ceruri s'au atins.

Cutremurați de-aducerile-aminte, cu ochi nedeiați de-un sfânt mister, privim cum, zilnic, alte noi morminte se năltă pajuri albe, către cer

Să pună țării temelii de fier!

Radu GYR

CELULA

E sumbră celula, pătată, murdară, se zbate la gratii azurul de-afară, se luptă agonice cu bezna. Visezi orizonturi, te'njunghie gleznă. E rece cimentul și patu-i de fier, înjură pe săli ursuz temnicer, se târșie pași pe lungi coridoare și cad în rătăcirii cu pocnet zăvoare.

În crucea vizetei apar ochi de pândă, clipește baionete, tablou de osândă. Îneacă-a tutun și-a sudoare dospită privirea rotundă ca ochiul de vită.

Ies ploșnițe pline din fier și roiesc, în curte, de pază, borfașii tușesc. În răcnet de fiară închișii crispează, în beciuri de cazne agentul lucrează.

O lungă-așteptare înundă'nchisoarea, pe fețe supte urcă paloarea, și'n bezna aceasta cu drumuri închise o singură lume pășește pe vise.

Din fund de celulă'nfloarește stelar, beție de temniță, un cânt legionar. Nu soarebeți tristeți, nimic nu ne doare, e albă celula și ninsă de floare. Cu pieptul la zid simțim cum străbate prin carne, prin fier, iubirea de frate.

Icoanele noastre ard toate sub tample, de-aceia celula începe să cânte. Pe față, pe mâini purtăm talisman, săruturi de zori, obraji de mărgean. De-acuma'n zadar și moarte și chin, pășim fără'nțoarce spre unic destin.

lordache NICOARĂ

"...NU-I TEMNIȚĂ SĂ

15 M

ZIUA DEȚINUTULUI P

Zahu PAN

La 15 Mai se împlinesc 43 de ani de când regimul comunist din România a declanșat acțiunea de distrugere a neamului românesc.

În noaptea de 14 spre 15 Mai 1948, s'a desfășurat în întreaga țară cea mai largă operațiune de arestare a tuturor celor selectați, cu grija, de organele securității din România, aservită total ocupantului sovietic.

Trecuseră aproape patru ani de când Rușii, ocupând România în cadrul capitulării necondiționate a țării, au reușit să impună în conducerea Ministerului Afacerilor Interne, agenții lor, cele mai odioase și criminale elemente, care urau visceral tot ce era românesc. Dela ministrul de interne Teohari Georgescu, la treapta imediat inferioară, dar cu puteri discreționare - ca Nicolschi, Pantușă, Duberger, Zeller și alții - ajunși după transformarea securității statului în securitatea poporului, toți aceștia au primit grade de generali și colonel, deși nici unul dintre ei nu au făcut parte din Armata Română.

În Ardeal operau șovinistii unguri, intrați în corpore în organizația comunistă maghiară - MADOSZ - partid comunist în partidul comunist din România, în contact direct cu Rușii, iar în Banat operau Sârbi, comunisti-toiști, în frunte cu celebra Liuba, spioni sârbi acoperiți de încadrarea lor în securitate.

Cu aceste cadre bine puse la punct s'a pornit la lichidarea intelectualității românești, destul de slabă de pierderile suferite în timpul războiului, dar totuși cea mai conștientă de pericolul comunist și cea mai pregătită de luptă împotriva comunismului, din toată Europa răsărită de război și capitulări și derutată ideologic, în acel timp.

Arestări și procese au existat în România din prima zi de când au intrat Rușii în țară, crescând în intensitate cu ocazia confruntărilor din Februarie 1945, a ciocnirilor dela 8 Noiembrie 1945, despre care un idiot a scris într-o foaie din New York niște absurdități enorme, au urmat procesele organizațiilor anticomuniste, cum au fost Organizația "T" sau "Sumanele Negre", culminând în 1947 cu procesul Tămădău - per-versă capcană comunistă, care a prilejuit arestarea și condamnarea întregii conduceri a Partidului Național Tărănesc. Atunci însă mai exista, formal,

ridicolul Bloc al Partidelor Democratice, având în guvern reprezentanți ai disidenților din Partidul Tărănesc și din Partidul Liberal, în frunte cu liberalul G. Tătărescu și țărănistul Anton Alexandrescu, alături de fantomaticul partid național popular, fondat de Dr. N. Bagdasar, care avea și un cotidian "Națiunea", al cărui director era... "optimistul" G. Călinescu.

Procese de mai sus s'au desfășurat în cadrul juridic existent în Regatul României de după 1944, cu regele pe tronul țării, Lucrețiu Pătrășcanu ministru de justiție și un parlament ales prin fraudă, care obținuse Investitura prin prezența regelui la deschidere, unde s'a citit mesajul regal. Că acest parlament a fost ales cu violarea legii mai brutal decât cel ales la 20 Mai 1990, aceasta este altă socoteală.

La 15 Mai 1948 situația era cu totul schimbată.

România era de patru luni și jumătate Republică Populară, cu un președiu în care se aflau: Ion Niculi, Constantin I. Parhon, Mihail Sadoveanu, Stere, nume epurate astăzi din toate manualele și enciclopediile, cu excepția lui Parhon și Sadoveanu. Sântatul cu gloata străzii era la apogeu! Într'un ritm "stahanovist", Rușii au ordonat și comunistii din România au executat lichidarea Partidului Social Democrat prin înglobarea lui în Partidul Muncitoresc, noua denumire a partidului comunist. Socialistul cu lăvălieră, Constantin Titel Petrescu, a fost eliminat din viața politică și mai târziu a fost arestat și el pentru că nu a acceptat dizolvarea socialistilor în partidul comunist, dar a scăpat de sfârșitul tragic de care au avut parte Maniu și Brătianu. Nu ne întrebăm ce reacție au avut partidele "frățești" social

democrate din Apus la desființarea partidului social-democrat din România pentru că este inutil. Este suficient să vedem ce a făcut Willy Brandt & Co. și ne-am lămurit.

Mai tragică a fost soarta lui Lucrețiu Pătrășcanu, comunistul de salon, care, la vârsta adolescenței, s'a dus în Rusia să-l vadă pe Lenin. În naivitatea lui politică, Pătrășcanu a crezut o clipă că poate fi și Român și aceasta l-a costat viața...

Prin frontierele de atunci, încă netesute cu sarmă ghimpată, se mai putea face o legătură cu

lumea liberă din Apus, și au fost destule contacte cu reprezentanți ai democrațiilor apusene. De ce aceste democrații - care știau că România este cedată Rușilor - nu au avut curajul, nici onestitatea să mărturisească acest adevăr dur, dar prin diverși agenți ai lor, au încurajat ideea unui conflict iminent cu Rușii și a unei rezistențe subversive armate în România?

Românii n'au acceptat niciodată comunismul, nici ocuparea țării de către Ruși, dar dacă ei ar fi cunoscut adevărul vânzării dela Yalta, politica și lupta anticomunistă s'ar fi desfășurat pe alte planuri de luptă îndelungată, s'ar fi lucrat mai prudent cu mai multă atenție și eficiență.

Rușii cunoșteau puterea de opoziție și rezistență a Românilor și, pentru a înfrânge această putere, de multe ori au instigat ei înșiși - prin agenți ai securității și mai târziu ai Securității - o serie de organizații subversive pentru a descoperi cât mai mulți adversari potențiali. Din nenorocire, partidul comunist din România fiind dominat în majoritate și în posturile cheie de minoritari, aceștia, cu ajutorul celor mai decăzute elemente românești - turnători de cea mai joasă speță - s'au pus total în slujba Rușilor.

Muncitorimea română nu a participat la această monstruoasă acțiune denumită "lupta de clasă". Istoricii de mâine ar trebui să fie foarte circumspecți ca nici un blam să nu cadă pe harnica, cinstita și prigonita muncitorime română, în numele căreia comunistii au comis atâtea atrocități...

În cadrul ofensivei de distrugere a intelectualității și a păturii mijlocii românești, acțiunile premergătoare ale regimului comunist din România au fost, în mare, următoarele:

a) dizolvarea Partidului Național Tărănesc în anul 1947;

b) repudierea monetară din 15 August 1947;

c) demiterea grupului Tătărescu din guvern și acaparea Ministerului de externe de către Ana Pauker iar cel al finanțelor de către Vasile Luca;

d) abolirea monarhiei la 30 Decembrie 1947;

e) desființarea Partidului Social Democrat și acaparea întregii puteri în stat de către comunisti, sub firma Partidului Muncitoresc Român;

f) simulacrul de alegeri din 28 Martie 1948 și adoptarea unei noi constituții, comuniste.

Următorul pas era naționalizarea tuturor întreprinderilor de producție, desfacere, transport și consum, a tuturor băncilor și a proprietăților urbane, a farmaciilor, etc. Întrucât în cadrul vast al unei asemenea acțiuni nu se putea prevedea reacția celor deposedați de bunuri, în țară trebuia introdusă teroarea, începută la 30 Decembrie 1947, dată când comunistii recunosc începutul dictaturii

proletariatului în România. Nu trebuie trecută cu vederea nici acțiunea anticulturală care a debutat la începutul anului 1948, cu atacul împotriva poetului Tudor Arghezi de către agentul bolșevic Sorin Toma, în serialul "Poezia putrefacției sau putrefacția poeziei". Până la acea dată și încă mai târziu, Arghezi refuzase orice fel de colaborare cu comunistii.

Teama comunistilor era dublată și de neîncrederea pe care o aveau față de vechile cadre ale siguranței neapurate încă din Ministerul de Interne. Din această cauză, o bună parte dintre șefii siguranțelor județene suspectați de comunisti că nu sunt suficienți de fideli regimului au fost destituiți sau chiar arestați, iar ceilalți au fost dublați cu câte un comunist, în majoritatea cazurilor, minoritari. Este elocvent cazul chestorului din Piatra Neamț, care a fost trimis la București în misiune specială cu un plic secret, sigilat, în care se afla mandatul său de arestare.

Cu aparatul de reprimare pus la punct, sub directa supraveghere a "consilierilor sovietici" și cu sprijinul unor cadre vechi ale poliției, corupte, imorale și criminale, moștenite dela sinistrul Moruzov și canală Eugen Cristescu, acesta din urmă operând personal, deși arestat, la întocmirea și desăvârșirea listelor de

SĂ NE'NSPĂIMÂNTE..."

MAI
POLITIC ROMÂN !

PANĂ

suspecți, s'a trecut la acțiune. La ora 14 spre 15 Mai 1948, listele au fost scoase din safe și mașinile negre ale siguranței au răspândit groaza în întreaga țară prin arestările făcute din miez de noapte până în zori. Acolo unde cei căutați nu au fost găsiți, s'au fixat posturi de pândă permanente și toți care intrau în casele respective nu mai vedeau lumina zilei.

Republica Populară și-a arătat adevărata față, și în România s'a așternut lunga noapte a înghețului siberian.

Câte zeci de mii au fost arestați la 15 Mai? Nu cunoaștem încă numărul exact. Este suficient să se știe că universitățile s'au golit de cei mai buni studenți, în clasele superioare de liceu răndurile s'au rărit, în birouri multe scaune au rămas goale, la barou avocați de prestigiu nu s'au mai prezentat să-și apere procesele, muncitori n'au mai venit la lucru, salariați de pretutindeni, ingineri, doctori, profesori, preoți, învățători și țărani, n'au mai fost văzuți din acea zi de Sămbătă 15 Mai 1948.

Luată după apartenența politică, este adevărat că majoritatea celor arestați făceau parte din Mișcarea Legionară, forța anticomunistă cea mai disciplinată și cea mai bine organizată la ora aceea în România, dar arestările din 15 Mai se întind asupra întregii populații românești. Procesul care a urmat după aceste arestări a fost numit de comuniști "Procesul Marii Trădări Naționale" și nu al unei singure organizații. Este suficient să enumerăm pe cei implicați în primul proces - cel principal - pentru a ne da seama că el a cuprins, în regia comunistă, reprezentanți ai tuturor categoriilor de cetățeni care se opuneau în țară

comunismului, chiar dacă mulți nici nu se cunoșteau între ei: Alexandru Popp, Ion Bujoiu, Gheorghe Manu, Max Auschnitt, Nicolae Mărgineanu, Dimitrie Gheorghiu, Alexandru Balș, Horia Măcelaru, Gheorghe Bontilă, Nicolae Petrașcu, Eugen Teodorescu, Nistor Chioreanu și alții.

Despre montarea procesului după rețeta tipică stalinistă, despre personalitatea fiecărui inculpat și despre pedepsele date, ar trebui să se scrie mai pe larg, pentru că tânără generație să cunoască drumul criminal, presărat cu morți, trădare și supușenie de sclavi, parcurs de partidul comunist până la acapărarea întregii puteri în țară.

Atunci s'au deschis gurile flămânde ale infernalelor închisori Jilava, Aiud, Gherla, Suceava și acel laborator al morții și dezumanizării - experiența unică aplicată studenților români - care a fost Pitești. Atunci s'a trasat săparea celui Canal al Morții, a patra gură a Dunării pe care s'a vărsat sângele intelectualității românești, așa cum scria poetul Cahuleanu: "Istoria noastră cea de lacrimi stoarsă va ține minte și n're fii va strânge pe-acest câmpul Danubiu care varsă pe trei guri apă, iar pe-a patra sânge..."

Comemorarea zilei de 15 Mai a fost începută în lumea liberă la 15 Mai 1978 la Biserica Sfântul Dumitru din New York, când s'au împlinit 30 de ani dela începutul arestărilor. De atunci, în fiecare an, cei care nu au uitat victimele teroarei comuniste din România aprind o lumanare și varsă o lacrimă pentru cei care au murit pentru dreptate și libertate în închisorile din România.

După Revoluția Tineretului Român din Decembrie 1989, în țară s'a putut vorbi și scrie mai deschis despre suferințele Românilor, dar un adevărat proces al comunismului nu a avut încă loc. Teroarea dezlanțuită de puterea fesenistă în campania electorală, în sinistra mineriadă din 14-15 Iunie 1990, în avansările în grad și ridicare în funcții a securiștilor, controlul scrisorilor, ascultarea convorbirilor telefonice, amenințările cu moartea scrise sau comunicate prin telefon și alte metode de acest fel, au făcut ca mulți dintre supraviețuitorii regimului de exterminare din închisori să fie timorați de aceeași securitate din trecut.

Oportunismul politic al multor politicieni din partidele de opoziție, care pot ridica dela Tribuna Parlamentului un cuvânt pentru aflarea adevărului despre activitatea antinațională, antiumană și genocidă a comunismului, este încă un factor îngrijorător, de felul cum opinia publică și generațiile tinere sunt frustrate de a cunoaște adevărata față și tendință a comunismului.

Apar în presă, la radio și televiziune, elemente care denaturează adevărul sau altele care încearcă să justifice în perimatele formule, criminalitatea comunistă.

Astfel într'un interviu luat regelui Mihai, în legătură cu actul abdicării, a apărut că fostul monarh afirmă că elementul determinant în luarea hotărârii de abdicare a fost amenințarea făcută de Groza și Gheorghiu-Dej, că în cazul refuzului, vor fi executați o mie de tineri. Si regele a crezut că tinerii vor fi salvați dacă abdică.

Ce garanție puteau să dea cei doi comuniști că se vor ține de cuvânt, când veneau să ceară abdicarea unui rege care pentru actul dela 23 August 1944, a fost decorat cu cea mai mare decorație sovietică de însuși Stalin? Trebuia sacrificat tronul României doar pentru o garanție lipsită de orice acoperire? Justificarea în acest fel a actului de abdicare este complet inutilă, pentru că nimeni nu l-a acuzat pe rege de ce a abdicat.

Comuniștii erau hotărâți să lichideze monarhia, poate chiar cu lichidarea fizică a regelui, după care i-ar fi făcut funeralii naționale ca lui Gheorghe Dimitroff. A pretinde că tineretul român a fost salvat dela masacrul datorită actului de abdicare este tendențios, pentru că numai la patru luni și jumătate dela abdicare au fost arestați nu o mie, ci zeci de mii de tineri români, dintre care foarte puțini s'au mai întors acasă.

Mai gravă însă decât această justificare, făcută ca să umple un interviu, este prezența actuală în primul plan de dezinformare a securității reanimate. Astfel, în numărul 44 al revistei Zig-Zag, generalul major de rezervă (activă) Neagu Cosma publică un articol intitulat "Sub cupola securității" în care proslăvește acțiunile criminale ale securității, duse împotriva luptătorilor pentru libertate din munți. Scăpați de primul val al arestărilor, mii de Români

au luat calea munților ca pe vremurile haiducești, păstrând acolo sus simbolul libertății - ca pe vremuri Dacii liberi. Pe creste de munți, în pajști și în codri, flacăra vie, ei erau nădejdea salvării neamului, pentru cei de jos rămași să suferă urgia bolșevică. România este singura țară ocupată de Sovietici care a rezistat cu arma în mână, prin haiducii din munți, contra comunismului până în 1957, fără nici un ajutor din afară. Se găsesc însă încă slugi ale ocupantului, trădători odioși și criminali care au luptat cu cele mai moderne arme împotriva acestor eroi necunoscuți neamului. Acești securiști ieșiți la pensie și activați în secret, primesc o pensie lunară care depășește quantumul pensiei tuturor bătrânilor dintr'un sat întreg, oameni care s'au spetit muncind pământul fără să aibă ce mânca. Si tot acești securiști care trebuiau să se afle în spatele gratiilor, mai găsesc și spațiu și găzduire în revistele din România, pentru a-i ucide a doua oară pe eroii din munți. O rușine care nu o vom întâlni nici în fosta RDG, nici în Polonia, nici în Cehoslovacia, nici în Ungaria. Ba mai mult, Ungurii l-au deshumat pe Imre Nagy și l-au înmormântat cu onorul convenit, pe când în România se mai trece și astăzi cu tractorul peste mormintele fără cruce ale foștilor deținuți politici.

Un semn bun este existența în România a Asociației Foștilor Deținuți Politici. Sperăm ca această asociație, care trebuie încurajată, să devină un adevărat for în România, care va reuși să impună actualului guvern și celor viitoare, doleanțele celor care au suferit ororile închisorilor comuniste, dar mai cu seamă să păstreze memoria celor morți în închisori, prin îngrijirea cimitirelor, ridicări de troite și monumente și declararea unei închisori muzeu, a suferințelor Românilor.

Să ne plecăm genunchii pentru cei morți în închisori, să aprindem o lumanare pentru ei, care n'au avut nici o lumină aprinsă când au murit, preoții să facă rugăciunile de dezlegare pentru cei morți nespovediți și neîmpărtășiți, iar noi toți să le păstrăm veșnică amintirea în inimile și sufletele noastre pentru că amintirea lor să rămână din neam în neam, până la sfârșitul veacului.

BALADA DUBELOR FANTOMĂ

Unde sunteți, unde, unde, voi din dubele fantomă? Intreb vântul, nu răspunde, Intreb zarea, cade'n comă.

Unde's dubele plecate într'o noapte dură, dură, Sufletul, intors pe spate vă suportă, nu le'n dură.

Lătrături de mitralieră tot mușcau Necunoscutul. Veacul, un căzut din eră însuși el îndură cnutul.

Vreo pădure sub un munte poate-ar ști să spună drept cum vă împușcau în frunte sau în ceafă sau în piept.

Poate-o vale sumbră, sumbră, vreun părau făcând gălceavă, vedea umbră după umbră cum era'mpușcată'n ceafă.

Gloanțele trezeau izvoare, dar trezeau și somnul văii. Tărind lanțuri la picioare rând pe rând cădeau strigoi.

Cred că n'a fost cer cu stele! Poate-un vânt, de foc mușcat, tot scărșnind ca din măsele a văzut ce s'a'ntâmplat.

A văzut și ține-ascunsă taina, sau și el va plânge. împușcată câte-o frunză cădea leneș peste sânge.

Dar și lacrima mea mută vă tot plânge, plânge încă. Moartea voastră o sărută și se pune-apoi să plângă.

N. CARATANĂ

LA OCNELE MARI

Se va sfârși blestemul și povara Acestor ani cu flori de mărăgună Din care bem de-un sfert de veac ocară Si nimeni nu ne dă o vorbă bună.

Lăsăm aci o cruce de căință. Cu silueta albă ca de var Pe fondul mohorit de suferință Ca cel mai mare-al vieții noastre dar.

Si vom pleca pe drumuri fără urmă Cum steaua noastră bine ne cuvântă, Din când în când ne vom uita în urmă La tot ce-a fost troița noastră sfântă.

Virgil MATEIAS

ATĂȚIA MORȚII, ATĂȚEA OSEMINTE

Avem atăția morții, atătea oșeminte, că fruntea-i grea de amintirea lor. Purtăm în piept soarele morminte și de lumină coastele ne dor.

Atăția morții, atătea oșeminte, vezi, sufletul lor vine din grădini și ne sărută pleoapele fierbinte, precum un vânt de seară plin de crini.

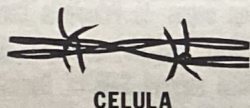
Atăția morții, atătea oșeminte, ne cresc în vis ca o catapeteasmă și umbra lor dămbăvă de argint e și tremură flori albe de mireasmă.

Atăția morții, străfulgeră în lepe pe fruntea zădărilor aprins. Cu frunțile de s-au izbit de stele, cu jertfele de ceruri s-au atins.

Cutremurați de-aducerile-aminte, cu ochi neclăiați de-un sfânt mister, privim cum, zilnic, albe noi morminte se năltă pături albe, către cer

Să pună țării temelii de fier!

Radu GYR

CELULA

E umbră celula, pătată, murdăra, se zbate la grății zărilor de-afară, se luptă agonice cu bezna înfruntătoare. Visezi orizonturi, te'njunghie glezna. E rece cimentul și patu-i de fier, înjură pe săli ursuz temerice, se târșie pași pe lungi coridoare și cad în rătăcirii cu pocnet zăvoare.

În crucea vizetei apar ochi de pândă, scilesc baionete, tablou de oșandă, înneacă'a tutun și-a sudoare dospită privirea rotundă ca ochii de vită.

Ies ploșnițe pline din borii și roiesc, în curte, de pază, forfăriei tușesc. În răcnet de fiară închei crișpează, în beciuri de cazne agentul lucează.

O lungă-așteptare înundă'nchisoarea, pe fețe supte urcă paloarea, și'n beznă aceasta cu drumuri închise o singură lume pășește pe vise.

Din fund de celulă'nfloarete stelă, beție de temniță, un cînt legionar. Nu soarebi trîșite, nimic nu ne doare, e albă celula și ninsă de floare. Cu pieptul la zid simțim cum străbate prin carne, prin fier, iubirea de frate.

Icoanele noastre ard toate sub tîmple, de-aceea celula începe să cînte. Pe față, pe mâini purtăm talisman, săruturi de zori, obraji de mărgean. De-acum'n zadar și moarte și chin, pășim fără-ntoarceri spre unic destin.

Iordache NICOARA

"...NU-I TEMNIȚĂ SĂ NE'NSPĂIMÂNTE..."

15 MAI

ZUA DEȚINUTULUI POLITIC ROMÂN !

Zăhu PANĂ

La 15 Mai se împlinesc 43 de ani de când regimul comunist din România a declarat acțiunea de distrugere a neamului românesc. În noaptea de 14 spre 15 Mai 1948, s'a desfășurat în întreaga țară cea mai largă operațiune de arestare a tuturor celor selectați, cu grijă, de organele securității din România, aservită total ocupanților sovietici.

Trecuseră aproape patru ani de când Rușii, ocupând România în cadrul capitulației necondiționate a țării, au reușit să impună în conducerea Ministerului Afacerilor Interne, agenții lor, cele mai odioase și criminale elemente, care urau visceral tot ce era românesc. Dola ministrul de interne Teohari Georgescu, la treapta imediat inferioară, dar cu puteri discreționare - ca Nicolae, Pantușă, Duberg, Zeller și alții - ajunși după transformarea siguranței statului în securitatea poporului, toți aceștia au primit grade de generali și colonel, deși nici unul dintre ei nu au făcut parte din Armata Română.

În Ardeal opera soviniștii unguri, intrați în corpore în organizația comunistă maghiară MADOSZ - partid comunist în partidul comunist din România, în contact direct cu Rușii, iar în Banat opera Sârbi, comunisti, în frunte cu celebra Liuba, spioni sârbi acceptați de încrederea lor în securitate.

Cu aceste cadre bine puse la punct s'a pornit la lichidarea intelectualității românești, destul de slabă de pierderile suferite în timpul războaiului, dar totuși cea mai conștientă de pericolul comunist și cea mai pregătită de luptă împotriva comunismului, din toată Europa răsărită de război și capitulată și derutată ideologic, în acel timp.

Arreștii și procese au existat în România din prima zi de când au intrat Rușii în țară, crescând în intensitate cu ocazia confruntărilor din Februarie 1945, a cîștirilor dela 8 Noiembrie 1945, despre care un idiot a scris într-o foaie din New York niște absurdități enorme, au urmat procesele organizațiilor anticomuniste, cum au fost Organizația "T" sau "Sumanale Negre", culminând în 1947 cu procesul Tîmbălaș, dar versă capcană comunistă, care a prilejuit arestarea și condamnarea întregii conduceri a Partidului Național Tîmbălaș. Atunci însă mai există, formal,

ridicoli Bile al Partidului Democrat, având în guvern reprezentanți ai disidenților din Partidul Tîmbălaș și din Partidul Liberal, în frunte cu Tîmbălaș și Tîmbălașu și Tîmbălașu Anton Alexandru, alături de fantomatul partid național popular, fondat de Dr. N. Bogdan, care avea și un cotidian "Nașume", al cărui director era "optimistul" G. Călinescu.

Procese de mai sus s'au desfășurat în cadrul juridic existent în Regatul României de după 1944, cu regele pe tronul țării, Lucretiu Pătrășcanu ministrul de justiție și un parlament ales prin fraudă, care obținuse investitura prin prezenta regelui la deschidere, unde s'a citit mesajul regelui. Ca acest parlament a fost ales cu violarea legii mai brutal decât cel ales la 20 Mai 1990, aceasta este altă socoteală.

La 15 Mai 1948 situația era cu totul schimbată. România era de patru luni și jumătate Republică Populară, cu un președinte în care se aflau Ion Niculi, Constantin I. Parhon, Mihail Sadoveanu, Stere, neme eparat astăzi de toate manualele și enciclopediile, cu excepția lui Parhon și Sadoveanu. Săntuții de gloata străzii era la apogeu! Într'un ritm ostentativ, Rușii, președonți și comunisti din România au executat lichidarea Partidului Social Democrat prin înglobarea lui în Partidul Muncitoresc, noua denumire a partidului comunist. Socialistul cu lăvărie, Constantin Titel Petrescu, a fost eliminat din viața politică și mai târziu a fost arestat și el peotrăcut nu a acceptat dizolvarea socialistilor în partidul comunist, dar a scăpat de sfârșitul tragic de care au avut parte Maniu și Brătianu. Nu ne întrebăm de reacție au avut partidele "Trăiești" social democrat din Apus, desființate în cadrul social-democrat din România pentru că este inutil. Este suficient să vedem ce a făcut Willy Brandt & Co. și ne-am lămurit.

Mai tragică a fost soarta lui Lucretiu Pătrășcanu, comunistul de salon, care, la vârsta adolescenței, s'a dus în Rusia să-l vadă pe Lenin. În naivitatea lui comunistă, Pătrășcanu a crezut o clipă că poate fi și el un român și a acceptat la costat viața.

Prin frontierele de atunci, încă netesute cu sarmă ghimpată, se mai putea face o legătură cu lumea liberă din Apus, și au fost destule contacte cu reprezentanți ai disidenților apăsene. De aceste democrații - care călăușă România este odată Rusia - nu au avut curajul, nici onestitatea să mărturisească acest adevăr dur, dar prin diverși agenți ai lor, au încercat ideea unui conflict iminent cu Rușii și a unei rezistențe subversive armate în România?

Românii n'au acceptat niciodată comunismul, nici ocuparea țării de către Ruși, dar dacă ei ar fi cunoscut adevărul vînzării dela Yalta, politica și lupta anticomunistă s'ar fi desfășurat pe alte planuri de luptă îndelungată, s'ar fi lucrat mai prudent cu mai multă atenție și eficiență. Rușii cunoscuseră puterea de opoziție și rezistență a Românilor și, pentru a înfrânge această putere, de multe ori au instigat ei înșiși mulți adversari, potențiali, siguranței și mai rău al Securității - o serie de organizații subversive pentru a descoperi cât mai mulți adversari, potențiali. Din nenorocire, partidul comunist din România fiind dominat în majoritate și în posturile cheie de minorități, acțiunile, cu ajutorul celor mai deșcute elemente românești - turnători de cea mai joasă speță - s'au pus tot în slujba Rușilor.

Manicomiromăni n'au participat la această mustrătoare acțiune denumită "lupta de clasă". Istoricilor de mâine ar trebui să fie foarte circumspecți ca nici un blam să nu cadă pe harnica, cîștită și prigonita muncitorime română, în numele căreia comunistii au comis atâtea atrocități.

În cadrul ofensiv de distrugere a intelectualității și a păturii mijlociiilor naționali, acțiunile premergătoare ale regimului comunist din România au fost, în mare, următoarele: a) dizolvarea Partidului Național Tîmbălaș în anul 1945; b) repudierea monetară din 15 August 1947; c) demiterea grupului Tîmbălaș din guvern și aparierea Ministerului de Muncă și Protecția Muncii; d) abolirea monarhiei la 30 Decembrie 1947; e) desființarea Partidului Social Democrat și aparierea Intregii puteri în stat de către Partidul Muncitoresc Român.

În simulacru de alegeri din 28 Martie 1948 și ulterior, aveau să fie constituiti, comuniste.

Următorul pas era naționalizarea tuturor întreprinderilor de producție, distribuție, transport și consum, a tuturor băncilor și a proprietăților urbane, a farmaciilor, etc. Într-o încercare de a pune alinașemenea acțiune nu se putea prevedea reacția celor deposedați de bunuri, în țară trebuie introdusă teroarea, începută la 30 Decembrie 1947, dată când comunistii recunosc începutul dictaturii

suspecte, s'a trecut la nașterea de 14 spre 15 Mai 1948, listele au fost scoase din safe și mașinile negre ale siguranței au răspândit groza în întreaga țară prin arestările făcute din miez de noapte până în zori. Acolo unde cei clătuți nu au fost găsiți, s'au fixat posturi de pândă permanente și toți care intrau în casele respective nu mai vedeau lumina zilei.

Despre montarea procesului după rețeta tipică stalinistă, despre personalitatea fiecărui înculpat și despre pedepsele pe care ar trebui să se scrie mai pe larg, pentru că tîrziu generație să cunoască drumul criminal, presărat cu morți, trădări și suspense de sclavi, parcurs de partidul comunist până la acaparea întregii puteri în țară.

Atunci s'au deschis gurile flămânde ale infernalelor închisori Jilava, Aiud, Gherla, Suceava și acei laborator al morții și dezumanizării - experiența unică aplicată studenților români - care a fost Pitești. Atunci s'a trasat săparea aceluia Canal al Morții, a putra gură a Dunării pe care s'a vîrșat sîngele intelectualității românești, așa cum se scria pe postul Cahuleanu: "Istoria noastră cea de lacrimi storsă va tine minte și-n treia va strînge pe acest cîmp Danubiu care-va răsuși pe trei guri apă, iar pe-a patra sînge..."

Comemorarea zilei de 15 Mai a fost începută în lumea liberă la 15 Mai 1978 la Biserica Sfîntul Dumitru din New York, când s'au împlinit 30 de ani dela începutul arestărilor. De atunci, în fiecare an, cei care nu au uitat victimele teroarei comuniste din România au organizat o lăcrimă și s'au arătat pe la Dunărie și libertate în închisorile din România.

După Revoluția Tîmbălaș din Decembrie 1989, în țară s'a putut vorbi și scrie mai deschis despre suferințele Românilor, dar un adevărat proces al comunismului nu a avut încă loc. Terorarea Legionară și cea mai bine organizată la ora aceea în România, dar arestările din 15 Mai se întind asupra întregii populații românești. Procesul care a urmat după aceste arestări a fost numit de comunisti "Procesul Marii Trădări Nașionale" și nu al unei societăți organizată. Este suficient să enumerăm pe cei implicați în primul proces - cel principal - pe care nu de dașmă că el a cuprins, în regia comunistă, reprezentanți ai tuturor categoriilor de cetățeni care se opunau în țară

Republica Populară și-a arătat adevărata față, și în România s'a arătat lungă noapte a înghețului Siberiei.

Căte zeci de mii au fost arestați la 15 Mai? Nu cunoaștem încă numărul exact. Este suficient să știm că universitățile s'au golit de cei mai buni studenți, în clasele superioare de liceu rădăurile s'au rîrit, în birouri multe seane au rămas goale, la baroa avocați au rămas pește.

Luți după aparierea procesului, este adevărat că majoritatea celor arestați erau parte din Mișcarea Legionară, forța anticomunistă și cea mai bine organizată la ora aceea în România, dar arestările din 15 Mai se întind asupra întregii populații românești. Procesul care a urmat după aceste arestări a fost numit de comunisti "Procesul Marii Trădări Nașionale" și nu al unei societăți organizată. Este suficient să enumerăm pe cei implicați în primul proces - cel principal - pe care nu de dașmă că el a cuprins, în regia comunistă, reprezentanți ai tuturor categoriilor de cetățeni care se opunau în țară

Opportunismul politic al multor politicieni din partea de opoziție, care pot ridica dela Tribuna Parlamentului un cuvînt pentru aflarea adevărului despre activitatea anticomunistă, antiumană și genocidă a comunismului, este încă un factor îngrijorător, de felul cum opinia publică și generațiile tinere sunt frustrate de a cunoaște adevărata față a comunismului.

Apar în presă, la radio și televiziune, elemente care denaturază adevărul sau aștele care încearcă să justifice în perimatele formale, criminalitatea comunistă.

Astfel într-un interviu luat regelui Mihai, în legătură cu actul abdicării, a apărut că fostul monarh afirmă că elementul determinant în luarea hotărîrii de abdicare a fost amenințarea făcută de Groza și Georgeșu-Dej, că în cazul refuzului, vor fi executați o mie de tineri. Și regele a crezut că tinerii vor fi salvați dacă abdică.

Ce garanție puteau să dea cei doi comunisti că se vor ține de cuvînt, cînd veneau să ceară abdicarea unui rege care pentru anul 23 August 1944, a fost decorat cu cea mai mare decorație sovietică de însoțitor Stalin? Trebuia sacrificat tronul României doar pentru o garanție lipsită de orice acoperire?

Justificarea în acest fel a actului de abdicare este complet inutilă, pentru că nimeni nu l-a acuzat pe rege de ce a abdicat. Comunistii erau hotărîți să lichideze monarhia, poate chiar cu lichidarea fizică a regelui, după care l-ar fi făcut funeralii naționale ca lui Georgeșu Dimirov. A pretinde că tineretul român a fost salvat dela masacră datorită actului de abdicare este tendință, pentru că numai la patru mii și jumătate dela abdicare au fost arestați nu o mie, ci zeci de mii de tineri români, dintre care foarte pușini s'au mai întors acasă.

Mai gravă însă decât această justificare, făcută ca să ample un interviu, este prezenta actuală în primul plan pe de o parte a securității reaninate. Astfel, în numărul 44 al revistei Zig-Zag, generalul major de rezervă (activ) Neagu Cosma publică un articol intitulat "Sub cupola securității" în care proslăvește acțiunile criminale ale securității, duse împotriva legătorilor pentru libertate din munte. Săptămîna de primul val al arestărilor, mii de Români

au lăsat muniții ca pe vremurile haiducești, păstrînd acolo sub simbolul libertății - ca pe vremuri Dacii liberi. Pe creste de munte, în pajști și în codri, înădă vie și erau nădădă salvării neamului, pentru cei de jos rămași să suferă urgia bolșevică. România este singura țară ocupată de Sovietici care a rezistat cu arma în mînă, prin haiducii din munte, contra comunismului până în 1957, fără nici un ajutor din afară. Se gîtăre încă slugi ale ocupanților, trădători odioși și criminali care au luptat cu cele mai moderne arme împotriva acesor eroli ne-ucenociți neamului. Acești securiști ieșii la pensie și activi în secret, primese o pensie lunară care depășea cantitatea de hrană a tuturor bătrînilor dintr'un sat întreg, oameni care s'au spetit muncind pămîntul fără să aibă ce mîna. Și totuși acești securiști care trebuiau să se afle în spatele gratiilor, mai gîșesc și spațiu și glăduie în revistele din România, pentru a-și uide a doua oară pe eroii din munte și țară.

Ce garanție puteau să dea cei doi comunisti că se vor ține de cuvînt, cînd veneau să ceară abdicarea unui rege care pentru anul 23 August 1944, a fost decorat cu cea mai mare decorație sovietică de însoțitor Stalin? Trebuia sacrificat tronul României doar pentru o garanție lipsită de orice acoperire?

Justificarea în acest fel a actului de abdicare este complet inutilă, pentru că nimeni nu l-a acuzat pe rege de ce a abdicat. Comunistii erau hotărîți să lichideze monarhia, poate chiar cu lichidarea fizică a regelui, după care l-ar fi făcut funeralii naționale ca lui Georgeșu Dimirov. A pretinde că tineretul român a fost salvat dela masacră datorită actului de abdicare este tendință, pentru că numai la patru mii și jumătate dela abdicare au fost arestați nu o mie, ci zeci de mii de tineri români, dintre care foarte pușini s'au mai întors acasă.

Mai gravă însă decât această justificare, făcută ca să ample un interviu, este prezenta actuală în primul plan pe de o parte a securității reaninate. Astfel, în numărul 44 al revistei Zig-Zag, generalul major de rezervă (activ) Neagu Cosma publică un articol intitulat "Sub cupola securității" în care proslăvește acțiunile criminale ale securității, duse împotriva legătorilor pentru libertate din munte. Săptămîna de primul val al arestărilor, mii de Români

au lăsat muniții ca pe vremurile haiducești, păstrînd acolo sub simbolul libertății - ca pe vremuri Dacii liberi. Pe creste de munte, în pajști și în codri, înădă vie și erau nădădă salvării neamului, pentru cei de jos rămași să suferă urgia bolșevică. România este singura țară ocupată de Sovietici care a rezistat cu arma în mînă, prin haiducii din munte, contra comunismului până în 1957, fără nici un ajutor din afară. Se gîtăre încă slugi ale ocupanților, trădători odioși și criminali care au luptat cu cele mai moderne arme împotriva acesor eroli ne-ucenociți neamului. Acești securiști ieșii la pensie și activi în secret, primese o pensie lunară care depășea cantitatea de hrană a tuturor bătrînilor dintr'un sat întreg, oameni care s'au spetit muncind pămîntul fără să aibă ce mîna. Și totuși acești securiști care trebuiau să se afle în spatele gratiilor, mai gîșesc și spațiu și glăduie în revistele din România, pentru a-și uide a doua oară pe eroii din munte și țară.

Cred că n'a fost cer cu stele! Poate-un vînt, de foc mușcat, tot scrișind ca din mîșele a văzut ce s'a nîtmplat.

A văzut și ține-ascunsă taina, sau și el va plînge. Împușcată cite-o frunză cădea lenes pepe sînge.

Dar și lacrima mea mută vă tot plînge, plînge încă. Moartea voastră o sărută și se pune-apoi să plîngă.

Un semn bun este existența în România a Asociației Foștilor Deținuți Politici. Se știe că această asociație, care trebuie încurajată, să devină un adevărat for în România, care va reuși să impună actualului guvern și celor viitoare, suferințele celor care au suferit de la închisorile comuniste, dar și jumătate dela abdicare au fost arestați nu o mie, ci zeci de mii de tineri români, dintre care foarte pușini s'au mai întors acasă.

Mai gravă însă decât această justificare, făcută ca să ample un interviu, este prezenta actuală în primul plan pe de o parte a securității reaninate. Astfel, în numărul 44 al revistei Zig-Zag, generalul major de rezervă (activ) Neagu Cosma publică un articol intitulat "Sub cupola securității" în care proslăvește acțiunile criminale ale securității, duse împotriva legătorilor pentru libertate din munte. Săptămîna de primul val al arestărilor, mii de Români

au lăsat muniții ca pe vremurile haiducești, păstrînd acolo sub simbolul libertății - ca pe vremuri Dacii liberi. Pe creste de munte, în pajști și în codri, înădă vie și erau nădădă salvării neamului, pentru cei de jos rămași să suferă urgia bolșevică. România este singura țară ocupată de Sovietici care a rezistat cu arma în mînă, prin haiducii din munte, contra comunismului până în 1957, fără nici un ajutor din afară. Se gîtăre încă slugi ale ocupanților, trădători odioși și criminali care au luptat cu cele mai moderne arme împotriva acesor eroli ne-ucenociți neamului. Acești securiști ieșii la pensie și activi în secret, primese o pensie lunară care depășea cantitatea de hrană a tuturor bătrînilor dintr'un sat întreg, oameni care s'au spetit muncind pămîntul fără să aibă ce mîna. Și totuși acești securiști care trebuiau să se afle în spatele gratiilor, mai gîșesc și spațiu și glăduie în revistele din România, pentru a-și uide a doua oară pe eroii din munte și țară.

Cred că n'a fost cer cu stele! Poate-un vînt, de foc mușcat, tot scrișind ca din mîșele a văzut ce s'a nîtmplat.

A văzut și ține-ascunsă taina, sau și el va plînge. Împușcată cite-o frunză cădea lenes pepe sînge.

Dar și lacrima mea mută vă tot plînge, plînge încă. Moartea voastră o sărută și se pune-apoi să plîngă.

Un semn bun este existența în România a Asociației Foștilor Deținuți Politici. Se știe că această asociație, care trebuie încurajată, să devină un adevărat for în România, care va reuși să impună actualului guvern și celor viitoare, suferințele celor care au suferit de la închisorile comuniste, dar și jumătate dela abdicare au fost arestați nu o mie, ci zeci de mii de tineri români, dintre care foarte pușini s'au mai întors acasă.

Mai gravă însă decât această justificare, făcută ca să ample un interviu, este prezenta actuală în primul plan pe de o parte a securității reaninate. Astfel, în numărul 44 al revistei Zig-Zag, generalul major de rezervă (activ) Neagu Cosma publică un articol intitulat "Sub cupola securității" în care proslăvește acțiunile criminale ale securității, duse împotriva legătorilor pentru libertate din munte. Săptămîna de primul val al arestărilor, mii de Români

au lăsat muniții ca pe vremurile haiducești, păstrînd acolo sub simbolul libertății - ca pe vremuri Dacii liberi. Pe creste de munte, în pajști și în codri, înădă vie și erau nădădă salvării neamului, pentru cei de jos rămași să suferă urgia bolșevică. România este singura țară ocupată de Sovietici care a rezistat cu arma în mînă, prin haiducii din munte, contra comunismului până în 1957, fără nici un ajutor din afară. Se gîtăre încă slugi ale ocupanților, trădători odioși și criminali care au luptat cu cele mai moderne arme împotriva acesor eroli ne-ucenociți neamului. Acești securiști ieșii la pensie și activi în secret, primese o pensie lunară care depășea cantitatea de hrană a tuturor bătrînilor dintr'un sat întreg, oameni care s'au spetit muncind pămîntul fără să aibă ce mîna. Și totuși acești securiști care trebuiau să se afle în spatele gratiilor, mai gîșesc și spațiu și glăduie în revistele din România, pentru a-și uide a doua oară pe eroii din munte și țară.

Cred că n'a fost cer cu stele! Poate-un vînt, de foc mușcat, tot scrișind ca din mîșele a văzut ce s'a nîtmplat.

A văzut și ține-ascunsă taina, sau și el va plînge. Împușcată cite-o frunză cădea lenes pepe sînge.

Dar și lacrima mea mută vă tot plînge, plînge încă. Moartea voastră o sărută și se pune-apoi să plîngă.

Un semn bun este existența în România a Asociației Foștilor Deținuți Politici. Se știe că această asociație, care trebuie încurajată, să devină un adevărat for în România, care va reuși să impună actualului guvern și celor viitoare, suferințele celor care au suferit de la închisorile comuniste, dar și jumătate dela abdicare au fost arestați nu o mie, ci zeci de mii de tineri români, dintre care foarte pușini s'au mai întors acasă.

Mai gravă însă decât această justificare, făcută ca să ample un interviu, este prezenta actuală în primul plan pe de o parte a securității reaninate. Astfel, în numărul 44 al revistei Zig-Zag, generalul major de rezervă (activ) Neagu Cosma publică un articol intitulat "Sub cupola securității" în care proslăvește acțiunile criminale ale securității, duse împotriva legătorilor pentru libertate din munte. Săptămîna de primul val al arestărilor, mii de Români

au lăsat muniții ca pe vremurile haiducești, păstrînd acolo sub simbolul libertății - ca pe vremuri Dacii liberi. Pe creste de munte, în pajști și în codri, înădă vie și erau nădădă salvării neamului, pentru cei de jos rămași să suferă urgia bolșevică. România este singura țară ocupată de Sovietici care a rezistat cu arma în mînă, prin haiducii din munte, contra comunismului până în 1957, fără nici un ajutor din afară. Se gîtăre încă slugi ale ocupanților, trădători odioși și criminali care au luptat cu cele mai moderne arme împotriva acesor eroli ne-ucenociți neamului. Acești securiști ieșii la pensie și activi în secret, primese o pensie lunară care depășea cantitatea de hrană a tuturor bătrînilor dintr'un sat întreg, oameni care s'au spetit muncind pămîntul fără să aibă ce mîna. Și totuși acești securiști care trebuiau să se afle în spatele gratiilor, mai gîșesc și spațiu și glăduie în revistele din România, pentru a-și uide a doua oară pe eroii din munte și țară.

Cred că n'a fost cer cu stele! Poate-un vînt, de foc mușcat, tot scrișind ca din mîșele a văzut ce s'a nîtmplat.

BALADA DUBELOR FANTOMĂ

Unde sunteți, unde, unde, voi din dubele fantomă? Întreb vîntul, nu răspunde, Întreb zarea, cadă'n comă.

Unde's dubele plecate, într'o noapte dură, dură, Sufletul, întors pe spate vă suportă, nu le'nădă.

Lătrături de mitralieră tot mușcua Necunoscutul. Veneal, un căzută din înșiși e îndură crunt.

Vreo pădure sub un munte poate-ar ști să spună drept cum vi împășcau în frunte sau în ceașă sau în piept.

Poate-o vale sumbră, sumbră, vreau pîrîu făcînd gîlceavă, vreau umbră după umbră cum era'mpușcată'n ceașă.

Gloanțele trezeau izvoare, dar trezeau și somnul văii. Tîrînd lănturi la picioare rînd pe rînd cădeau strigoi.

Cred că n'a fost cer cu stele! Poate-un vînt, de foc mușcat, tot scrișind ca din mîșele a văzut ce s'a nîtmplat.

A văzut și ține-ascunsă taina, sau și el va plînge. Împușcată cite-o frunză cădea lenes pepe sînge.

Dar și lacrima mea mută vă tot plînge, plînge încă. Moartea voastră o sărută și se pune-apoi să plîngă.

N. CARATANA

LA OCNELE MARI

Se va sfîrși blestemul și povara Acestor azi cu flori de mîtrăgună Din care bem de-un sfer de veac oara Si nimeni nu ne dă o vorbă bună.

Lășam aci o cruce de chină. Cu silueta albă ca de var Pe fondul mohorât de suferință Ce cel mai mare-al vieții noastre dar.

Si vom pleca pe drumuri fără urmă Cum stema noastră bine ne cuvîntă, Din cînd în cînd ne vom uita în urmă La tot ce-a fost troia noastră sîfîntă.

Virgil MATEIȘ

BISERICA CREȘTINĂ

IUBIREA FAȚĂ DE APROAPELE

—Arhim. Cleopa NANU—

(Starețul Sf. Mănăstiri Nicula)

ICONOSTASUL
BISERICII MĂNĂSTIRII NICULA

"Poruncă nouă dau vouă: să vă iubiți unul pe altul. Precum v'am iubit pe voi, așa și voi unul pe altul să vă iubiți. Întru aceasta vor cunoaște toți că sunteți ucenicii mei, dacă veți avea dragoste unii către alții" (Ioan 13,34-35).

Aceasta este porunca mea: să vă iubiți unul pe altul, cum v'am iubit și eu pe voi, Mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are, cu viața lui să și-o pună pentru prieteni".

"Aceasta vă poruncească: Să vă iubiți unul pe altul" (Ioan 15, 12-13, 17).

"Nimănui cu nimic nu fiți datori, fără numai să vă iubiți unii pe alții; căci acela care iubeste pe aproapele, a împlinit legea. Pentru că să nu precurvești; să nu ucizi; să nu furi, să nu mărturisești strâmb, să nu poțestești... și orice altă poruncă ar mai fi, se cuprind întru acest cuvânt: Să iubești pe aproapele tău ca însuși pe tine. Iubirea nu face rău aproapelei; drept aceea iubirea este împlinirea legii" (Rom. 13, 8-10).

"Căci toată legea se cuprinde într'un singur cuvânt; în aceasta: Iubește pe aproapele tău ca pe tine însuși" (Gal. 5,14).

"Căci cine zice că este în lumină și pe fratele său îl urăște, acela este în întuneric până acum. Cine iubeste pe fratele său rămâne în lumină și sminteală nu se află în el. Iar cel ce urăște pe fratele său este în întuneric și umblă în întuneric și nu știe încotro se duce, pentru că întunericul a orbit ochii lui" (Ioan 2,9-11).

Iar Sf. Ap. Ioan, condiționează calitatea de fiu al lui Dumnezeu și dobândirea vieții veșnice tocmai de iubirea aproapelei:

"Întru aceasta cunoaștem pe fiii lui Dumnezeu și pe fiii diavolului: oricine nu face dreptate nu este dela Dumnezeu, nici cel ce nu iubeste pe fratele său. Pentru că aceasta este solia pe care ați auzit-o dela început, că să ne iubim unul pe altul. "Noi știm că ne-am strămutat din moarte la viață pentru că iubim pe frați; cine nu iubeste pe fratele său rămâne în moarte. Oricine urăște pe fratele său este ucigaș de oameni și știți că orice ucigaș de oameni nu are viață veșnică dăinuitoare în el.

"Întru aceasta am cunoscut iubirea lui,

Am văzut deci că iubirea față de Dumnezeu trebuie să însemne suprema datorie a omului creștin, angajându-i întreaga personalitate și atreându-i toate puterile sufletesti și trupești în împlinirea ei.

Dar în Dumnezeu omul nu iubeste numai pe Dumnezeu, ci întreaga creatură, pe sine, pe aproapele și întreg cosmosul. Căci Dumnezeu iubeste întreaga creatură și deci, de iubești pe Dumnezeu, iubești și ceea ce iubeste El. Iubești și facerea mâinilor lui care este chemată împreună cu tine la mântuire. Cel ce iubeste pe Dumnezeu, nu poate să nu iubească și creatura sa. De aceea, cel ce zice că pe Dumnezeu iubeste, însă pe fratele său urăște "mincinos este". Cine iubeste pe Dumnezeu, iubeste și pe fratele său. (Ioan 4, 20-21)

Prima consecință deci, a iubirii față de Dumnezeu, este iubirea față de aproapele și față de întreaga zidire a mâinilor lui Dumnezeu.

Fără a ne opri mai amănunțit la precizarea noțiunii "aproapele", amintim doar tangențial, că această noțiune a avut în decursul veacurilor diferite înțelesuri, potrivit înțelesului cu concepția religioasă a fiecărui popor.

Astfel, în antichitatea precreștină, noțiunea aproapelei are un cuprins limitat, rezumându-se aproape numai la conațională sau la prieten. Pentru Grecii din antichitate, aproapele nu-i omul, în sine, ci un anumit om: prietenul sau conaționalul, iar străinul e barbar, e nedeplin, care nu merită considerare și crutare. Limitarea de către Greci a sferei conceptului de semen, aproape numai la conaționali, se explică mai ales prin inexistența în concepția lor a ideii unui Dumnezeu Creator și Părinte al tuturor oamenilor.

Chiar și în V. Testament, noțiunea de aproape propriu zis se conturează cu excepția străinilor băștinași; conlocuitorii numai la cel de un neam și o lege, adică la conaționalul Evreului.

În N. Testament noțiunea de aproape își ia înțelesul ei ultim, cel mai larg, mai înalt, mai sublim, din pilda samarineanului milostiv (Lc. 10, 30). Astfel, aproapele, în sens creștin, poate fi orice om de pe fața pământului, indiferent unde trăiește, cărei rațiuni, stări sociale sau religii aparține și indiferent dacă are sau nu nevoie de ajutorul nostru.

Iubirea creștină față de acest aproape astfel conceput este o cerință atât a legii morale naturale, cât și a legii morale pozitive, primindu-și în legea morală a N. Testament desăvârșirea cea mai înaltă.

Iubirea față de aproapele este atât de mult cântată, încât este imposibil, în cadrul prezentării de față, a se înșira toate temeiurile ei, atât scripturistice, cât și referențele diferiților sfinți părinți și scriitori bisericești. Iată câteva mai importante, suficiente pentru a dovedi realitatea și imperioasa ei necesitate.

"Cel ce iubeste pe Dumnezeu, nu poate să nu iubească și pe tot omul ce pe sine însuși, deși nu are plăcere de patimile celor ce nu s'au curățit încă. De aceea când vede întoarcerea și îndreptarea lor, se bucură cu bucurie mare și negrăit.

Cel ce vede în inima sa vreo urmă de ură față de vreun om oarecare, pentru vreo amănunțită greșală, e cu totul străin de iubirea de Dumnezeu, deoarece iubirea de Dumnezeu nu suferă cătuși de puțin ura față de om.

"Cel ce mă iubeste pe Mine zice Domnul-vă păzi poruncile Mele" (Ioan 14-15). "Iar porunca mea aceasta este, ca să vă iubiți unii pe alții" (Ioan 15,12). Cel ce nu iubeste așadar pe aproapele, nu păzește porunca. Iar cel ce nu păzește porunca, nici pe Domnul nu-l poate iubi.

Fericit este omul care poate să-l iubească pe tot omul la fel."

De aceea îndeamnă Sf. Maxim Mărturisitorul: "Să ne iubim așadar unii pe alții și vom fi iubiți de Dumnezeu. Să fim cu îndelungă răbdare întreolaltă și va fi și El cu îndelungă răbdare față de păcatele noastre. Să nu răsplătim răul cu rău și nu vom primi după păcatele noastre. Căci iertarea greșalelor noastre o aflăm în iertarea fraților. Iar mila lui Dumnezeu e ascunsă în milostivirea noastră față de aproapele."

Dar Sf. Maxim Mărturisitorul face precizări asupra apropielii de o importanță deosebită: "Dacă pe unii îi urăști, pe alții nici nu-i iubești nici nu-i urăști, pe alții iarăși îi iubești dar potrivit, și în sfârșit pe alții îi iubești foarte tare, din această neegalitate cunoaște că ești departe de dragostea desăvârșită, care cere să iubești pe tot omul deopotrivă."

"Silește-te pe cât poți să iubești pe tot omul. Iar dacă nu poți încă, cel puțin să nu urăști pe nimeni. Dar nu vei putea face nici aceasta dacă nu vei disprețui lucrurile lumii"

"Nevoiește-te să iubești pe tot omul deopotrivă și vei alunga de-a valma toate patimile".

În Noul Testament, iubirea față de aproapele este formulată astfel: "Să vă iubiți unii pe alții, așa cum v'am iubit și eu pe voi". Deci nu este numai o formulare abstractă, generală, ca în Vechiul Testament: "Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși".

"Iubirea creștină față de aproapele este o iubire sfântă, adică ea este iubire după asemănarea lui Iisus Hristos purificată de orice element pătimăș, este iubirea pură.

Iubirea creștină de aproapele este iubire vie, lucrătoare, activă, care deci nu se limitează la o trăire lăuntrică, la un sentiment, ci trăirea aceasta lăuntrică o exteriorizează în fapte corespunzătoare. Credinciosul vede în fiecare om chipul lui Dumnezeu, în fiecare vede pecetea lui Dumnezeu, pecetea Creatorului. De aceea în fiecare om el vede pe Dumnezeu. Astfel el iubeste creatura în Dumnezeu și nu izolat de Dumnezeu, ci pretutindeni în om și creatură el vede concomitent chipul lui Dumnezeu.

Iubirea creștină față de aproapele trebuie să fie în primul rând cu caracter religios, adică motivul și scopul ei trebuie să fie în Dumnezeu; să fie universală după cum arată Mântuitorul în pilda samarineanului milostiv (Lc. 10,27) să fie activă, adică să nu se rezume numai la intenția sau să se exprime numai prin cuvinte, ci să se manifeste prin fapte și jertfe".

Ca și iubirea față de Dumnezeu, temeiurile scripturistice ale iubirii față de aproapele sunt presărate în tot cuprinsul Sf. Scripturi, căci toată Scriptura nu este altceva decât un imn, supremul imn al iubirii, întru preamărirea lui Dumnezeu și mântuirea omului. Iată câteva mai importante:

că el și-a pus sufletul său pentru noi; și noi datori suntem să ne punem sufletele pentru frați" (I. Ioan 3, 10-11,14,15-16).

"Si aceasta este porunca lui, ca să credem în numele lui Iisus Hristos, Fiul său, și să ne iubim unul pe altul precum ne-a dat poruncă" (I. Ioan, 3, 23).

"Iubiților, să ne iubim unul pe altul, pentru că dragostea este dela Dumnezeu, și oricine iubeste este născut din Dumnezeu și cunoaște pe Dumnezeu, Cel ce nu iubeste n'a cunoscut pe Dumnezeu, căci Dumnezeu este dragoste" (I. Ioan 4,7,8).

"Iubiților, dacă Dumnezeu astfel ne-a iubit pe noi și noi datori suntem să ne iubim unul pe altul. Pe Dumnezeu nimeni nu l-a văzut vreodată, dar de ne iubim unul pe altul Dumnezeu rămâne în noi și dragostea lui în noi este desăvârșită" (I Ioan 4, 11-12).

Si în sfârșit, argumentul scripturistic cu cea mai puternică logică, cu adevărat logica divină, care arată în chip magistral toată deșertăciunea așa zisei iubiri față de Dumnezeu dar lipsită de iubirea față de aproapele, este formulat tot de Sf. Ap. Ioan, apostolul dragostei.

"Dacă zice cineva: iubesc pe Dumnezeu, iar pe fratele său îl urăște, mincinos este! Pentru că cel ce nu iubeste pe fratele său pe care l-a văzut, pe Dumnezeu pe care nu l-a văzut, nu poate să-l iubească. Si această poruncă avem dela El. Cine iubeste pe Dumnezeu, să iubească și pe fratele său" (Ioan 4, 20-21).

Iubirea apropielii este indisolubil legată de iubirea de Dumnezeu; una fără cealaltă nu există, ele se condiționează reciproc: dacă iubești pe om cu adevărat, trebuie mai întâi să iubești pe Dumnezeu dacă iubești pe Dumnezeu cu adevărat, atunci iubești neapărat, în mod firesc și creatura sa și pe aproapele. Creatura este iubită în Dumnezeu și pentru Dumnezeu. Creatorul este iubit în creația și prin creația sa.

Iubirea creștină față de aproapele însă este universală, cuprinde pe toți oamenii fără deosebire. Ea se referă la toți oamenii, din toate locurile, din toate timpurile și cu toate năzuințele și nevoile lor, și aceasta pentru că în noțiunea de aproapele, în sens creștin, se cuprinde orice om de pe fața pământului.

Este important și interesant în același timp de arătat cum se aplică iubirea apropielii începând cu aproapele cel mai îndepărtat până la cel mai apropiat.

Logica divină, folosită de Sf. Ap. Ioan în dovedirea iubirii apropielii este aceasta: Dacă zice cineva: iubesc pe Dumnezeu, iar pe fratele său îl urăște, mincinos este! Pentru că cel ce nu iubeste pe fratele său pe care l-a văzut, pe Dumnezeu pe care nu l-a văzut, nu poate să-l iubească (I Ioan 5, 20)

Dacă se poate spune că aproapele în sens creștin poate fi orice om din lume, nu se poate spune că acest aproape nu-i absolut indiferent. Unul este aproape pe care nu l-am văzut sau întâlnit niciodată, și altul este aproapele din sânul neamului meu, care are același sânge cu mine, aceeași lege, aceeași patrie, aceeași năzuințe. Firește, acesta din urmă îmi este mai apropiat decât primul și am obligația în primul rând și cu atât mai mult să-l iubesc. Simplificând deci logica de mai sus a Sf. Ap. Ioan, vom ajunge la următorul rezultat.

Continuare în pag. 17

EVANGHELIA EXILULUI (Mai 1991)

PLINĂTATEA BUCURIEI CREȘTINE

—Sergiu GROSSU—

În Evanghelia Duminicii a VII-a după Paști, a Evanghelia rugăciunii arhierestice - Mântuitorul, intervenind pentru unitatea lumii creștine, nu neglijează nici elementul predominant al vieții spirituale care este bucuria, atunci când îi mărturisește Tatălui ceresc: "Dar acum, Eu vin la Tine, și spun aceste lucruri, pe când sunt încă în lume, pentru ca să aibă în ei bucuria Mea deplină" (IOAN, 17.13).

Această BUCURIE "deplină" nu se poate realiza decât "în Domnul", fiindcă numai în ISUS bucuria noastră capătă caracterul permanenței, al durabilității, conform îndemnului paulinic:

"Bucurați-vă totdeauna în Domnul! Iarăși zic: Bucurați-vă!" (FILIPENI, 4.4) Bucuria pe care ne-o oferă lumea sau pe care o căutăm, cu disperare, prin propriile noastre eforturi, în vanele plăceri ale unei vieți vinovate, o atare bucurie, plămădită din aspirații ieftine și clădită pe "nădejdele înșelătoare" repudiate, cu vehemență, de prorocul Ieremia (a se citi cap. 7, versetele 4 și 8), nu este reală, ci fictivă, o simplă iluzie. Ba mai mult: o bucurie zadarnică, după cum citim: "Am zis răsului: Ești o nebulie! Si veseliei: Ce te înșeli degeaba?" (ECLEZIASTUL, 2.2).

Fără Dumnezeu, sau în afara comuniunii cu El, omul poate să rădă și, chiar, să se veselească, însă calitatea acestei stări sufletești este inferioară: "Căci răsul celor fără minte este ca pârâul spinilor sub căldare" (ECLEZIASTUL, 7.6). Întelpciunea biblică mai adaugă: "De multe ori chiar în mijlocul răsului înimă poate fi mahnită, și bucuria poate sfârși prin neceaz" (PROVERBE, 14.13).

Tot ce primim dela Dumnezeu este "deplin" și poartă pecetea desăvârșirii lui. Noi avem "totul deplin în El", subliniază Apostolul Neamurilor fiindcă în Isus "locuiește trupește toată plinătatea lui Dumnezeu" (COLOSENI, 2.9.10). De aceea se vorbește despre o "răsplată deplină" (2 IOAN, 8), ori despre o "liniște deplină", precum exclamă psalmistul David: "Eu mă culc și adorm în pace, căci numai Tu, Doamne îmi dai liniște deplină în locuința mea" (PSALM 4.8). Ca atare, și bucuria noastră în Domnul trebuie să fie "deplină", insistă ucenicul mult iubit de Isus (1 IOAN, 1.4).

Rămâne, totuși, întrebarea: Când putem afirma că am atins treapta bucuriei depline?

Mai întâi, așa cum am văzut, când bucuria noastră este "în Domnul", când își are obârșia în Isus, generată fiind de bucuria lui Isus, rămasă în noi prin lucrarea Duhului Sfânt.

În al doilea rând, când este precedată de rezolvarea

pozitivă a rugăciunii noastre: "Cereți, și veți căpăta, pentru ca bucuria voastră să fie deplină" (IOAN, 16.24).

În al treilea rând, când bucuria este roada Duhului Sfânt, așa cum o găsim menționată în epistola către Galateni (capitolul 5, versetul 22).

Si bineînțeles, când bucuria lăuntrică poartă amprenta credinței, conform cu ceea ce scrie Sfântul Pavel creștinilor din Roma: "Dumnezeul nădejdi să vă umple de toată bucuria și pacea pe care o dă credința" (ROMANI, 15.13).

Cât despre motivele bucuriei noastre "în Domnul", în Sfânta Scriptură găsim o sumedenie de exemple, din care spicuim: - Răsplata ce ne așteaptă "Bucurați-vă și veseliți-vă, pentru că răsplata voastră este mare în ceruri..." (MATEI, 5.12)

- Perenitatea numelui: "Bucurați-vă că numele voastre sunt scrise în ceruri" sau în "Cartea vieții" (LUCA, 10.20, EVREI, 12.23, APOCALIPS, 21.27).

- Mântuirea: "...Ridică-mă din porțile morții, ca să vestesc toate laudele Tale (...) și să mă bucur de mântuirea Ta" (PSALM 9.14).

- Puterea și ajutorul Domnului, ca în cazul Anei, care s-a rugat și a zis: "Mi se bucură inima în Domnul, puterea mea a fost înaltată de Domnul, mi s-a deschis larg gura împotriva vrăjmașilor mei, căci mă bucur de ajutorul Tău" (1 SAMUEL, 2.1).

- Dumnezeu însuși devine motiv de bucurie: "Tu vei fi bucuria celor ce iubesc Numele Tău", sau: "Voi face din Tine bucuria și veselia mea" (PSALM 5.11 și 9.2).

- Ocrotirea puterii lui Dumnezeu: "Doamne, împăratul se bucură de ocrotirea puternică pe care i-o dai Tu..." (PSALM 21.1)

- Dar, mai presus de toate, certitudinea vieții veșnice, nemurirea, învierea viitoare: "De aceea inima mi se bucură, sufletul mi se veselește, și trupul mi se odihnește în liniște. Căci nu vei lăsa sufletul meu în locuința morților, nu vei îngădui ca prea iubitul Tău să vadă putrezirea..." (PSALM 16.9-11)

Să analizăm, acum, mijloacele biblice, care ni se oferă în vederea realizării unei "bucurii depline", a plinătății ei în viața noastră de fiecare zi:

- Încrederea în Dumnezeu în toate împrejurările, fie ele favorabile sau potrivnice. "Atunci toți cei ce se încred în Tine - scrie împăratul David - se vor bucura, se vor veseli totdeauna..." (PSALM 5.11)

- Hrănirea cotidiană cu Cuvântul lui Dumnezeu: "Mă bucur de Cuvântul Tău, ca cel ce găsește o mare prădă" (PSALM 119.162). Nu este vorba numai de citirea Bibliei, ci

și de practicarea ei, de trăirea învățăturilor sfinte, ne atrage atenția același psalmist: "Când urmez învățăturile Tale, mă bucur de parc'aș avea toate comorile" (vers. 14).

- Spiritul comunitar, legătura frățească. Faptele Apostolilor raportează că toți creștinii, "împreună erau nelipsiți dela Templu în fiecare zi, frângeau pâinea acasă, și luau hrana cu bucurie și curăție de inimă" (FAPTE, 2.46).

- Buna rânduială a Bisericii și tăria credinței membrilor ei: "...Si privesc cu bucurie la buna rânduială care domnește între voi și la tăria credinței voastre în Hristos" (COLOSENI, 2.5)

- Trăirea "în adevăr", respectiv în adevărul revelat în Sfânta Scriptură. După cum starea de păcat a ființelor ce ne sunt apropiate sufletește provoca "o mare întristare" și o "durere necurmată în inimă", ca să folosim o iconă de vorbire paulinică, la fel și trăirea "în adevăr" devine un izvor de bucurie clocotitoare: "Eu n'am bucurie mai mare decât să aud despre copiii mei că umblă în adevăr" (3 IOAN 4).

Prin urmare, noi, Românii diasporici, care am cunoscut în țară blestemul prigoanelor politice sau religioase, suferința tăioasă a temnițelor comuniste și povera incomensurabilă a lacrimilor unui popor răstignit pe crucea ticăloșiei ateiste, noi putem să ne bucurăm "totdeauna", dacă bucuria noastră își are mobilul înăuntrul, în taințele credinței, ale nădejdi, ale dragostei. Deci, dacă este "în Domnul". Ceea ce nu înseamnă că un creștin nu suferă, nu plânge sau nu are anumite momente de neliște sufletească. Însă toate aceste tulburări nu reprezintă decât niște fenomene psihice accidentale, de suprafață, fondul dominant al trăirii creștine rămânând bucuria, indiferent de situațiile grele prin care, de multe ori, suntem nevoiți să trecem.

De unde mărturisirea: "Sunt plin de mângâiere, îmi saltă inima de bucurie în toate necazurile noastre" (2 CORINTENI, 7.4).

Lată de ce, ținând cont de nenumăratele năpaste și pustiri care s'au abătut și poate, se mai abat încă, asupra ta, cititorule - îți propun, pentru a ajunge să simți în tine văpaia unei bucurii de durată, să calci pe urmele lui David, rugându-te ca și el: "Ascultă, Doamne, ai milă de mine! Doamne, ajută-mă!" (PSALM 30.10-12). Ca să poți trage, aidoma lui, concluzia: "Si mi-ai prefăcut tânguirile în veselie, mi-ai dezlegat sacul de jale, și m'ai încins cu bucurie, pentru că inima mea s-a tăiat cânte și să nu stea mută. Doamne, Dumnezeu, eu pururea Te voi lauda!"

Măntuirea noastră nu avem dreptul să ne-o jertfim pentru nici un alt bun, pentru nimic în lume. Si nici chiar iubirea față de aproapele nu cere această jertfă. Nu este îngăduit a săvârși nici un fel de păcat pentru binele aproapelui, nici chiar pentru a-l reține sau pentru a-l elibera pe aproapele dela păcat.

Cea mai puternică dovadă de iubire și se poate spune chiar suprema dovadă de iubire față de aproapele, este iubirea de sine. Poți oare să dorești binele altuia fără să-ți dorești mai întâi propriu-ți bine? Poți oare să iubești și să dorești măn-

IUBIREA FAȚĂ DE APROAPELE

Urmare din pag. 16

Dacă zice cineva: iubesc pe aproapele meu, iar pe cel de un neam cu el, pe consăngeanul și compatriotul său îl urăște, mincinos este. Pentru că cel ce nu iubește pe conaționalul și compatriotul său, care are același sânge cu el și aceeași lege, locuiește pe aceeași vatră strămoșască, legați prin aceleași oșeminte scumpe, atunci pe aproapele său pe care nu-l știe și nici nu l-a văzut vreodată, nu poate să-l iubească. Si atunci se impune cu absolută necesitate, ca cel ce iubește pe aproapele său, să iubească mai întâi și cu atât mai mult pe consăngeanul și compatriotul său, căci astfel iubirea lui nu este decât o desertăciune.

Lată deci cum iubirea față de aproapele în general, dovedește și implică mai întâi iubirea față de neamul din care faci parte și față de țara în care trăiești.

Pe linia acestui raționament se poate merge mai departe: mai aproape decât oricine din neamul meu, îmi este familia mea; și dacă față de oricare din neamul meu am datoria să-l iubesc, cu atât mai mult am datoria să-i iubesc pe cei din familia mea părinți, frați, copii, soție, etc.

Aplicând și la această realitate logica Sf. ap. Ioan, vom stabili următoarea concluzie. Dacă zice cineva: îmi iubesc neamul meu, iar pe părinții săi, frații săi, pe copiii săi îi urăște, mincinos este! Pentru că cel ce nu iubește pe tatăl său, pe mama sa care i-a dat viață cel ce nu iubește pe fratele său născut din același tată și mamă, și în sfârșit, cel ce nu-i iubește pe copiii săi care este trup și viață din sine, pe cel de un neam cu el, și cu atât mai mult, pe cei din alte neamuri, nu poate să-i iubească.

Si atunci, cu autoritate de logica divină se poate afirma, că cel ce voiește să-i iubească neamul său, să-i iubească în primul rând familia sa. Acest adevăr îl face și pe Sf. ap. Pavel să precizeze: "Dacă însă cineva, nu poartă grija de ai săi și mai ales de ai casei sale, s'a lepădat de credință și este mai rău decât un necredincios" (1. Tim. 5.8).

În sfârșit, limita acestui raționament se oprește la noi înșine, la propria noastră ființă. Dacă și la această ultimă realitate vom aplica logica Sf. ap. Ioan, se va putea dovedi acest adevăr indiscutabil: Dacă zice cineva iubesc pe aproapele meu, iar pe sine se urăște, mincinos este! Pentru că cel ce nu se iubește pe sine, pe aproapele său oricare ar fi acela nu poate să-l iubească. Si atunci se înțelege de ce porunca cere în mod hotărât fiecareia: cine iubește pe aproapele său să se iubească mai întâi pe sine.

În Noul Testament porunca iubirii aproapelui ne cere ca să ne iubim pe aproapele ca pe noi înșine. Așa dar, modelul iubirii aproapelui, cel mai înalt model este iubirea de noi înșine. Nimeni nu poate iubi mai mult pe aproapele său, decât se iubește pe sine. Afirmatia unora: "Pentru binele și mântuirea lumii, a neamului și a familiei mele, prefer bucuria să-mi pierd sufletul meu, să-mi pierd veșnicia" și oricare altă afirmație asemenea, este de-a dreptul falsă.

Măntuirea noastră nu avem dreptul să ne-o jertfim pentru nici un alt bun, pentru nimic în lume. Si nici chiar iubirea față de aproapele nu cere această jertfă. Nu este îngăduit a săvârși nici un fel de păcat pentru binele aproapelui, nici chiar pentru a-l reține sau pentru a-l elibera pe aproapele dela păcat.

Cea mai puternică dovadă de iubire și se poate spune chiar suprema dovadă de iubire față de aproapele, este iubirea de sine. Poți oare să dorești binele altuia fără să-ți dorești mai întâi propriu-ți bine? Poți oare să iubești și să dorești măn-

tuirea altuia fără să iubești și să dorești propriu-ți mântuire?

Dar această iubire de sine nu trebuie înțeleasă în sens egoist, căci este vorba aici de iubirea de sine harică prin care omul se lipsește de sine pentru Dumnezeu, precum și năzuința și străduința de a-și întemeia pe stima de sine și pe iubirea de Dumnezeu întrucât este fiu adoptiv al lui Dumnezeu. A se iubi pe sine înseamnă în general a se prepu pe sine și pe acest temei a-și dori binele și a tinde spre el. În sens creștin iubirea de sine este dispoziția creștinului de a iubi darurile firești și harice pe care i le-a împărțit Dumnezeu, precum și năzuința și străduința de a-și trăi viața potrivit cu voința divină și dorința de a se uni cu Dumnezeu după moarte. Deci scopul ultim al iubirii de sine este iubirea de Dumnezeu ca bunul suprem.

Norma și măsura iubirii față de aproapele, este în iubirea de sine "Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși" (Mat. 22, 39). Iubirea față de sine promite iubirea față de aproapele, fiindcă fiecare om își este sieși mai aproape decât semenii; cu sine formează o unitate, pe când cu aproapele este legat numai prin unire.

Iubirea creștină față de aproapele, așa după cum s'a arătat, nu este în mod obligatoriu uniformă, ci ea se prezintă sub diferite grade, în funcție de aproapele nostru, care poate fi mai apropiat sau mai îndepărtat de noi.

Porunca Mântuitorului de a socoti pe fiecare om aproapele nostru n'are și sensul că toți oamenii trebuie să fie egali de aproape. Mântuitorul cere numai ca iubirea față de aproapele să cuprindă pe toți oamenii și ca nimeni să nu fie exclus dela ea. Dar el nu cere ca noi să iubim în aceeași măsură și cu aceeași intensitate pe toți oamenii. Deosebirile firești în raporturile dintre oameni și care influențează și atitudinile lor morale, Mântuitorul nu voiește să le desființeze; El nu ignoră valoarea familiei, a patriei, a prieteniei și nu desconsideră datoritiile care derivă dinși pentru aceste comunități mai restrânse. E o datorie firească confirmată de învățătura și fapta Mântuitorului, a iubi mai mult decât pe alții pe cei de care suntem legați prin înrudire de sânge, prin a - ceeași patrie, prin interese și trebuințe comune... Deci obiectiv vom iubi și în aceeași măsură pe toți oamenii, fiindcă fiecareia li dorim și voim mântuirea veșnică; dar în afară de aceasta tot din punct de vedere obiectiv, iubirea noastră se va orienta după apropierea cu noi. În împrejurări grele, vor fi preferați cei de care suntem legați mai strâns: prin înrudire de sânge, prin credință, prin aceeași patrie, același scop".

Iubirea față de Dumnezeu, care trebuie să fie suprema datorie a omului, se oglindește și se împlinește în iubirea față de aproapele, iar iubirea față de aproapele trebuie să fie expresia sinceră și modelul fidel al iubirii de sine.

Din faptul că trebuie să iubim pe aproapele ca pe noi înșine, se desprinde că iubirea creștină față de aproapele trebuie să fie sfântă, să fie sinceră cum suntem față de noi, să fie dezinteresată, căci dacă cineva iubește pe aproapele pentru un folos al său propriu, atunci de fapt nu-l iubește pe aproapele, ci pe sine însuși. Iubirea față de aproapele ancorează, prin urmare, în ultimă analiză, în iubirea lui Dumnezeu și față de El. Iubirea creștină față de aproapele își are originea în Tatăl ceresc, pilda în Mântuitorul și motivul în iubirea lui Dumnezeu și față de El.

Arhim. Cleopa NANU

FARA ARMÂNEASCĂ

NICOLAE IORGA ȘI PROBLEMA ARMÂNEASCĂ

—Mircea POPESCU—

O TRADIȚIE DE TREI VEACURI

Ni se pare că se poate de semnificativ și în măsură să îndreptățescă, mai mult decât orgoliul național, încrederea cea mai fermă în temeinicia drepturilor noastre de totdeauna, faptul că, de îndată ce, în sec. XVII la filia o istoriografie românească, se și întinse și afirmă câteva din coordonatele existenței noastre ca neam în Răsăritul vitreg al Europei: ascendența latină, bunăoară, subliniată mai întâi de Grigore Ureche, și unitatea de rasă a Muntenilor, Moldovenilor și Ardelenilor - "Românii din țările ungurești" -, cărora Miron Costin le alătură surprinzător, "un neam ce le zicem Cutovlahi": "oameni nu mai osebiți nici în chip, nici în une obicei, nici în țară și în furtura trupului decât Românii aceștia, și limba lor românească, ca acestora, numai mai stricată și amestecată". Considerându-i urmași ai unei alte descălecări, interpretându-le greșit numele, care ar însemna "chiopii", fiindcă din oastea romană au rămas acolo numai chiopii și bolnavii", cronicarul știe totuși că frații din Sudul Dunării au avut o "Românie" a lor; și pe bună dreptate se miră: "mare minune este, cum și până astăzi se află, păzindu-și și limba și niște obicei ale lor".

Ideea e reluată de fiul Nicolae Costin și, apoi, mai pe larg și cu mai precizie cunoaștere, de Stolnicul Cantacuzino, care în "Istoria Țării Românești", aduce chiar amănunte. El știe de existența unei "Vlahii Mari", cu locuri sărace, pietroase, cu oameni sprinteni, a căror limbă s'a stricat din cauza Turcilor și care s'pe ne drept batjocoriri de Greci, deși tocmai acești Cutovlahi, care "într'altă parte se află", i-au salvat pe opresorii lor de Latinii cruciați. Iorga e de părere că Stolnicul a dat peste Aromâni la Padova, unde, cum se știe, se duceau mulți "Greci" pe acele vremuri la studiu, ba chiar întemeitorul colegiului padovan, unde a locuit tânărul Cantacuzino, era un "Ellinovlah" din Veria, Ion Kottunlos. Stolnicul pomenește de asemenea de comunitatea armânească dela București, cu care nu e exclus să fi avut contacte.

Cronicar al Cantacuzinilor, logofătul Stoica Ludescu știa și el de Românii din Sudul Dunării, pe care-l considera însă coborâți pe fluviu la vale din Romanii descălecați la Turnu Severin. Mult mai bine îi cunoaște, pe "Cutovlahii din țara grecească, câteva decenii mai târziu, Dimitrie Cantemir, care vorbește de mai multe ori de ei și-i află pomeniți până chiar într'un scriitor persian. Crede însă că acești "Vlahi" din Balcani, continuatori ai Romei și prin urmare adversari ai creștinismului dominant la Împărăția Răsăritului, se trag dela "Românii din Dacia".

Ca și Cantemir, transilvăneanul Petru Maior, peste un veac, îl va considera pe Românii din Balcania, în special pe aceia care au înflințat Imperiul român-bulgar, ca strămuți din Dacia peste Dunăre, pe vremea lui Gallienus. Acela care, la 1813, va scrie "Istoria Bisericii Românilor, atât acestor dincoace precum și a celor dincolo de Dunăre", laudă, cu un an înainte, în "Istoria pentru începutul Românilor în Dacia; unde se vorbește pe larg de Românii din peninsula balcanică, ba se introduce chiar cuvinte armânești, atât vitezla seculară, cât și spiritul de înțelegere al Aromânilor, care ajung "până în America, la Filadelfia". În 1809, la Buda, Petru Maior tipărise "Maestria ghlovăstrilor românești a Macedoneanului Gh. Roja.

Chiar mai înainte de Maior, însă, alți exponenți ai Școlii Latiniste reluasă dela cronicarii moldoveni și munteni ideea unei extensiuni mult mai ample a romanității orientale. Și aveau, de altminteri, ocazia să-l cunoască pe Aromân în Imperiul austro-ungar, unde câștigaseră poziții frumoase. Samuel Micu vorbește astfel

de "norodul românesc", care locuiește pe lângă Dunăre, "până la muntele Emului, în timp ce Sincui, informat ca totdeauna, cunoaște nu numai, din trecut, "imperiul Blachilor uniți cu Bulgarii", dar și comunitățile românești contemporane din Bulgaria, Serbia, Albania, din Pind, "Meglena, Tracia" și tot de pe vremea lui, grupurile înfloritoare de negustori aromâni, cu școlile și bisericile lor, dela Pesta, Agria, Miskolc, Viena, Veneția și din atâtea alte numeroase centre, în Europa, dar chiar și în Asia. Istoricul ardelean nu-și poate ascunde bucuria când acești Aromâni câștigă partida contra Grecilor pe chestia școlilor dela Pesta. Originea lor? "Din Romanii, pe care i-au dus marele Constantin în Tracia s'au prăsit Românii cei ce sunt de-a dreapta Dunării, care s'au numit după aceea amu Vlahi, amu Coșo sau Cuto-Vlahi, iară mai pe urmă Tințari".

În al optulea volum din monumentalul - dar atât de greu consultabilă - "Istoria a Romanilor", cu care se încheie o viață și o operă pe drept cuvânt prodigioasă, Iorga vorbește și el de "acea parte din Românie, care, multă vreme, trece de la Costinești, Constantin Cantacuzino și Dimitrie Cantemir la Sincui, ca niște Cutovlahi depărtați, vizibili numai ca negustori în prăvăliile lor din București sau în mijlocul Răsăritenilor de sânge amestecat dela compania grecească din Imperiul habsburgic".

Firul nu se rupe, însă, natural, cu Școala Latinistă. La începutul secolului trecut, ca să fixăm, tot după indicațiile lui Iorga în cea mai mare parte, câteva jaloane, egumenul Grigorie dela mănăstirea Grecilor, din București, într-o "Prescurtare a istoriei universale" pentru școli, prezintă neamul românesc în toată unitatea sa, inclusiv deci pe Românii din "Macedonia, Tesalia și Epir" cu toate elementele slave și grecești în care le abundă limba. O și mai limpede idee despre Aromâni o are, cum e firesc, generația revoluționară dela jumătatea veacului trecut. Încă din 1837, tânărul Kogălniceanu publicase la Berlin, în limba franceză, în prețioasă colecție a lui Humboldt, o "Istorie a Valahiei, a Moldovei și a Valahilor transdunăreni". Peste 11 ani, exilul, impus de înăbușirea revoluției pașoptiste, le dă posibilitatea câtorva dintre marii patrioți să ia contact direct cu românimea balcanică. Prin prilegia la Sud de Dunăre sau indirect, Eliade, Negri, Bolliac, C.A. Rossetti, Dim. Brătianu cunosc problema Aromânilor, căreia pe la 1860 îi accentuează simțitor actualitatea "Macedonilor" și "Calatoriile" în proză ale Armănilor Bolintineanu, ce se împinse până în Pind.

Din aceiași an e splendidă, ca înțelegere politică, o puțin cunoscută scrisoare a lui Bălcescu către Beul din Samos Ion Ghica. Ea dovedește încă odată că marele istoric și luptător, precedându-l într'aceasta pe Eminescu, intuia toate problemele de bază - naționale, sociale, politice, spirituale, economice - ale neamului.

"Eu - mărturisește Bălcescu - aveam hotărârea, viind la Constantinopol, d'a mă așeza între Cutovlahi, căci socot de neapărat a dezvolta naționalitatea într'acest avangard al românismului".

"De ai putea trimite - îl sfătuiește pe Ghica - un om zdravăn acolo, ca să ne facă un raport asupra stării morale și politice a lor, apoi am căuta o școală, și să dăm de lucru la atâtea tineri ce mor de foame. Ar trebui ca trimisul tău să se ia acolo bine cu popl și episcopii și să-l ajute a căpața fonduri pentru deschiderea unei școli".

În fine, ca să rămânem tot în această epocă, în 1859, când Alecsandri se duce la Napoleon al III-lea în audiență să obțină recunoașterea dublei alegeri a Dom-

nitorului Cuza și deci Unirea de fapt a Principatelor Dunărene, la solicitarea Împăratului să i se arate pe o hartă care s' provinciile locuite de Români, poetul-ambasador nu uită de Românii din Balcani.

MOTIVEL UNEI PREFERINȚE ȘI ALE UNUI INTERES CONSTANT

Bună parte din aceste date le-am cules, cum spuneam, tot din opera lui Iorga, al cărui interes viu pentru românimea subdunăreană - pe linia, deci, a unei lungi tradiții istoriografice și literare - nu s'a desmișcat niciodată, dela primele lucrări vaste de sinteză, din anii de început al veacului nostru, până la cele zece volume masive de "Istoria Românilor", publicate din 1936 până în 1939. Oriunde el găsește, la un cronicar bizantin sau la un călător francez în Imperiul otoman, într'inscripție ori un act negustoresc, pe o listă de "prenumeranți", o menționare, cât de modestă, a Valahilor din Epir, din Tracia, din Tesalia, o înregistrează cu vădită satisfacție. Am spune chiar că pe Aromâni, cu temperamentul lui pasionat și vulcanic, Iorga i-a iubit mai mult decât pe oricare alți Români, din celelalte provincii; uneori, din dragoste pripiată i-a identificat chiar acolo unde nu erau, trebuind ulterior să se corijeze.

Cine parcurge cu bucuria unor descoperiri de mare preț necroloagele și articolele comemorative din "Oameni cari au fost" câteva din ele le reproducem la sfârșitul acestui studiu - nu se poate să

nu capete impresia limpede a acestei ierarhii de preferințe. Aromânii sunt mereu în fruntea predilecției ori, cel mult, Bucovinenii le concurează primatul. La capătul celălalt, care e coada, se află Muntenii și, în special, Bucureștenii...

Motivele acestei simpatii și acestui interes permanent sunt multe. În primul rând, soarta, chiar mai mășteră cu Aromânii decât cu celelalte ramuri ale românimii, fiindcă ei au fost singurii care, ca grup masiv, de sute de mii de indivizi au rămas, și după primul război mondial, în afara granițelor naționale, iar contra lor se îndreaptă în special din a doua jumătate a secolului trecut, ura și efortul de desnaționalizare al Grecilor, Bulgarilor, Sârbilor. Ei s'au conservat totuși fiindcă sunt "sdraveni" și chiar dacă s'au elenizat uneori culturalmente, au rămas "Români în conștiință". Nu o singură dată, Iorga subliniază admirativ "îndărătnicia menținere a Românilor în acele locuri", și citează cu satisfacție cuvintele lui Pouqueville: "Dela începutul sec. XI, 24 de generații de Români ocupă munții Iliriei, Traciei, ai unei părți din Macedonia, ai Epirului și Peloponezului. Păstorii ieșiți din Ausonia au asistat la căderea Imperiului grec; au văzut trecând prin naimea munților lor Latini, Normanzi, Catalani, Francezi, împărați, Cezari". S'au păstrat totuși, pentru românime și pentru latinitatea din Sud-Estul Europei, printr'un alt miracol istoric, ca acela de care vorbește Ferdinand Lot referindu-se la Românii din Nordul Dunării. (Continuare în nr. viitor)

PROBLEMI ARMÂNILOR TU LUMEA A UNIVERSITAȚILOR

—D. BACU—

Viniri, tu antănia dzuă di Scurt, la Universitatea di Londra avu loc ună conferință tu cadru al secției "Romanian Studies" (Studii romanice).

Problema și s'dizbătu aistă oară avea ca temă "Studiile romanice și chestiunea latinității dit Balcani".

La conferință luă partii pisti vinți profesori di la multi universități englezești: Oxford, Cambridge, Edimburg, Scotland, etc. Pi nînga atelli șapți conferențieri, aflăm cu mari harauă pi un mult mari soț a Armănilor, pi arheologu John Nandris, hillui a mult durut lu ti armânăme, profesor Grigore Nandris, tricut tu lumea andrepțelor.

S'tut cu mari harauă vă fătem cunoscut că ti antănia oară, fu acclimat s'illa parti ca un conferențiar s'tiînșitlu a nostru Doctor Nicu Caranica dit Franța, cunoscut di anlu ti tricuc tu teza di doctorat jănută la Universitatea di Besancon (Franța).

Tu un alt articol di aua s'născănti meși ma nînti aveam scrisă la FARA ARMÂNEASCĂ ună nîcă recenzie di atelli ti avea scrisă Nicu Caranica tu teza lui di doctorat.

Problema latinității la Armănilor dit tută Peninsula Balcanică nu lăsti

disclisă di ază. Ea nu easti nutrită cu oclli andrep di tută lumea, așe cum lipsești s'illi aibă un om cu carti, un anvîțat. Când tu alăgarea unui aver intră alti minduri dică ateli și s'andoapiră pe ună tiife fără mardziin, s'averlu ti va iasă tu padi va da seamni că nu-i curat, că iasti "chin-disit" cu lăna cari arăsești ațului ti cumandă chendima.

Tu ună Universitati ca ațeauă di Londra, cu greu pot să străbată pseftu-anvîțat cari apără ideii ică simfeturii te nu au ligătură cu tiina intelectuală. Tră ațea, ațeli și s'aspu tu ahtări conferințe au tră noi, mari ansimnăti. S'tu conferința di Londra fu zborlu ti multili fați cari li anvești știința ca s'poată s'agiungă la ună concluzie. Ună di idelli cari fu cama scărminată fu ideia ligată di Ethnologia s'di istoria a Armănilor, așe cum nă apar ază după ultimili alăgări a anvîțelor. S'tu aistă parti cartea al Caranica aduți multu s'mult interesante noutăți cari agiută mult la disvillirea averlui ti mult nîcunusectlu s'ascăniștu popu a nostru.

Cum irea andrep, tu acclimajilli zburară pi limba engleză. Maș a doctorului Caranica illi si deadi dizligari să zburască pi franțuzești, el hillindlui

nihiam cama xen cu engleza.

Caranica vini cu ună comunicari cari avea ca titlu "Histoire des Aroumains de 600 a 1459 a travers les temoignages des Chroniqueurs byzantins et occidentaux", adică pi a noasti: "Istoria a Armănilor așe cum iasi dit mărturiili a cronicarilor bizantini s'atelor dit Ascapit". Așe cum irea programlu, zborlu al Caranica jănu treidzăt di minuti, după cari ahurhări atribărlu s'araspunsurili cari s'lundziră ma mult di ună altă giumitati di sâhati. Lumea sculta cu mari atenție, cu ahăt ma mult cu cât ti antănia oară un anvîțat "Vlah" vinea dinintea a unui grup di anvîțat xeni cu numi cunoscuti, să-și aspuă punctlu di videari, fără s'alagă la propagandă ică la giumități di averuri.

Trătem pisti alti adet ti li au anvîțatilli când s'adună la conferințe: primări, viziti, tu locuri cama cunoscuti, muzee, spectacule, etc.

Aflăm mași că doctorlu Caranica fu acclimat s'illa parti la conferința și va și s'tănă pisti doi ani tut cu aistă temă a Armănilor dit Balcani, s'după cât si pari, nu iasti s'ahă lipsit di nadă s'videm cartea al Caranica tradusă s'tu limba greacă, ca s'poată su citească și Armănilli cari nu cunosc limba franceză.

ÎN TRE PRUT ȘI NISTRU

A rosti numele *Basarabia* e una cu a protesta contra dominațiunii rusești - Mihail Eminescu

PANTELIMON HALIPA OMUL, AȘA CUM L-AM CUNOSUT

— Pavel CODIȚĂ —

Mulți dintre oamenii și evenimentele la care am fost martor, cu scurgerea vremii s'au pierdut în neșirul anilor.

Dintre cei puțini care mi-au rămas prețioși în amintire, este mai ales Pantelimon Halipa, fruntaș basarabean, angajat în problemele țării și ale Basarabiei, om de cultură și editor.

Avea biroul jos la parterul casei unde locuia și în totdeauna își găsea timp să primească pe oricine îl bătea la ușă.

Deși vocația și preocupările sale au fost cu preponderență politică, legăturile dintre noi nu au avut un caracter politic; ba mai mult, imediat după 23 August 1944, când partidele politice își reluasera activitatea, propunându-mi să mă înscriu în partidul său, Partidul Național Tărănesc, l-am refuzat pe loc, cu insolenta tinerilor jăfnoși și plini de ei, argumentând că vreau să fiu independent, neangajat în vreun partid politic. Nu s'a supărat. Conform filosofiei sale de om de dialog, de adevărat democrat, de om tolerant și înțelept pentru care fiecare avea dreptul să aibă propriile-i opinii, propriile-i opinii și păreri, propriile-i interese, a continuat să mă trateze cu aceeași simpatie, cu aceeași bunăvoință și căldură cu care mă primise de cum l-am trecut pragul casei în primăvara anului 1941 când, cu un manuscris la subțioară băteam la ușa redacției "Viața Basarabiei", revistă înființată și condusă de el la Chișinău, mutată acum cu refugiu la București pe strada Alexandru Donici, unde locuia.

Manuscrisul cu care mă prezentam nu putea fi publicat în altă revistă, întrucât era intitulat: "România de la Hotin în decursul istoriei" și era în fapt o "Istorie a Hotinului prin Păcălăbi", deci legat exclusiv de Basarabia.

În plin război, mergeam zilnic la Biblioteca Academiei Române, scotocind prin arhivele Hurmuzachi, prin Analele istorice ale lui Bogdan Petriceicu Hașdeu, prin documentele adunate de Ion Bogdan și Mihail Costăchescu și prin tot ce se publicase în legătură cu Moldova și Basarabia, pentru a demonstra prezența noastră și dreptul nostru istoric la Hotin.

Cu preocupare în publicistică, nu mă afirmasem cu mare lucru până la acea dată. Publicasem câteva poeme în proză la o revistă puțin cunoscută, intitulată "Tribuna Tineretului" și cam atât. Pe Halipa însă l-am impresionat plăcut că un student la Academia de Arte Frumoase, în plin război, se ocupa de lucrurile atât de dragi lui, și aceasta ca autodidact, fără o pregătire de specialitate, fără o înțelegere

în știința istoriei. Eu însă, cu o perseverență și o încredințare deosebită, din aproape în aproape, folosind o bibliografie amplă, mă înfișasem realmente în problemele în care mă implicasem. Halipa a fost de acord imediat să-mi publice studiul în revistă și nu mult după aceea dată m'a prezentat lui George Bezviconi, care avea în spate o activitate importantă de publicist, legată de problemele Basarabiei. Ceva mai târziu m'a prezentat și lui Ion Pelivan, patriot înflăcărat și luptător pentru Basarabia românească. El stătuse în închisorile Rusiei Tariste pentru ideile și activitatea sa în favoarea Unirii și se ocupa și el de colecționarea și publicarea de documente privitoare la Basarabia.

Ion Pelivan, deși a jucat un rol realmente important în evenimentele anilor 1917-1918, nu a putut fi ales președinte al Sfatului Țării cum avea să-mi povestească Pantelimon Halipa, el afirmându-se prea pe fața ca un naționalist înflăcărat.

În acele momente trebuiau aleși oameni potriviți atât pentru diferitele misiuni urgente de îndeplinit, cât și pentru a obține voturile diferitelor categorii și grupuri care compunea Sfatul Țării, dar rolul lui Ion Pelivan a fost foarte important în acele evenimente.

Deși tineri, Halipa și Pelivan, doctorul Ciugureanu, ori Inucele, au dat dovadă de reală maturitate și de simț politic remarcabil, ei și ceilalți din Sfatul Țării, urmărind mai ales ideea mare a Unirii, peste interesele și ambițiile unora ori altora. Pantelimon Halipa, ca și Ion Pelivan de altfel, fusese unul dintre principalii inițiatori și agitații în favoarea unirii Basarabiei cu Tara. Străbătuse întinderile Rusiei în vederea unirii și mobilizării energiei basarabene necesare acestei importante mișcări. Profitând de Decretul în favoarea autodeterminării popoarelor din marea Rusie, nu a ezitat să i se adreseze și lui Lenin, în această problemă.

Mi-a povestit de exemplu cum l-a determinat pe Ion Inucele, care-și făcea studiile la Petrograd să lase totul și să vină la Chișinău. Atât de surprinzător și neașteptat a fost acel moment favorabil auto-determinării provinciilor ne-ruse, încât mulți se împăcaseră chiar cu ideea că nu se vor putea desprinde niciodată de acea "închisoare a popoarelor" care era Rusia Taristă.

În dezbaterile care au urmat în cadrul acelei mișcări, Pantelimon Halipa a fost ales prin consens, Vice președinte al Sfatului Țării, Parlamentul de atunci al Basarabiei. Scoase la Chișinău săptămânalul "Cuvânt Moldovenesc", primul ziar în limba română cu caracte-

PAN HALIPA, LA AMURG DE VIAȚĂ

tere latine, după ocuparea Basarabiei de către Ruși în 1812. Fusese șeful Partidului Național Tărănesc din Basarabia și teoretic rămăsese în continuare și după ultimatumul lui Stalin și refuzul din 1940. În ochii multora trecea drept cel mai autorizat reprezentant al Basarabiei. Vasile Bărcă, care dintre fruntașii basarabeni rămăsese în gruparea liberală a lui Tătărescu, venea adesea la el, unde l-am cunoscut, să se sfătuiască și să-l împărtășească noutățile și ce se mai știa din cercurile guvernamentale și dela Gheorghe Tătărescu, care la început se învârtă în acele cercuri comuniste, neșăgind nici el până la urmă de închisorile roșii.

În cercul basarabenilor, care-și avea sediul pe strada Vasile Boerescu, în spatele actualului Teatru Național, strădă astăzi desființată printr-o nouă sistematizare, aveam să-mi dau seama mai ales că Pantelimon Halipa era întotdeauna cel mai ascultat. Tactul și prestigiul îi împuneau. Când se întruneau reprezentanții cei mai însemnați ai Basarabiei, mai ales acei care participaseră în Sfatul Țării, votând alipirea Basarabiei la România de unde fusese smulsă în 1812, Halipa era cel care prezida sedințele. Participam la acele sedințe ca reprezentant al tineretului. Pantelimon Halipa și Ion Pelivan aveau să mă albe în preajma lor.

Mi-a publicat studiul în 3 numere de revistă și mi-a scos apoi îngemănând materialul, și o broșură de circa 70 de pagini, intitulată cum am arătat "România de la Hotin în decursul istoriei". Din acel moment am fost întotdeauna primit cu căldură în casa lui Halipa. Am fost introdus, așa putea spune, în familie și aceasta până la sfârșitul zilelor sale, până când s'a stins din viață, la venerabila vârstă de 96 de ani. Din primul moment, ca-

acterul și felul deschis și cald al lui Pantelimon Halipa m'a cucerit.

Basarabean de origine, născut în satul Cubolta, ținutul Bălți, el a moștenit firea caldă și primitoare a oamenilor din acea parte a țării, ca și toleranța și înghesușul, calmul, blândețea și omnia; în același timp, temerar. Singurul lucru care nu era pentru el negociabil, era problema Basarabiei. În această problemă era de neclintit. Problema și drepturile Românilor basarabeni, lupta pentru readucerea Basarabiei la Patria Mamă, nu comporta nici un răgaz, nici o tăgăduială și era de o consecvență și de o tenacitate leșite din comun. Adesea vorbea de deportarea lui în U.R.S.S., în Gulagul dela Cercul Polar, unde fusese condamnat la o detenție de 20 de ani, pentru rolul jucat de el în Sfatul Țării. Vorbea de multe ori la înmormântările unor basarabeni pe care-i cunoștea și acolo își vărsa tot năduful. Ultima dată l-am auzit vorbind la înmormântarea lui George Bezviconi, la Cimitirul Bellu.

Nu era înalt. Era potrivit ca statură. Purtaș în tinerețe și barbă după moda timpului și se îmbrăca cu o pelerină, mai ales toamna și primăvara.

Odată cu refugiu și începutul celui de al Doilea Război Mondial, deci, când se puneau problema izgonirii ocupanților care ne-au copleșit pământul în urma tăgădușului Molotov-Ribbentrop și al reînnoierii noastre la locurile natale, majoritatea tinerilor scriitori formați în Chișinău în jurul revistei "Viața Basarabiei" eram pe baricade: Sergiu Grossu scria la "Basarabia", cotidian scos de Ministerul Propagandei și la alte publicații, Sergiu Nicolae-Nica, Alexandru Lungu, Nicolae Coban, Octav Sargeșin și nu pot fi uitați Nichita Smochină, un adevărat tribun al Românilor de peste Nistru, Do-

mințe, Timoniu și alții. Preotul Vasile Tepordel scotea "Raza", ziar de mare circulație în Basarabia. Pe toți i-am cunoscut prin Pantelimon Halipa. Mi-amintesc de asemenea de acea carte incendiară a tânărului pe atunci scriitor moldovean Călin Virgil Gheorghe: "Arde malurile Nistrului". Dar, nu numai scriitorii basarabeni, ci marea majoritate a conducerilor României, erau în picioare, pe baricade.

Ca orientare politică, Halipa era om de centru-stânga, prieten cu doctorul Lupu din Partidul Național Tărănesc. El, ca și Constantin Stere, fusese influențat de doctrina norodnicilor ruși în ce privește apropierea de popor, de nevoile poporului.

În discuțiile mai intime, când Ion Pelivan și mai târziu, Vasile Tepordel, venind vorba de George Bezviconi, spuneau că Bezviconi e Rus, Halipa replica: "Oricine se simte Român și slujește interesele României, -este Român-". Aceeași poziție aveam să o întâlnesc la Budapesta din gura pictorului Moldovan, care trăia la Cluj și vorbea românește, anume că în Ungaria, oricine se simte Ungur și acționează ca atare, este considerat de toată lumea, Ungur.

Cu refugiu, multe situații grave și tragice s'au produs atât cu acei care părăseau totul într-o noapte și plecau cu ce aveau pe ei, cât și cu cei care rămăneau, dintre care pe mulți îi aștepta gulagul și Siberia. Unii s'au sinucis din teamă și disperare, cum s'a întâmplat cu tatăl pictorului Trafini Brânză, spânzurându-se de o cruce în cimitirul din Chișinău, ori cu inginerul Creangă, deputat liberal din Tighina, la București, aruncându-se dela etajul unui hotel de pe str. Ion Brezolanu, disperat că nu-și mai vedea soția surprinsă în Basarabia. Un caz a fost cu moș Ion Codreanu, jăran, deputat țărănesc, surprins de evenimentele în Basarabia și răscumpărat din inițiativa doctorului Lupu în schimbul Anei Pauker, care-și ispășea o condamnare la Craiova cred, și care în Rusia avea să îndotrizeze împreună cu Iosif Chișinevski și Leonte Răutu, Divizia Tudor Vladimirescu, formați din prizonierii Români din URSS, divizii ce avea să fie sprijin Partidului Comunist, împreună cu armata roșie, bineînțeles, și cu pumnul lui Vășinski la Palatul Regal, în a-și impune dictatura și teroarea cu forța, asupra României secătuită de război.

Halipa, urmărit, arestat și condamnat la 20 de ani închisoare, de către Rusia Sovietică, pentru activitatea lui în Sfatul Țării și pentru rolul lui în determinarea Basarabiei, de a se reuni cu Tara, a stat în gulagul dela Cercul Polar 8 ani din

20 la cât fusese condamnat, mulțumită profesorului Iorgu Iordan, ambasadorul României în acel timp la Moscova, care prin demersuri repetate, în urma scrisorilor și protestelor pe care le primea din partea lui Pantelimon Halipa, avea să-l obțină grațierea dela Vorosilov.

Întors în țară, a fost arestat din nou, de astă dată de către comunistii români și închis pentru încă un an și jumătate la Sighețul Marmăreș.

Odată cu arestarea și deportarea, casa de pe strada Alexandru Donici 32 a fost răvășită cu tot felul de descinderi și perchezii, iar D-na Nora și fiul, inginerul Nae Halipa, scoși din casă și mutați într'un demisol de pe strada Il Iunie. Atât Rușii cât și comunistii români nu l-au uitat însă. Pantelimon Halipa însă nu a dus lipsă nici de îndrăzneală, nici de energie și nici de optimism. Sosit acasă, el și-a reluat activitatea, pledând pentru cauza Basarabiei, unde și cum putea.

Cunoscându-l pe Popescu Popuri care era căsătorit cu o basarabeană și care i-a sugerat să reconstituie, ca fost martor și participant nemijlocit la hotărârile Sfatului Țării, cu amănunte și cu tot ce se știa, s'a apucat de scris... Când toată lumea se ferea de contactul cu străinii, el îl primea pe ambasadorul David B. Funderburk la elacasa, și-l informa de situația din țară și denunța nedreptatea făcută României prin sfărțarea și ruperea din trupul țării a Basarabiei, Bucovinei și ținutului Herța de către URSS.

Era întotdeauna interesat să știe ce este bine ori rău în țară. Nu se ferea să critice guvernul comunist dela conducerea României.

Timpul și-l consuma, fie scriind, fie citind. În ultimii 3-4 ani, suferind și de picioare, cum suferise toată viața fără să se plângă, nu mai putea să coboare dela etajul locuinței sale date înapoi, de pe str. Alexandru Donici. Primea bucurii pe orice vizitator. Slăbindu-i vederea, venea din când în când să-l citească și să-i mai țină de urt un moldovean, refugiat și el din Herța Doroholului. Din generația lui nu mai trăia nimeni; unii morți de bătrânețe, iar alții, nu puțini, ca Iuliu Maniu ori Ion Mihalache morți în închisorile comuniste și îngropați în groapa comună a închisorii comuniste, de exterminare, din Sighețul Marmăreș.

CONSTITUȚIA ȚĂRANULUI SUB SEMNUL TRANDAFIRULUI

—Mihai FREAMĂT—

Da! Legea funciară a fost promulgată. Credeam că n-o să mai fie. Unii o numesc "Legea pământului", "Legea țării", "Constituția țaranului" și n-au știu câte alte feluri, încercând astfel să dea un nume de alint acestui nou născut din mariajul guvern-parlament.

Copilul nu s'ar putea spune, că e unul în fața căruia să te prăbușești în genunchi, copleșit de admirație, ba dimpotrivă. Dacă l-ai scoti din scutecele în care l-au învelit cu grijă "părinții", primul lucru ce-ți sare în ochi e că are picioarele strâmbe. Să nu lăsam să ne cuprindă tristetea, s'a mai văzut, nu e singurul ce-o să aibă dificultăți la mers, au mai fost și alții. E o caracteristică, a progeniturilor celebrului cuplu sus amintit. Ce să facem? Pe asta îl avem, cu asta defilăm. Important e să nu se împleticească, când va fi să pornească în marșul dorințelor coapte pe jarul răbdării pusă la grea încercare.

Să sperăm și să ne rugăm să nu se întâmple una ca asta pentru că martor e Dumnezeu - într-o atare situație vinovații vor trebui să dea colțul unde îi așteaptă caleașca cu bagajele și zăbetele de ocazie incrementate în carton. Chiar așa! Caleașca și, ADIO! De fapt e ultima soluție când se întâmplă să-ți înșeli prea des pe cei răbdători. Ii manevrezi, le promiți, îi mai indulcești cu bombonica fesenistă dar nu mult timp. Există o măsură în toate, mai ales acum când pahrul e plin, lipsindu-i doar o picătură ca să se reverse.

BĂTRÂNII LA MARE PREȚ

Deocamdată lumea satelor fierbe în așteptare. La mare preț se află bătrânii colbulți de ani și de necazuri.

Ei sunt cei ce mai țin minte pietrele de hotar, vechile haturi, meșieși și locuri cu denumiri ciudate, prea ciudate pentru înțelegerea celor până'n cincizeci de ani. Aceștia se cheamă căs tineri - nu-i așa? - și n'au de unde să știe cum se purtau vorbele pe vremea când fiecare avea bucată lui de pământ situată într-o parte sau alta a satului. Deci, bătrânii, doar ei, pot descăli fără prea mare greutate itele incurcate de ghearele hrăpărețe ale comunismului. Dacă mai treceau câțiva ani, nu-i mai aveam. Deveneam cu adevărat niște orfani. Din păcate au rămas tare puțini. S'au împrăștiat, ceilalți, prin cimitire sau prin locuri îndepărtate, purtați de soarta lor de dezmoșteniți.

Unii se întorc cu fii, fiice și nepoți. Se întorc la vetre cheamă de mormintele strămoșilor - câte au mai rămas - sau de doruri ce nu iartă. Acum, la adunările satului, se retrag

timizi, ferțiți și stingheri, iar speranțele din ochii lor stau să dea în lacrimi când li se aruncă vreo vorbă mai aspră, în doi peri.

Se întâmplă și așa pentru că oamenii pământului sunt duri ca și munca lor și nu iartă niciodată dezertările. Întorcerea după ce ai gustat din covrigii orașelor și apa sălcie a robinetelor, este egală cu a te expune unei judecăți publice.

În această situație nu știu cum vor rezista întâmpinările venite la tot pasul acești "nici în căruță, nici în teleguță". Mă tem că, după un timp, se vor lehamăți de starea lor și vor renunța.

Dar asta e altă poveste.

GENEROȘII FESENIȘTI ȘI RUBRICA "OBSERVAȚII"

Deocamdată împărțirea pământului n'a început dar în aer plutesc gânduri încrâncenate. Atmosfera tensionată e reală și punții se strâng din te miri ce. Nu e de mirare că se strâng punții. De vină e legea cu multe ei goluri și neclarități, sucită și răsuțită pe spirala demagogiei atât de dragă guvernanților de ieri și de azi. Puține lucruri sunt delușite în această lege și, firește, e necesar să se emită niște "instrucțiuni de aplicare".

Circula la noi, mai demult, un soi de anecdotă. Se evidențiază în acea anecdotă că suntem singurii din lume care folosim în formularistica oficială și rubrica "observații".

Orice tabel, orice situație statistică, orice dare de seamă purta și o astfel de rubrică. Românul, deci, după ce a spus tot mai are de spus ceva.

Se vede treaba că n'am renunțat la acest fel de a fi nici în cazul legii de care vorbim și, în acest sens sunt mai importante instrucțiunile ulterioare decât textul votat de parlament. Apar câteva lucruri în această "Constituție a țaranului" care demonstrează faptul că cei ce-au întocmit-o n'au văzut în viața lor o uliță, n'au mirosit o brazdă și n'au stat nicicând de vorbă cu un țaran autentic mândru de starea lui socială.

CADOUL LUI STALIN

Așa se face că legea de căpetenie a pământului are un ton arrogant ca și cum autorii ei binevoiesc, în marea lor generozitate, să "doneze" moșiile lor acestor bieți țărani uitând că "beneficiarii" sunt proprietarii de fapt și de drept.

Nu intrăm în detalii, ar fi și inutil, dar de observat că prea multe pedepse, prea multe amenințări și prea multe drepturi își aragă statul pe ton de tutore grijuliu cu orfanii minori.

Hai să fim serioși, domnilor guvernanți! Pământul acesta nu e proprietatea dum-

nevoastră ca să puteți trata de sus pe cei ce și-l iau înapoi.

Pământul acesta nu l-a primit domnul Bărlădeanu "cadou" dela Stalin atunci când s'a hotărât să ferească România cu prezența lui benefică, pământul acesta nu l-a primit Domnul Iliescu drept premiu pentru serviciile făcute partidului comunist și nici ceilalți lăudaroși ce-și ridică statui în cinstea evenimentului, nu se pot lăuda cu cine știe ce moșteniri venite din negura istoriei noastre. Nimeni nu dă nimic din avutul personal.

Pământul acesta este al celor ce nu pot săpa morminte fără să nu descopere oasele străbunilor, e al celor ce-au turnat lacrimi la rădăcina fiecărui fir de iarbă, așa că, ar fi de dorit s'o lăsați mai moale cu indicațiile și sfaturile, s'o lăsați mai moale cu semnul amenințator al degetului arătător, nu că s'ar speria cineva, dar deveniți ridicoli și vă faceți de răș. Doamne și cum se mai știe a rade în țara asta unde ironia și zămbetul batjocoritor au devenit arme în lupta pentru existență.

SOMERII, CAPITALUL ELECTORAL ȘI PROPRIETARI PE TREI BRAZDE

Să ne întorcem însă în sat unde oamenii încearcă în tulbureala și haosul creat, să limpezescă ce n'a reușit nimeni să clarifice Legea funciară. Ar fi de constatat un prim mare abuz: limitarea suprafețelor ce se cuvin vechilor proprietari. E vorba de 10 ha. maximum. Cu dibăcie, guvernanții au justificat această restricție prin faptul că pământul trebuie să ajungă tuturor celor legați într-un fel sau altul de mediul rural.

S'a mai spus că proaspeții șomeri, emanați de criză, se vor napusti pur și simplu spre locurile de baștină unde se vor apuca, cu entuziasm și bucurie, să lucreze ogorul. Eroare totală! Autorii legii n'au avut curiozitatea să se uite în statistici ca să realizeze căți agricultori au mai rămas în sate, ce vârstă au aceștia și căți dintre ei mai au puterea de a se apuca de muncă. Ar mai fi trebuit să se afle cam cât de animați de dorința de a lucra pământul sunt moștenitorii care de bine de rău s'au acuiat în orașe și pentru care o întoarcere este imposibilă, odată ce ani în șir și-au vizitat rudele dela țară înțolți în haine de țarg și comportament pe măsura statutului de orașean și om cu meserie și rosturi bine definite.

De fapt ce să mai vorbim? Nu e nevoie să judeci prea mult ca să-ți dai seama cât de adânc s'a încrustat în conștiințele celor ce fac legi azi în țara noastră, învățătura comunistă. Atât de adânc încât le este enorm de greu să vadă dincolo de zaplazul întocmit pentru a împiedica

privirea să întâlnească orizontul. În virtutea acestor învățături, legiitorii de circumstanță au hotărât că, decât să avem un popor de oameni bogați e mai bine să fim unul de sărăntoci ce trăiesc de azi pe mâine. De aici această fărâmițare a pământului care va duce sigur la o stagnare a producției agricole pe o perioadă de încă, cel puțin, 10 ani.

E dela sine înțeles că acei proprietari cu suprafețe mici, aflați pe alte meleaguri decât cele unde se află proprietatea nu vor deveni niciodată fermieri. E de așteptat că vor vinde celor care vor și știu cum se lucrează pământul. Tranzacțiile de felul asta însă, se vor realiza după multă vreme pentru că acum nimeni nu are bani să cumpere, asta e una și a doua, cei ce mai devreme sau mai târziu vor vinde încearcă deocamdată marea cu degetul. Se va pierde astfel timp din cauză că legea n'a stipulat niște măsuri

de înțelegere care să faciliteze constituirea fermelor private, demne de acest nume, ce-ar fi însemnat cu adevărat ceva în agricultura țării și care ferme ar fi polarizat suprafețele mici în schimbul unor arende plătite în natură sau la înțelegere. Sigur că guvernanții au urmărit acumularea unui capital electoral încercând să împace și capra și varza. Si ca să-și mascheze intențiile, au dat niște indicații ce vin să atragă atenția că ar fi de dorit constituirea unor asociații. Bine ar fi dacă s'ar putea și dacă aceste "asociații" ar avea un viitor.

Se confirmă din nou faptul că, după ce-ai bătut o viață asfaltul n'ai cum să știi cei în sufletul țaranului. N'ai cum și de unde să afli că vorba asta ASOCIAȚIE când o aude omul dela țară îi vine să însă cu parul la poartă. E satul până'n gât de cooperativizare, cuvânt definitiv compromis. Si-

apoi cine și cu ce să se asocieze? Pseudo-proprietarii cu bucațele lor de pământ primite prin lege? Păi treaba asta miroase dela o poștă a colectivizare, iar mai devreme sau mai târziu în virtutea spiritului de proprietate, atât de dezvoltat la Români, se vor declanșa niște conflicte de să-ți pui mâinile în cap.

O altă problemă este aceea a fermelor zootehnice existente în cooperative, ferme pentru care s'au cheltuit mulți bani și despre care legea nu pomeneste nimic, de parcă acestea ar fi ceva ce nu există. Se amintește, e drept, câte ceva despre grajduri, ateliere și alte acareuri. Toate să fie lichidate, zice legea, fie prin vânzare, fie prin demolare, cât despre animalele existente - nimic.

E adevărat că parte din ele au murit de foame în recent trecuta perioadă de guvernare fesenistă dar cele ce-au rămas se cheamă că trebuie să aibă și ele un stăpân, un adăpost și eventual o bază de furajare asigurată... De unde? Doamne comuniști (Poamne ce hazliu sună expresia asta) ziceam că domniile comuniste din fruntea guvernului speră să transforme aceste ferme în societăți mixte ca să rămână astfel ceva și în proprietatea întregului "bobor".

E o chestie de principiu, de ambiție și de continuitate, nu poți renunța - așa deodată - la structuri ce amintesc dulcele trecut. Se speră, presupun, că va rămâne destul pământ neîmpărțit la dispoziția statului pentru a se asigura hrana vitelor din amintitele ferme... dar cine știe ce mai visează și speră unșii dela 20 Mai, 1990?

POEZIE ONIRICĂ DATORII ȘI PURTĂTORI DE CUVÂNT

Vine la rând o enigmă neelucidată: Datoriile C.A.P.-urilor!

Ei, aici e aici! Legiitorii se dovedesc în această problemă niște adevărați poeți ermetici. Poți să dai cu barda în spusele lor că tot nu vor lăsa să se vadă miezul. Tac mălc și vorba, nici mai mult nici mai puțin, de multe miliarde de lei ce se cuvin ca plată Stațiunilor de mașini agricole ce-au efectuat lucrări pe tarlalele colhozurilor românești în anii 1989 și 1990. Datorii presante. Cine le va plăti? Păi cine? Magazinele sunt goale, șoarecii le-au părăsit de mult, bani în cont - nici o lețcaie, de desființat se vor desființa - colhozurile vreau să spun - așa cel puțin zice legea, și atunci? Cred că guvernul nu va găsi altă soluție decât să pună în sarcina noilor proprietari aceste datorii. Dacă se va întâmpla una ca asta, să te ții pe urmă procese, executori judecătorești, sechestre, confiscări, lichidări, licitații, s.c.l.

Intrăm în plină economie de piață pe ușa din spate. Avem deja falimente prognozate, avem răi platnici, avem șomeri, ba, de-o bucată de vreme, avem și droguri, avem de toate de chiar ne și mirăm de ce unii și alții ricanează că nu s'utem încă pregătiți pentru a intra în rândul țărilor democratice, în rândul celor civilizate.

Să ne oprim totuși și să conchidem!

E clar că primăvara lui 1991 nu va limpezii problema proprietății pământului. E cert că se va întocmi - dacă nu cumva s'a și întocmit - un nou "scenariu" pentru niște eventuale reveniri, reevaluări, reconsiderări, reinstrumentări... mă rog...

Legea lasă loc pentru câte alte instrucțiuni de aplicare vor voi să emită guvernanții. Așteptăm! Rubrica "observații" le stă la dispoziție. Pot să se folosească de ea cum vor și cât vor. Serviți-vă cu încredere, stimați tovarășii!

DIN VIAȚA NOASTRĂ:

AUZITE, VĂZUTE, ȘI PĂȚITE

George DONEV

DELA SECRETE DE STAT LA CIRCUMFERINȚA PULPELOR

Cinstea de a înăbuși Libertatea Presei revine lui ex-Carol al II-lea care a impus cenzura pentru trei motive patriotice:

Apărarea Coroanei, Valtei și Secretelor de Stat.

Dar motivele patriotice au început să acopere și alte motive: La meciurile de fotbal dispăreau biletele dela ghișeu ca pe urmă să fie vândute, cu extra preț, la poarta stadionului.

Jack Berariu, Evreu, un om integru și unul dintre cei mai buni reporteri sportivi, s'a postat, (în ziua indicată pentru începerea vânzării biletelor pentru meciul următor) cu o oră înainte în fața ghișeului. Când s'a deschis ghișeul, a fost primul, și-a cerut anumite bilete, i s'a răspuns "S'au vândut".

Articolul cu biletele vândute, înainte de a se pune în vânzare, a fost cenzurat, din ordinul Prefectului de Poliție al Capitalei, Gabriel Marinescu, care-și apăra "Valutele"...

Pe scena teatrelor de revistă aparuse o artistă simpatică ce ținea prea mult la siluetă: Florica Demion (Lansase șlagărul "Mi te-ai lipit de suflet ca marca de scrisoare." N.R.)

În revista "Războiul" am publicat "senzaționala" și:

"Picioarele artistei Florica Demion vor servi ca model pentru fabrica de chibrituri".

Stirea cu "circumferința pulpelor" a devenit secret militar, invocat de directorul cenzurii de atunci, colonelul Dumitru.

Fabrica de chibrituri a rămas fără model; iar șeful cenzurii a rămas, și mai departe, lipit "ca marca" de picioarele artistei.

"VALUTA FORTE" FESENISTĂ

Doctorii economiști au declarat că leul are tendința joasă și i s'au prescris vitamine ca să poată sta pe patru picioare.

Se sugerează ca leul să fie agățat de o altă valută forte; sau un leu cu frate gemă: unul cu pașaport și coadă de metal prețios, aur sau argint, și celălalt, fără coadă și fără pașaport, să rămână în țărul țării, și să fie garantat de produsul-marfă.

Nu argumentăm cu recomandările celor competenți: dar înainte de orice altă reformă monetară, trebuie eliminată "Strălucitoarea valută forte" ce-a stat și stă la baza economiei românești: Măreția și sculptoarea Minciună!

"LIPSII CA LA REVOLUȚIE ..."

"Aci sintem din nou în luptă, de data asta cu eșalonul II P.C.R. care a reușit să confieze revoluția triumfătoare a generației tinere. Sintem hăituiți, urmăriți, amenințați, calomniiți, aruncați vin-dictel publice a structurilor represive și administrative."

"După 14-15 iunie 1990 cînd am fost agresat violent (eu și la domiciliu) am fost furați de absolut tot ce adunam ca zestre de propagandă, din bunăvoința partidelor creștin democratice europene cu care sintem înfrățiți. Am rămas tot atât de lipsiți ca la revoluție..."

(Notă: dintr-o scrisoare a Domnului Corneliu Coposu, Președintele Partidului Național Tărănesc, creștin și democrat, adresată unui prieten comun.)

În afară de lipsurile materiale de care suferă partidele istorice și cele mai puțin istorice, adăugăm și lipsa de a forma un front comun în fața dușmanului comun.

Opoziția trebuie să se cristalizeze dincolo de strigătele: "Jos Iliescu".

COMUNIȘTII AU DREPTATE!

DI. Ion Cristoiu, publică în săptămânalul "Zig-Zag", nr. 45, din 30 Ian-5 Feb. un articol intitulat "Așa zisul pericol legionar."

"Propaganda fesenistă n'a încetat o clipă să avertizeze asupra existenței unui pericol legionar în România de azi. Jurnalele supuse partidului se întrec în a inventa adversarilor politici ai Frontului un trecut de extremă dreaptă..."

DI. Cristoiu uită un fapt: pe comuniști îi apucă dăm-blaua cînd au cuvîntul: legionar.

N'a fost partid politic la putere sau în opoziție, care să fie mai dușman al comunismului-ateu decît au fost o mână de studenți care, acum șapte decenii, și-au dedicat viața ca să-și apere țara, credința și tradiția de "Pericolul dela Răsărit."

Cît de clar văzători au fost tinerii de atunci, azi moșnegii în care toți dau cu pietre, ne-au demonstrat-o regimurile impuse de Moscova care l-au silit pe Român să renunțe la ce i-a fost mai drag pe lume: țara lui.

Comuniștii și partidele politice care au colaborat cu comuniștii, au tot dreptul să fie furioși și pe memoria legionarilor.

Cel mai greu lucru pentru un politician, a spus W. Churchill, e să admită că adversarul a avut dreptate.

CINE CONDUCE ȚARA?

ION ILICI ILIESCU

Data nașterii: 3 Martie 1930

Locul nașterii: Otlenița, Jud. Ilfov

Funcțiuni în organizațiunile partidului comunist

Vârsta	Anul	Activitatea și funcțiunea
14 ani	1944	se înscrie în Uniunea Tineretului Comunist(UTC)
19 ani	1949	face parte din Comitetul Central UTC.
23 ani	1953	devine membru plin al partidului comunist(PCR)
26 ani	1956	Secretar al comitetului central PCR
27 ani	1957	membru al Adunării naționale
27-30 ani	1957-60	președinte al Uniunii asociațiilor studențești.
35-38 ani	1965-68	membru supleant al comitetului central PCR
37-41 ani	1967-71	prim-secretar al comite-tului central UTC
38-42 ani	1968-72	membru al biroului Consiliului Frontului Unită-ții Socialiste
39-49 ani	1969-79	membru supleant în co-mitetul central PCR
42-44 ani	1972-74	Secretar PCR în județul TIMIS
44-49 ani	1974-79	prim secretar PCR în ju-dețul Iași
40 ani	1970	membru al Academiei științelor sociale și po-litice R.P.R.
49-54 ani	1979-84	președinte al Consiliului Național pentru resurse-le hidraulice
54-59 ani	1984-89	director al Editurii tehnice

Educația profesională: Institutul politehnic București și Moscova URSS.

Aug. 1968 - Redăm din cuvîntarea tov. Iliescu, de-legat al org. jud. de partid Ilfov la Congresul al X-lea al P.C.R.: "...aș vrea să dau glas în forumul nostru al

partidului, sentimentului de profundă grațitudine a ti-nerei generații, pentru grija și preocuparea permanentă a partidului, a conducerii sa-le, personal a tovarășului N.

HORATIU MALAELE

Ceausescu față de tineret, pentru îndrumarea continuă, plină de solicitudine, a ac-tivității noastre revoluțio-nare..." "O influență deo-

sebită în formarea tineret-ului, a trăsăturilor sale de caracter, o au Radio, tele-viziunea, cinematograful, li-teratura și arta. Considerăm necesar ca cei ce activează în aceste sectoare ale fron-tului nostru ideologic să ma-nifeste mai multă recepti-vitate și grijă față de ce-rințele activității de educa-ție a tinerilor "care con-stituie" ostașii devotați ai partidului, militanți, activi pentru înfăptuirea progra-mului său de construire a socialismului și comunis-mului pe pământul romă-nesc"... "Este un titlu de cinste a fi militant activ..." "...cu toții ne dăm adezie-nea unanimă în jurul poli-ticii tov. N.Ceausescu".

Ceausescu și Iliescu mână'n mână Foto: AGERPRES

PETRE (VALTER) ROMAN

Românii de pretutindeni își amintesc probabil că Primul Ministru al României, Domnul Petre Roman, a negat într-un interviu televizat orice legătură a tatălui său cu Școala Cominternului.

Ne facem noi însă datoria să precizăm adevărul: În cartea de evidență personală (cu nr. 0000257) a membrului PMR (Comitetul Central), Roman Valter, tatăl fotogenicului Petre Roman, se menționează la pag. 2: Politiciana Brno, Cehoslovacia, 1930-1933, și Școala Politică a Cominternului în URSS 1939-1940.

Dar informatica noastră nu se oprește la această punere la punct. Carnetul de partid citat mai sus, pag. 10 și 11, prezintă doada indubitabilă că actualul Prim ministru al României, este, de fapt, fiul unui maior din armata sovietică, venit în țară în 1945 cu Divizia Horia, Cloșca și Crișan!

Redăm mai jos în facsimil, documentul în cauză.

BOGDAPROSTE

De cînd primul mi-nistru și-a publicat certificatul de botez în revista FSN-ului, s'a oficializat în țara noastră "meseria de Român".

Până nu de mult, a-ceastă meserie era practică de o incon-știență de o droaie de amatori. Slavă Dom-nului că au început să apară și profesioniștii.

Aflat în vizită de lu-cru la Alba Iulia, Petre Roman declară în "România Mare" că e os de ardelean.

...Precum generalul ăla de bine care voia să sfințească sărbătoarea noastră națională cu o porție caldă de gloanțe. Bogdaproste fraților. Am înțeles aluzia.

La balul ăsta unde comuniștii s'au costumat în capitaliști aduceți voi morga și gropile comune, că venim noi cu lumă-nările și cu coliva de acasă.

Mircea DINESCU

HORATIU MALAELE

1) Studii înce instituții de învățământ a învățat, unde, cînd, după ce a terminat

Politehnică din București 1930-1933

Școala politică a Cominternului 1939-1940

2) Carte de evidență Personală a membrului P.M.R.

ROMAN VALTER

3) Dacă a participat la războiul antihitlerist (unde, cînd, gra-tul și funcția avută)

1941-1942, mai

4) În ce împrejurări a revenit în țară

1945

5) Preschimbare

Război de Decenți

Secretar

6) Carte de evidență personală a fost în

de

denumirea comitetului raional, oraș

7) Dosar Nr.

889

8) Semnatura personală

9) Semnatura

10) Secretarul comitetului raional, oraș

11) Data întocmirii: ziua 5 luna 12 anul 1942

MICA PUBLICITATE

Anunțurile din această rubrică sunt redactate de solicitanți

CĂSĂTORII

*Doamnă, văduvă, 57 ani, 1,66 m. cu studii superioare, stabilită în RFG, fără obligații, caută domn corespunzător, cca. 1,80 m, cu situație financiară și mașină (carnet de conducere), de asemenea stabilit în RFG, Primesc și anunțuri din România. Răspunsuri la redacție, "pentru OANA".

*Tănar, 22 ani, 1,72 m, 64 kg, doresc corespondență cu domnișoară drăguță, greutate normală. Răspundeți la: Florin, 6020 Bathurst, apt.811, Willowdale, Ontario, M2R 1Z8.

*Româncă americană intelectuală, atrăgătoare, 42 ani, 55 kg, 1,65 m, doresc să corespund în vederea căsătoriei cu intelectual român, 40-50 ani, din America, Canada sau România. Răspundeți adăugând fotografie pe adresa: Laura Alexandru, 1294 Cranford Ave., Cleveland, Ohio, 44107 USA.

*Biolog, 43 ani, 1,72m, 80 kg, ochi verzi, păr șaten, divorțat, fără obligații, cald, romantic, sincer, bine educat, aspect fizic plăcut, doresc cunoștință în vederea căsătoriei cu o doamnă de origine română stabilită în Canada, între 40-50 ani. Răspunsuri serioase pe adresa: Adrian E., 30-91, 32 Street, L.I.C., N.Y. 1102, USA.

CAUT RUDELE ȘI PRIETENII

*Rog pe toți cititorii acestui ziar, care pot furniza date despre CONSTANTIN FEDOREAC, fost om de afaceri, având o fabrică de unelte în orașul Mississauga, Ontario și decedat în 1979, cu numele schimbat în ultima perioadă a vieții, să-l informeze în scris pe CONSTANTIN FEDOREAC JR. din Hotel Hubner, Erlaufthal Strasse 103, Kienberg 3291, Austria.

SERVICII

*Doamnă, între 40-50 de ani, foarte pricepută la menaj, curățenie, îngrijire de copii, bătrâni, caută de lucru. Cinstită, neîmătoare și bună gospodină. Scrieți la adresa: Maxim N. P.O.Box 135, Exshaw, Alberta, T0C 2C0.

*Doamnă, caut o persoană singură, în vârstă pentru întreținere, în regiunea Toronto, Hamilton, Kitchener. Răspundeți la "Cuvântul Românesc", "Pentru Anișă".

A&A ROOFING AND CONTRACTING CORPORATION

P.O.Box 538 Martinsville, New Jersey 08836
Tel: (201) 271 1344

Companie specializată în construcții de acoperișuri, angajează muncitori necalificați sau calificați, cu sau fără experiență, inclusiv noi veniți, dornici de a-și câștiga existența sau a căpăta experiență.

Cei interesați, sunt rugați să telefoneze la Adam Alb, tel. (201) 271-1344 sau să scrie la adresa de mai sus.

DR. M. STRUGURESCU
DENTAL SURGEON
745 DANFORTH AVE.
SUITE 309
TORONTO, ONT.
M4J 1L4
469-1968

Parcaj Amplu

Acceptăm Urgențe

Stația de Metro - Pape - Danforth

Program

Luni - Vineri
10 a.m. - 8 p.m.

Sâmbătă
9 a.m. - 2 p.m.

NOU! NOU! NOU!

CABINET DENTAR

**Doctor stomatolog
I. GEORGESCU**

9060 Telstar Ave. Nr. 206

EL MONTE, CALIFORNIA

TEL: (818) 571-5975

Cabinetul este în apropiere de centrul orașului Los Angeles, Freeway 10 Est. Ieșire Rosemead

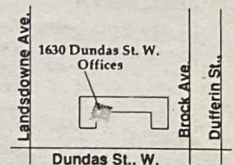
DENTAL OFFICE

DR. AUREL DAVID & DR. SIMION MUSULAN

PROGRAM

Luni - Vineri:
10 a.m. - 7 p.m.

Sâmbătă
9 a.m. - 3 p.m.

ACCEPTĂM URGENȚE

531-8704

1630 DUNDAS STREET WEST, TORONTO

TEC

THE EUROPEAN CONNECTION

TRAVEL

LEGĂTURA DVS. PERMANENTĂ CU ROMÂNIA

TORONTO - BUCUREȘTI	de la \$ 775
MONTREAL - BUCUREȘTI	\$ 775
HALIFAX - BUCUREȘTI	\$1039
VANCOUVER - BUCUREȘTI	\$1300
EDMONTON - BUCUREȘTI	\$1238
NEW-YORK - BUCUREȘTI	\$ 675
CHICAGO - BUCUREȘTI	\$ 675

TELEVIZOARE

PHILIPPS MULTI-SYSTEM 21"

\$657

JVC PAL-SECAM 21"

\$621

TRANSPORT ȘI ASIGURARE INCLUSE

TORONTO - FRANKFURT	\$590
TORONTO - LONDRA	\$490
TORONTO - AMSTERDAM	\$590
TORONTO - LOS ANGELES	\$350
TORONTO - NEW YORK	\$199

FLORIDA	\$199
ACAPULCO	\$299
JAMAICA	\$299
VENEZUELA	\$399

VCR AKAI	\$345
PLAYER AKAI	\$285
VIDEO CAMERA JVC	\$1150
MICRO WAVE	\$245
CONVERTOR SATELITE	\$240
TELEFOANE CU ANTENĂ	\$59
ANSWERING MACHINE	\$49
FAX	\$399

PACHETE ALCĂTUITE DE DVS.

25lb = \$57.33

peste 25lb = \$2.80/Kg

LIVRAREA LA DOMICILIU ÎN BUCUREȘTI ȘI MARILE ORAȘE

INCHIRIERI DE MAȘINI PE TERMEN LUNG/VÂNZĂRI DE MAȘINI NOI TAX FREE
CURIER SAPTĂMĂNAL TORONTO - BUCUREȘTI (PUTEȚI TRIMITE SCRISORI, ACTE, ETC.)

TRIMITERI DE BANI ÎN ROMÂNIA ÎN 48 DE ORE
PRODUSE ALIMENTARE LIVRATE ÎN 24 DE ORE

SERVICIILE NOASTRE SUNT DISPONIBILE
ȘI CU PLATA ÎN RATE (PLĂȚI PESTE \$1000)

TORONTO
TEL: (416) 463-6000
FAX: (416) 463-7990

CHICAGO
TEL: (312) 561-3163
FAX: (312) 561-0784

BUCUREȘTI
TEL: 33 44 17
FAX: 10 10 59

ȘTIRI DIN LUMEA ROMÂNEASCĂ

DIN ACTIVITĂȚILE ASOCIAȚIEI CULTURALE ROMÂNE HAMILTON, ONT. CANADA

Asociația Culturală Română din Hamilton a prezentat la Centrul Cultural "Nae Ionescu" dela Cămpul Românesc din Hamilton, un bogat program în ultimele luni, spre satisfacția Românilor care au participat.

Aproape săptămânal, Românii din Hamilton, Toronto, Kitchener și împrejurimi au avut ocazia să participe la manifestări culturale deosebite de apreciate. Faptul că aceste activități culturale au avut un ecou deosebit, îl demonstrează numărul mare de participanți, păreriile și comentariile de după fiecare spectacol.

Continuând tradiția începută acum 34 de ani, Asociația Culturală Română caută să păstreze contactul Românilor de aici cu țara mamă, cu valorile ei culturale și spirituale, încercând să ofere adevărate "băi de românism", după cum au fost apreciate comemorările și aniversările unor momente importante în istoria poporului român, sărbătorile religioase, cât și spectacolele artistice de aici, dela Centrul Cultural "Nae Ionescu".

Legăturile spirituale cu țara străbună, cu tradițiile și gândirea românească au fost și sunt motoarele tuturor acestor acțiuni ale membrilor asociației.

Încercând o scurtă prezentare a activităților din ultimele luni ale asociației, trebuie să începem cu:

16 Decembrie, zi cu semnificații deosebite în conștiința românească. Aici, la Centrul Cultural a avut loc o comemorare și un parastas în memoria celor care au fost uciși în Decembrie 1989 de comunistii aflați la putere și astăzi. În urmă cu un an, dela Timișoara înflorea în sufletul Românilor de pretutindeni o speranță și o do-

rință înăbușită timp de 45 de ani, dorința de eliberare de comunism, dorința ne-realizată până acum.

Cu această ocazie s'a oficiat o slujbă religioasă de către un sobor de preoți: Sterie Mihădaș, Nicolae Zelea, Ioan Bunea, Dumitru Ichim și Victor Crișan (preot greco-catolic).

De asemenea, Mircea Cararar, fotoreporter la ziarul "România Liberă" a prezentat o expoziție de fotografii din timpul Revoluției.

Au urmat Sfintele Sărbători ale Crăciunului. Ca în fiecare an, corul Asociației Culturale Române a respectat tradiția strămoșească și mergând în colindat, a adus în casele Românilor din Hamilton, mesajul Nașterii Domnului.

Revelionul 1991 a fost un alt prilej de întâlnire la Centrul Cultural, unde voia bună și-a dat mâna cu sentimentul că ești între Români tăi, că poți petrece cum numai Românii știu. O reală surpriză chiar și pentru organizatori a fost plăcuta prezență a lui Horațiu Mălăele, cunoscut actor și caricaturist.

Cu ocazia spectacolelor artistice care au avut loc în lunile Ianuarie, Februarie și Martie, am avut bucuria de a avea în mijlocul nostru pe următorii artiști veniți din România: Stela Popescu, Ionela Prodan, Maria Dragomiroiu, Daniela Condurache, Ana Munteanu, Lia Lungu, Dan Spătaru, Puiu Călinescu, Stefan Hrușcă, Alex. Arșinel, Marius Teicu, Mihai Stoenescu, Emil Anghel, Doru Octavian Dumitru, etc.

Pe data de 24 Februarie a avut loc aniversarea a 34 de ani dela înființarea Asociației Culturale Române din Hamilton. La această ani-

versare au fost prezenți toți foștii președinți ai asociației de-a lungul anilor, majoritatea fondatorilor asociației, Românii care au pus umărul la ridicarea Centrului Cultural "Nae Ionescu", precum și toți cei ce se consideră legați sufletește de Cămpul Românesc, de această "Românie mică", loc de întâlnire al celor care simt românește. Au fost cu-vântări deosebite de interesante, în care cei mai noi au aflat câteva din momentele semnificative din istoria asociației.

Pe data de 24 Martie 1991 a fost sărbătorită "Ziua Basarabiei", într'un cadru festiv, comemorându-se 73 de ani dela unirea din 27 Martie 1918.

În Sfânta zi de Paști, Românii din Hamilton și Toronto s'au adunat din nou la Cămpul Românesc, unde conform datinei, au ciocnit ouă și au împărțit mâncarea cu Românii noi veniți.

Pe data de 14 Aprilie, sub patronajul Centrului Multicultural, a avut loc la Liceul Sir John McDonald, o întâlnire a reprezentanților a peste 30 de națiuni.

Societatea Națiunilor Est Europene, SEEN, al cărei scop este lupta împotriva comunismului, societate compusă din reprezentanți a 10 națiuni, atinse de ciuma roșie, a fost reprezentată de un grup de Români, membri ai Asociației Culturale Române din Hamilton.

Primarul orașului Hamilton, membri ai Consiliului Orașului precum și membri în parlament au fost prezenți și au discutat cu participanții.

Zile de plăcute amintiri, organizate de Asociația Culturală Română din Hamilton, zile cu o bogată încărcătură emoțională pentru cei prezenți.

Andrei Pătrăscanu, George Bălașu, Dorian Popescu, Roxana Efanov, Mihaela Moisin.

Dr. CONSTANTIN SPOREA

În numărul din Ianuarie a.c. al ziarului nostru "Cuvântul Românesc" am făcut cunoscut că D-l Constantin Sporea a sărbătorit împlinirea frumoasei vârste de 80 de ani. După două luni, un tragic accident de circulație l-a răpit pe Constantin Sporea dintre noi pentru totdeauna. El a fost unul dintre oamenii de seamă ai exilului politic anticomunist românesc. Consecvent în convingerile și pozițiile sale, serios, demn și de încredere, el a reușit să strângă un grup de scriitori în jurul Revistei S. iitorilor Români, al cărui număr 27 abia apăruse.

Constantin Sporea s'a născut la Iași la 30 Noembrie 1910. După ce a absolvit trei clase primare aici și-a continuat școala la Deva, unde tatăl său a preluat directoratul școlii normale de băieți. La Deva a absolvit liceul "Decebal" în 1928, iar apoi urmează cursurile Academiei Comerciale din București. Absolvind academia îndeplinește mai multe funcțiuni - profesor secundar, funcționar la Banca Națională, expert contabil - iar paralel absolvă și Facultatea de Drept a Universității din București.

În 1941 a fost trimis de Banca Națională la specializare în Germania, unde în 1944 și-a luat doctoratul în Științe Economice la Leipzig. Între anii 1942-1945 a fost

asistent la Universitatea din Leipzig.

După ocuparea Estului Germaniei în 1945 de către trupele sovietice a fost arestat, interogată și trimis în lagărul de concentrare din Bautzen-Saxonia, unde a fost deținut patru ani și jumătate, fără a fi judecat. Odată eliberat, a reușit să fugă în partea de Vest a Germaniei, unde a lucrat ca muncitor necalificat pentru a-și câștiga existența. Mai apoi a fost angajat și a lucrat la Radio Europa Liberă, de unde s'a și pensionat.

Soția sa, Adele Sporea, o Germană refugiată din Cehoslovacia, l-a ajutat foarte mult să-și refacă sănătatea, și au lucrat împreună la dezvoltarea bunelor relații dintre Români și Germani în general și dintre Români și Germanii din România în special. Activitatea lui C. Sporea în domeniul civic, cultural și politic a contribuit la o realizare concretă a unor asemenea relații.

Constantin Sporea a fost un om de cercetare, iar cercetarea sa s'a extins dela bibliografie (menționăm: Bibliografia despre tot ce s'a scris în legătură cu poporul român între anii 1939-1965 în cadrul Institutului "Südost-Institut" din München), la istorie, cultură, educație, sociologie, economie și politică. Din acestea menționăm: Falsificarea

istoriei în România sub comunisti, învățământul superior din România, Cronică evenimentelor din România între 1959-1964. El a donat Institutului "Bucovina" din Augsburg o adevărată bibliotecă ce reprezintă o mare valoare.

Constantin Sporea a fost apreciat atât de Români cât și de Germani. Un lucru care s'a putut vedea în chip clar la jubileul lui de 80 de ani. El a fost activ și interesat în tot ce se petrece în țară și exil. A semănat printre tineri dragostea de țară, atitudine anticomunistă și facere de bine pentru națiunea română.

Exilul politic românesc suferă o mare pierdere prin moartea lui Constantin Sporea. O pierdere ce trebuie să ne amintească nu numai de răirea rândurilor, ci și de apropierea sfârșitului primei generații de exilați români anticomunisti, ca și de necesitatea continuării luptei lor, atâta timp cât țara se mai găsește în stăpânire comunistă, sub o altă mască.

Înmormântarea a avut loc la Nordfriedhof din München, spre locul de veci fiind condus de un mare număr de compatrioți români, de Germani și de reprezentanți unor asociații germane și ale exilului politic internațional. Dumnezeu să-L odihnească în pace.

Dna M. Diaconu, Dna A. Stan, Dl. D. Stan, Dna D. Donisan, Dl. G. Donisan, Dna S. Asceniuk, Dl. V. Asceniuk, Dna V. Pora, Dl. N. Pora, Păr. N. Zelea, Păr. D. Ichim

ȘTIRI, ȘTIRI, ȘTIRI

TRANSMISE ȘI COMENTATE DE CORESPONDENTUL NOSTRU FABIAN STICLARU

CINE MINTE, ACELA ȘI FURĂ

Partidul Național Tărănesc - creștin și democrat a propus în Parlament, la 11 Martie 1991, prin demnul deputat Gabriel Tepelea, amânarea cu 60 de zile a termenului de 22 Martie 1991, termen limită pentru depunerea cererilor acelor care doresc pământ. Această inițiativă parlamentară, vizând modificarea Art. 10 din Legea Fondului Funciar, a fost luată în urma numeroaselor informații venite din țară, cu privire la dificultățile pe care le întâmpină cetățenii în a-și procura actele necesare pentru dovedirea și delimitarea proprietății. Inițiativa a fost însoțită de un proiect de lege, semnat de liderii a 6 partide politice și peste 50 de deputați.

La 21 Martie 1991, grupul parlamentar al Frontului Salvării Naționale, care nu semnase proiectul, propunea amânarea cu 15 zile a termenului de 22 Martie 1991. Declarația a fost difuzată de Rompres T.V., iar F.S.N., bineînțeles, s'a erijat în inițiator unic.

Este încă o mostră (a căta?) de rea credință și dezinformare din partea partidului de guvernământ și a mijloacelor mass-media citate.

Încă dela apariția sa, F.S.N.-ul avea obiceiul de "a trage cu ochiul" prin curțile altora și de a se împăuna cu pene furate, platforma-program proprie fiind cetoasă, echivocă.

Cât despre nivelul intelectual al membrilor acestui partid... ce să mai vorbim.

O NOUĂ TENTATIVĂ F.S.N. DE A NE ÎMBĂTA CU APĂ RECE?

În sfârșit, guvernul României (câlcându-și pe inimă?) a tras concluzia că este imoral ca toți cei care aproape cinci decenii au trădat interesele naționale, au distrus economia țării, au distrus fibra morală și biologică a poporului, i-au falsificat istoria și i-au masacrat valorile intelectuale, să se plimbe zglopii prin țară și străinate, să bântuie prin funcții și servicii căldicele, în vreme ce mulți tineri și-au pierdut viața în lupta pentru redobândirea libertății și abolirea definitivă a minciunii.

Nu putem, totuși, să nu ne întrebăm dacă bunele intenții ale guvernului nu sunt pur declarative - aproape că ne-am obișnuit, de vreme ce un nemernic cum e Ilie Verdeț, vinovatul direct de represiunea revoltei minerilor din Valea Jiului în 1977, nu numai că se află în libertate și, sfidând întreaga națiune română, a reînființat P.C.R.-ul sub titulatura de Partidul Socialist al Muncii.

Iar Sașa Trei Picioare și extraterestrul (marțian) Dan, sunt păstrați în continuare în fruntea Parlamentului.

ALE TINEREȚII VALURI

"O fericită întâmplare a făcut ca în luna Ianuarie - luna cu care începe orice an, luna în care sărbătorim ziua Marii Uniri, precum și nașterea lui Eminescu - să vadă lumina lumii, în spațiul nostru mioritic, atît Președintele țării, cît și tovarășa Elena Ceaușescu, care mai apoi au format o familie."

Rândurile de mai sus fac parte din "gindirea" (tipărită) de acum opt ani a stihuitoarei Carolina Ilica, azi "purtătoare de cuvânt" a "Vetrei Românești". Cum e sacul e și peticul.

F.S.N.-ARIPA TÂNĂRĂ?

Convenția Națională a fesenălăilor a ales un "lider național", pe Dl. Petre Roman-Neulander și un "președinte executiv", pe ex-ministrul Ionel Aurică Stoica.

La o conferință de presă organizată ad-hoc, Dl. Velicu Rădăna, fost secretar cu propaganda în cadrul F.S.N., a anunțat desprinderea unei formațiuni din cadrul Frontului care se va numi F.S.N. Social Democrat.

Nu știm deocamdată dacă F.S.N. și F.S.N.S.D. se vor ține de... neamuri.

BOIERU, V.C.-UL ȘI MARCHIZUL

La Procuratura din Timișoara a fost depusă plângerea penală a domnului colonel Viorel Oancea fost comandant al Direcției de Poliție a Județului Timiș, împotriva "tovarășului" George Boieru, redactorul-șef al gazetei "Renașterea bănațeană". Acțiunea are ca obiect săvârșirea infracțiunilor de ofensă adusă autorității și calomnie săvârșită prin presă.

Pretențiile de despăgubire se ridică la suma de 852.000 lei.

Se pare că George Boieru vrea să-l ajungă din urmă pe V.C. Tudor ("România Mare") și în ceea ce privește calitatea de... părit, amândoi la rândul lor dorind să-l egaleze, ba chiar să-l întrecă, pe Marchizul de Sade.

DESPRE PERVERTIREA BINELUI

Dumnezeu este bun în mod absolut. Deci, nu în El se află rădăcina răului. Atunci, cine a creat răul? Diavolul, ar suna un răspuns grăbit.

Dar știm că Diavolului îi este străin atributul creației. El este, însă, un bun imitator. Nu în esență, bineînțeles, ci în fenomen.

"Răul nu este altceva decât binele pervertit", spunea Paracelsus.

Guvernul dela București este (neo-) comunist în esență. Dar, printr-o abilită propagandă, și-a creat o aură de "liberalism", prin legi mai mult sau mai puțin "subtile" încearcă să iluzioneze crearea statului de drept, instaurarea economiei de piață, descolectivizarea agriculturii ș.c.l.

Școap! Pentru a trezi în mase respingerea față de cele de mai sus. Sărăcirea treptată va provoca în rândurile oamenilor nostalgii comuniste, ei vor începe "să viseze frumos cu Ceaușescu". Să nu uităm că partidul comunist își readună mercenarii, chiar dacă sub titulatura de "socialist al muncii".

Până una-alta, s'așteptăm Constituția. Deși...

CONAȚIONAL, CONAȚIONAL, DAR BRÂNZA-I PE BANI

Domnul Artur Silvestri-Tărnăcop a fost debarcat din funcția de redactor-șef al periodicului "Naționalul".

Sub "competența" sa,

AVOCATA UNUI GUVERN DE NEMERNICI

Lepădăturile comuniste din Iugoslavia și-au găsit un neașteptat apărător în persoana "distinsei" ziariste Marina Cernikova-Bucă dela publicația "Renașterea bănațeană" (zi-i "Avortul bănațean").

În nr. 311 (12 Martie 1991) citim: "Să nu uităm, spre pildă, că în Iugoslavia, care s-a individualizat totuși printre țările Balcanice, comunismul nu a fost adus în virful baionetelor armatei roșii."

Ai dreptate, mădămiță Bucă, dar comunismul e odios indiferent de cine-l aduce și cum îl aduce. Iar opoziția lui Iosip Broz Tito față de Stalin a fost o gogoriță, un moft... titoișt. Tito și bandele lui de "partizani" tot niște canalii și niște criminali au fost. Da, "tovarășă" avocat, indiferent de gradul de originalitate și de "specific local", comunismul trebuie sărăpit.

Și mai află că, așa cum U.R.S.S. este o mare închisoare de popoare, putem spune că și Iugoslavia este una ceva mai mică. Așa cum Țările Baltice, Moldova și celelalte își vor independența, așa și-o dorește și Statul Croat, și Slovenia.

ÎNTREBĂRI...

1) Către Ministrul de Interne:

"D-le" Doru Viorel Ursu, ce măsuri s'au luat împotriva fostului ofițer de securitate Cămarășescu, acel gunoi uman, ghidul bandelor de "stabilizatori" din zilele de 14-15 Iunie 1990?

2) Către Seful S.R.I.:

"D-le" Virgil Măgureanu, ce mai face ex-președintele Partidului Socialist Democrat Marius Cărciumaru, cel care a primit 500.000 dolari pentru a face spionaj în favoarea unei puteri străine?

E liber și fericit?

VICTOR SURDU ÎN NUMELE POPORULUI

"Toti am fost ceaușişti!" declară Victor Surdu, președintele Partidului Democrat Agrar, într-un interviu din cotidianul "Adevărul".

S'avem pardon, musiu Surdu!

Vorbiți, tovarășenia-voastră, doar în numele propriei persoane și atunci, parol, o să vă credem!

ÎN "FAMILIE"

"Tovarășul" Claudiu Iordache l-a mandatat pe Dl. avocat Pordea să deschidă proces împotriva publicației vespasiană "România Mare" pentru calomnie.

cu Mihai Pelin.

Mihai Pelin a fost un redactor fruntaș în perioada păunesciană a revistei "Flacăra".

MARE DEMONSTRAȚIE ORGANIZATĂ DE "ALIANȚA CIVICĂ"

La data de 12 Aprilie 1991 în marile orașe ale țării, a avut loc un miting de protest organizat de Alianța Civică.

Întâmpinat cu o zi înainte la T.V.R. de "luări de poziție" ale F.S.N. și ale încă președintelui Ion Iliescu,

mitingul Alianței Civice a venit ca un ecou al simțirii Românilor tot mai încercați.

Ca de obicei, T.V.R. și-a făcut "datoria", refuzând publicarea spotului publicitar al Alianței Civice, care anunța acest miting, dar acceptând apariția fosilelor

comuniste roase de frică și de nesiguranța zilei de mâine.

Acest lucru nu a împiedicat desfășurarea mitingurilor în București, Timișoara, Constanța, Brașov, Cluj, Oradea, Turnu Severin, Craiova, Iași, Suceava, Boto-

sani, Sibiu, Alba Iulia, Baia Mare, Bacău, Galați și Deva, în ciuda eforturilor "oamenilor de bine", care se ocupă cu băgatul bețelilor în roate.

S'au scandat numeroase lozinci antiguvernamentale, antiprezidențiale, împotriva FSN sau într-un cuvânt: îm-

potriva comunismului. Cîtam: "Nu mai vrem nici un pic, președinte bolșevic", "Tiescu și ai lui profitorii neamului!", "Tiescu, ce făcuși, ne vînduși din nou la Ruși!".

Deși vine vara, pentru cei "aleși" urmează iarna.

ȘTIRI DIN ȚARĂ

Din 30 în 30 de zile:

EPISTOLĂ FRATELUI DIN ȚARĂ

După patru decenii de întuneric ai văzut lumina Libertății! Ce-ai făcut? Ai tras pleoapele ca să-ți aperi ochii, iar cei care te-au ferocizat în beznă și-au șoptit: fii prudent, c'au năvălit dușmanii ce vor să-ți vândă țara. Te-au omorât cu căldură și mâncare ca să votezi "Tranșilvania", dar când ai rămas iarăși fără mâncare și căldură, și-ai vrut să protestezi, au năvălit minerii care și-au deschis ochii... crăpându-ți capul.

Acum ai înțeles mișelia. Printre cele câștigate la Timișoara a fost și Libertatea Presei pe care "ilegalistul" Bărlădeanu a vrut să și-o fure "legalizat": a propus o Lege a Presei care include, printre altele și art.5:

"Definirea într'un organ de presă a Președintelui României, corporilor legiuitoare, instanțelor judecătorești, guvernului, armatei sau a altei autorități publice se pedesește cu închisoarea de la 2 la 5 ani sau cu amendă de la 200.000 la 500.000 lei."

Suprimarea gândului scris e primul pas către întunecime; dar manevra comunistă n'a prins. Protestele guvernelor din Apus și ale presei internaționale l-au silit pe Dl. Roman să renunțe la ideologia Președintelui Senatului. În lumea liberă, legea "Bărlădeanului" ar fi fost egalată cu rechemarea minerilor.

Convenția Națională a Ziariștilor Români a negociat cu Dl. Adrian Severin, reprezentantul guvernului, și-au ajuns la o înțelegere:

Pentru combaterea abuzurilor să se adopte codul deontologic (Doctrina moralei profesionale, așa cum o au doctorii față de pacienți) iar pentru combaterea exceselor în domeniul libertății presei, actualul Cod Penal cuprinde suficiente instrumente în acest sens și deci nu mai este necesară noua "Lege a Presei".

Intrunirile între reprezentanții C.N.Z.R. și reprezentanții guvernelor vor fi permanentizate și pentru alte consultări.

Sunt foarte rare ocaziile când salutăm acțiunile D-lui Prim-ministru Petre Roman; de data aceasta îl aplaudăm și strigăm: Bis!

ILIESCU-GORBACIOV JOS TRATATUL MOLOTOV

În suport pentru frații de peste Prut, Românii s'au adunat în Capitala Moldovei, Duminică 17 Martie, ca să protesteze presiunii cu care Moscova sugrumă drepturile Moldovenilor.

Au luat parte: Asociația Pro-Basarabia și Bucovina, Alianța Civică, Societatea Agora, Forumul Democratiei Antitotalitar din Moldova și Solidaritatea Universitară.

Printre placcarde se putea citi: "Jos hotarul dela Prut", Ole, Ole, Iașule trezește-te!" etc.

Între timp Gorbaciov-Iliescu vor să pecetluiească "diplomatic" furtul înfăptuit de Stalin prin sugerarea ca Bucureștiul și Chișinăul să-și deschidă reciproc Consulate.

O recunoaștere că Chișinăul și Bucureștiul sunt orașe din două țări.

II SUPĂRĂ GLUMA

"Prostul nu știe de glumă", iar F.S.N.-ului nu-i place de "Cațavencu", săptămânal "incomod". După amenințări semnate de "Oastea lui Tudor", "Capitan Iancu Jianu", etc. în noaptea de 1 spre 2 Martie, au năvălit pandurii și haideucii securității care au devastat și furat bani, aparate fotografice, au scoromnit prin sertare, etc.

Politia a fost înștiințată de primirea amenințărilor, dar n'a luat nici o măsură ca să protejeze clădirea redacției.

SĂPÂNȚENII NU SE LASĂ

Tăranii din Săpânța s'au ridicat pentru a-și salva restul pădurilor încă nedistruse de vechiul regim.

Primarul, Toader Stețca, declară: "Noi suntem hotărâți să avem grijă de pădurile din jur, așa cum avem și de casele noastre."

Pentru protecția pădurilor sătenii au blocat drumul național nepermițând combinatorilor forestieri să le taie copacii.

După desființarea C.A.P., unde salariile erau un sfert de milion lei, țărânii sunt mândri să spună:

"Acum avem de toate: porțelan, apă minerală, păduri, cereale, carne, produse lactate, de toate". Cantitatea de lapte a crescut de la 500 la 30.000 litri pe lună. Parte din surplusul nostru îl vindem Timișorenilor și celor din Sighetul Marmației.

Săpânța, până acum, e singura comună care a rupt-o complet cu trecutul fericirii "socialiste" și, acum, are "de toate".

INIȚIATIVE TIMIȘORENE

Între Camerele de Comerț din Trieste și Timișoara s'a discutat strângerea relațiilor comerciale: înființarea unui oficiu timișorean de comerț în Trieste, deschiderea unei sucursale a Băncii din Trieste la Timișoara, organizarea expozițiilor industriale reciproce.

Orașul revoluției va deschide noi oficii de comerț în Franța, Germania, Olanda, Grecia etc.

MOȘTENIREA NĂRAVURILOR

Ceașescu era ocupat cu vizitele de lucru, cu vizitele externe și cu mutarea miniștrilor.

Acum cei doi urmași îi impart moștenirea:

Dl. Președinte face vizite de lucru, Dl. Prim-ministru face mutarea miniștrilor și ambii hoinăresc peste hotare.

"CINE A TRAS?"

La întrebarea, până acum, fără răspuns: "Cine a tras în populația Timișoarei și din ordinul cui s'a tras" a apărut-serie "România Liberă", 23.3.91 UN MARTOR OCULAR,

Coman Ion, care a răspuns, fără echivoc: "...în prezența generalilor Stănculescu, Chițac, Cîrneanu, ș.a., generalul Gușe, (eroul proștilor din noaptea generalilor) a dispus ca subalternii săi să deschidă focul cu armament din dotare împotriva manifestanților ordonați:

"Predonescu, TRAGE ÎN EI, (Sublînerile noastre) învârteste turela peste ei, că vin și eu acolo". Așa a fost, așa s'a ordonat, așa s'a executat de către armată, fapt ce nu mai poate fi ascuns sau

AJUTORUL ȘOMERILOR

La 13 Martie erau înregistrați 64.343 de șomeri.

Cel fără lucru primește 60% din salariul minim avut când a fost demis din ultimul serviciu. Se adaugă, în aceeași proporție și măririle de salariu datorită inflației.

ÎNGRĂDIREA TELEVIZIUNII

Ingrădirea e și la propriu și la figurat: emisiunile sunt îngrădite ca să nu pătrundă vocea opoziției și acum s'a adăugat un alt gard metalic înalt de 1,5 metri. Între noul gard și vechiul gard se vor planta, pentru frumusețe "salcămi din aceia cu țepi mari". De asemenea, spune unul dintre muncitori, în fața televiziunii se va construi un zid de beton "mai înalt ca ăsta (cel prezent, N.R.) și gros de 30 cm."

DELA TOVARĂȘ LA TOVARĂȘ

În cadrul privatizării tovarășii din guvern au pus la licitație casele pe care regimul le-a confiscat dela particulari.

Dar puțini din vechii proprietari au bani să-și răscumpere casa, așa că avantajății "privatizării" rămân tot vechii tovarăși.

FESENIST NECONTESTAT

La Congresul Național al FSN-ului, Dl. Roman, cu amabilitate, surâs și vorbe goale, și-a asigurat postel numărul unu în ierarhia FSN, iar FSN a devenit "Partid socialist democrat".

Orice asemănare între FSN și PCR e o însușare neofascistă.

MONEDĂ "FORTE"

S'a pus în circulație o monedă de 10 lei care este egală în dimensiuni cu moneda de o marcă germană. Asemănarea dintre Leu și Marcă a crescut valoarea "leului" care poate fi întrebuințat în mașinile automate din Germania. Marca, la oficial, costă 140 lei.

Dl Bărlădeanu,, academician la înălțimea intelectuală a Elenei Ceaușescu, e supărat pe D-nii Roman și Severin care i-au respins proiectul de legiferare a presei.

Președintele Senatului întinde acum o altă cursă politicianilor dornici de a deveni miniștri: să se formeze un guvern de coaliție, cu majoritatea FSN-istă.

Până acum partidele istorice au rezistat tentației.

Banca Națională a înlocuit bursa neagră. Vinde dolari la licitație. Prețul dolarului oscilează între 140-200 lei. Oamenii cumpără dolari cu care pot să cumpere din magazinele ce vând numai pe dolari. La cursul oficial \$1 egal cu 60 lei.

Producția de petrol și gaz a scăzut în 1990 cu 13% și 14% datorită lipsei de piese de schimb și materiale. Producția 1989 (gaz și petrol) a reprezentat 58,4% din nevoile țării. În 1990 au fost adoptați 3.000 de copii. Statisticile arată: un copil născut și trei avorturi.

Doi ziariști români, Gilda Lazăr și Dan Coste, dela "Dreptatea" au fost opriți de a merge la Chișinău. Agenții KGB-iști i-au reținut la punctul de frontieră Ungheni unde au stat arestați 6 ore după care au fost trimiși în România.

Acordul militar între București și Moscova include și cumpărarea de tancuri rusești, fabricate în anii 1960, tancuri ce au dovedit în războiul din Golf, că sunt bune la fugă întoarsă.

Pe distanța București-Chișinău au fost puse în circulație două garnituri de trenuri formate din vagoane-cușetă sovietice. Orarul: de două ori pe săptămână. Biletul 375 lei. Un bilet, București-Iași costă mai mult: 385 lei.

La uzinele termoelectrice dela Cernavodă, numărul lucrătorilor a scăzut dela 10.000 la 2.500. Din cele 5 reactoare, se lucrează doar la reactorul nr. 1, iar la reactorul nr. 2 se fac reparații, înainte de a fi fost pus în funcțiune.

La al XXI-lea Festival internațional al filmului de scurt metraj, ce s'a ținut la Tampere, Finlanda, Cătălina Fernoagă și Cornel Mihalache, au obținut marele premiu cu filmul "De Crăciun ne-am luat rația de libertate". Au fost prezentate 31 de filme din tot atâtea țări.

În industria extractivă a Maramureșului sunt înregistrați peste 2500 de șomeri. Resursele agricole din această regiune sunt și ele limitate pentru a putea absorbi pe cei fără de lucru.

"Inspectoratul de cultură Botoșani" a hotărât să ridice la Ipotești o bibliotecă națională de poezie unde vor fi strânse toate edițiile publicate în țară cu operele lui Eminescu.

Scriitorul Banu Rădulescu, a fost bătut de "necunoscuți".

După o anchetă "asiduă" i s'a răspuns că deoarece a "refuzat" să dea o declarație la poliție, cazul nu se poate rezolva. Un amănunt: poliția a refuzat să-i ia o declarație.

Dintre actualele "republici" oferite cadou lui Stalin de Hitler, pământul rupt dela sânul României are cel mai mare număr de locuitori: Moldova 4.3 milioane, Lituania 3.6, Letonia 2.6 și Estonia 1.5 milioane.

În unele orașe costul oficial al curselor de taxi fac gaură în buzunarul cetățeanului. Dar a apărut "Bursa Albă", mașinile particulare care fac aceeași cursă pe preț redus.

Pentru anul 1991-1992 se va cere o taxă la examenul de admitere la universitate de 1.000 de lei. Sunt scutiți: copiii orfani de ambii părinți, cei proveniți dela casele de copii, copiii eroilor căzuți în revoluție și cei proveniți din familii cu venituri mici.

S'a înmulțit numărul comercianților ambulanți: poți cumpăra la colț de stradă mititei, cu praf cu tot; ori poți cere un sandwich dela un "Bufet" particular, căruia îi lipsește doar frigiderul.

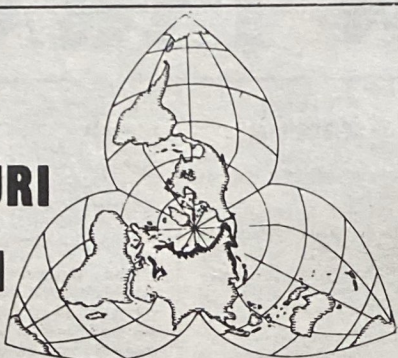
"Actualul comerț ambulant periclitează sănătatea publică" scrie "R.L." 16.3.91.

Privatizarea: pâinea a rămas de aceeași calitate, dar prețul s'a mărit dela 4 lei la 9 lei.

După "Jos Iliescu" s'a strigat pe străzile Bucureștiului "Jos primarul comunist", Nicolae Viorel Oproiu, căruia i se aduc acuzațiile: proastă aprovizionare a Capitalei, proastă dirijare a spațiilor comerciale, etc. Cu același talent Oproiu administrea sub Ceaușescu "Serviciul de control al mărfurilor pe țară."

DIN CELE TREI COLȚURI ALE LUMII

Rubrică întocmită de D. PĂSTOREL

TRAGEDIA KURZILOR

Poate că nimeni nu s'a gândit că în urma războiului din Golf, poporul care va avea cel mai mult de suferit după încetarea conflictului va fi poporul kurd.

Îmbărbătați de cuvintele președintelui Bush care declarase la 15 Februarie că cea mai eficace formă de răsturnare a lui Saddam Hussein este aceea care va porni chiar din partea poporului irakian, Kurzii au trecut la ofensivă în speranța că vor fi ajutați. Dar și de data aceasta speranțele lor au fost spulberate. Generalul Schwartzkopf căruia îi mai trebuiau doar 2-3 zile ca să sfârșim com-

plet mașina de război irakiană, a primit ordin de încetare a luptei. Irakienilor, după armistițiul li s'a permis sfârșirea rezistenței Kurzilor.

Ceea ce a urmat a fost scene de apocalips, sute de mii de refugiați în coloane de zeci de kilometri au început să se îndrepte unii spre Turcia, alții spre Iran retrăgându-se terorizați de atacurile soldaților guvernamentali. Fără hrană, în frig, extenuați, bolnavi, au murit în medie de 1000 pe zi, depășind probabil în masivitate exodurile și victimele făcute, în aceleași locuri cu șase secole în

urmă, de hoardele mongole ale lui Timur Lenk.

În fața acestei tragedii, au început să sosească ajutoare în hrană, medicamente și îmbrăcăminte de la majoritatea țărilor europene, Japonia, China și alte state și desigur a celor două țări care au primit refugiați, Iranul și Turcia (500.000 în Iran, 600.000 în Turcia).

Pentru a putea face față situației, aliații au hotărât cu tot protestul Bagdadului, înființarea în Nordul Irakului a unor lagăre de refugiați, cu ajutorul forțelor lor militare care vor asigura și protecția împotriva eventualelor atacuri ale armatei irakiene asupra sutelor de mii de Kurzi masați aici.

Între timp au început la Bagdad tratative între o delegație kurdă și guvernul irakian, care s'a arătat de acord să discute orice problemă cu excepția secesiunii.

Deși după primul război mondial înfrângerea Turciei, prin tratatul dela Sevres din 1920 s'a aprobat înființarea statului Kurdistan, în 1922 forțele revoluționare turce conduse de Kemal Atatürk, au răsturnat pe sultanul Mohamed al VI-lea și au învins armata de ocupație franco-italo-grecă, înființând republica turcă. Prin tratatul dela Lausanne din 1923 favorabil noii republici, a căzut posibilitatea înființării Kurdistanului, care ar fi însemnat cedarea a aproape 25% din partea Estului Turciei.

Astăzi trăiesc pe teritorii alăturate aparținând și altor state, peste 20 de milioane de Kurzi. În afară de Irak și Turcia ei sunt răspândiți în Iran, Siria și URSS, ceea ce explică împotrivirea acestora pentru crearea unui stat kurd independent și rețineria președintelui Bush de a interveni direct.

SLOVENIA PREGĂTITĂ PENTRU SECESIUNE

Președintele Sloveniei Milan Kucan a anunțat la o ședință a liderilor celor șase republici că Slovenia este pregătită să se desprindă de statul federal iugoslav pe data de 26 Iunie. Croația a anunțat că îi va urma exemplul.

Cel șase au ajuns la un acord pentru a ține în fiecare republică un referendum pentru a lăsa poporul să decidă dacă vrea să mai rămână în statul federal și cum vrea să fie țara organizată.

Un nou val de tensiune

a început să apară iar, când guvernul federal a trimis Duminică 28 Aprilie, tancuri și mașini blindate în unele sate din Sudul Croației, motivând împiedicarea unor ciocniri între Croați și Sârbi.

UNIUNEA SOVIETICĂ SE ÎNDREAPTĂ SPRE UN DEZASTRU ECONOMIC

După aprecierile economiștilor sovietici și occidentali, economia Uniunii Sovietice este într-o continuă prăbușire și este amenințată de un colaps final.

Grevele aproape continue în unele sectoare importante ca cel al extracției de cărbuni, aprovizionările greoaie, utilajele vechi și nereparate au amplificat prăbușirea economică.

În agricultură însămânțările s'au efectuat numai pe 50% din suprafețe, comparativ cu anul trecut.

Inflația amenință să ajungă la sute de procente, în timp ce au scăzut: produsul național brut cu 8%, venitul național cu 10%, volumul importurilor și exporturilor cu 33%. A scăzut producția bunurilor de consum și se crede că în următoarele luni producția generală va scădea cu cel puțin 25-30%.

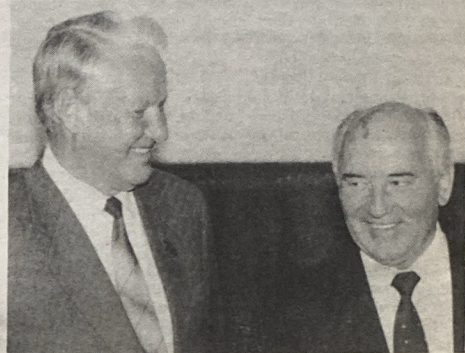
Îngrijorătoare este scăderea exportului de petrol care este factorul cel mai important pentru obținerea de valută forte. Scăderea datorată utilajului vechi și nereparat poate face ca Uniunea Sovietică, care în prezent este cea mai mare producătoare mondială de petrol, să fie nevoită să importe acest produs în următorii ani.

La acutizarea crizei economice se consideră că își aduce aportul și așa zisul război comercial care a apărut între diversele republici.

În fața acestui aspect sumbru, perestroica lui Mihail Gorbaciov este criticată atât de radicali, cât și de linia conservatoare

aprobat prin vot majoritar programul economic propus de Mihail Gorbaciov, care după cum a declarat purtătorul de cuvânt prezidențial la o conferință de presă este împotriva declarării stării de urgență.

Deși Mihail Gorbaciov a vrut să-și dea demisia din postul de secretar general

dură. Astfel la al doilea congres al fracțiunii comuniste conservatoare SOIUS s'a cerut convocarea unei sesiuni speciale a Congresului Deputaților Poporului pentru înălțurarea lui Gorbaciov, formarea unui nou guvern și declararea stării de urgență.

Pe data de 22 Aprilie însă, Sovietul Suprem al URSS a

al partidului, comitetul central al acestuia a respins propunerea cu vot covârșitor (322 contra 13 și 14 abțineri).

Foarte importantă pare schimbarea de atitudine de ultim moment dintre Gorbaciov și leiții, care s'au înțeles într-o serie de probleme economice și politice printre care alegerea președintelui Uniunii prin vot direct.

ATITUDINEA FERMĂ A JAPONIEI

În călătoria sa de patru zile în Japonia, Mihail Gorbaciov a făcut uz de întreaga sa gamă de retorică și șarm personal pentru a convinge pe primul ministru al țării gazdă Toshiki Kaifu să acorde un ajutor economic estimat la aproape 30 de miliarde de dolari pentru a ameliora situația catastrofală a economiei sovietice.

După o ședință maraton de aproape 12 ore, Japonia a rămas ferm pe aceeași poziție schițată încă în Decembrie 1989, când primul ministru sovietic Alexandr Iakovlev a făcut o vizită la Tokio.

Japonia condiționează orice ajutor economic de retrocedarea celor patru insule Kurile ocupate de URSS în 1945, la două zile după aruncarea bombei atomice asupra Hiroshimei și cu cinci zile înainte de capitularea Japoniei.

Ca și alte ciuntiri de teritorii făcute de Uniunea Sovietică în dauna unor țări din Europa, conferința dela Yalta a aprobat-o și pe aceasta, cu toate că Rusia a recunoscut prin tratatele semnate de cele două țări în 1855 și 1905 că insulele

aparțin Japoniei.

Guvernul japonez consideră retrocedarea celor patru insule ca un factor esențial pentru semnarea unui tratat de pace cu Uniunea Sovietică. (Teoretic cele două țări sunt încă în stare de război după 41 de ani!)

Primul ministru Kaifu a cerut retrocedarea imediată a insulelor Habomai și Shikotan, urmând ca celelalte două, Kunashiri și Etorofu să fie înapoiate la mijlocul decadelor 90, iar până atunci să li se recunoască suveranitatea japoneză.

Gorbaciov nu a acceptat aceste condiții, considerând probabil că cedarea unor teritorii anexate de URSS după cel de al Doilea Război Mondial ar crea un precedent în aceste momente atât de tulburi pentru Kremlin când și alte state revendică independența și desprinderea totală de Uniunea Sovietică, care le-a alipit cu forța.

În această situație comunicată a fost foarte sărac față de ceea ce ar fi dorit Moscova. Câteva înțelegeri în privința unui ajutor tehnic japonez, a unei colaborări în serviciile

aeriene, pescuitului, cercetării nucleare, comerțului și schimburilor culturale. Pe de altă parte URSS s'a angajat să reducă numărul celor 10.000 de soldați sovietici staționați în insule, și a desființat viza de intrare pentru cetățenii japonezi.

Deși s'a realizat foarte puțin, trebuie remarcat că pentru prima dată se recunoaște oficial de către Uniunea Sovietică existența unei dispute pentru aceste teritorii, iar Gorbaciov, a declarat că s'a făcut primul pas pentru îmbunătățirea relațiilor cu Japonia. Vizita din Iulie a primul ministru japonez la Moscova va arăta dacă se va face sau nu și al doilea pas.

ARMENIA CONFISCĂ BUNURILE PARTIDULUI COMUNIST

Guvernul republicii sovietice Armenia a anunțat că a început să ia măsuri de confiscare a bunurilor partidului comunist.

Parlamentul republicii a votat în acest sens o rezoluție în care se arată că partidul comunist a acumulat în mod ilegal, ani de zile, bunuri și proprietăți

în dauna poporului armean. Bunurile și proprietățile partidului comunist pe întreaga Uniune Sovietică sunt evaluate la aproape 6 miliarde de dolari.

NAȚIUNI CARE NU AU DREPTUL SĂ EXISTE

-Lucian G. COSTI

Enclava creștină din Liban a avut norocul să se bucure de o protecție mai îndelungată, care dispăre și ea în anii '60 ai secolului nostru. Tradiționala politică de ocrotire a fraților creștini de către Vest, inaugurată în epoca cruciadelor, este abandonată și rațiunea intereselor geopolitice dictează o nouă orientare, în care sunt sprijinite grupările islamice care, de

Dar evenimentele aveau să evolueze în continuare în detrimentul Românilor balcanici. Rusia era interesată în dispariția acestei etnii, Austria nu trea de aceleași gânduri, iar pasiunea de natură politică,

În 1914, diplomația românească a făcut eforturi pentru acreditarea ideii creerii statului macedonean, care să permită supraviețuirea latinității sud-dunărene. Dar nădețele slave deja constituite s'au bucurat de câștig de cauză. Serbia primește nu numai Timocul locuit de Români, dar și Valea Moravei, iar la finele războiului își aduce și o considerabilă parte a Banatului vestic, care nu aparținuse niciodată la toată opoziția manifestată de diplomația română, în frunte cu Regina Maria și Take Ionescu. Bulgaria devine stăpână pe Valea Vardarului și îngheabăza Românilor din Meglen, ca și

Această voită confuzie și denigrare a Românilor din Sud a fost lansată și întrepîmîntă intenționat spre a se justifica dezinteresul față de ei și politica de asimilare forțată dusă de toate guvernele statelor ce ocupă teritoriile locuite de Români. Mai mult, Românii din Balcani li s'a fabricat o origine obscură, de munteni nomazi, când în realitate, doar muntenii sunt cei care au supraviețuit lingvistic din vasta populație romanică ce ocupa tot Sudul Dunării. Generația născută sub dictatura comunistă a fost supusă, în ceea ce a rămas din România, unei propagande care nega valorile neamului nostru. Aservită scopurilor panslave ale Moscovei, această propagandă a trecut sub tăcere tragedia Românilor din Balcani, ca și glorioasa lor istorie, parte integrantă a istoriei naționale. Avem datoria să cercetăm adevărul istoric și drepturile ce ne revin, mai ales în contextul actual, când Europa încearcă să se regăsească. Trăim o perioadă similară declinului fanariot în Principate, când o clasă conducătoare, străină de realele valori ale celor dominați este pe punctul de a-și pierde pozițiile spre a face loc reprezentanților autentici ai neamului, cărora le pasă de Români, fie ei în Dalmatia, Timoc, Banat, sau aiurea în lume.

Votați-l pe Petre Roman!

Zahu PANĚ

CRONICA VREMII

PUNCTE DE ORIENTARE

— Ion BOIERU —

DUPĂ 23 AUGUST 1944

Această perioadă a fost una dintre cele mai tulburate din istoria României. Totul se desfășura sub semnul neliniștii care a fost creată de perspectivele unui sfârșit de război, care a fost pierdut. Toată lumea românească era lămurită de pericolul pe care îl reprezenta o victorie a armatelor sovietice pentru țara românească.

Soldatii români, în majoritate absolută țărani din străvechile sate în care s'au păstrat comorile de gândire și cuget, au cunoscut într-o formă directă realitățile din "paradisul sovietic", în timpul campaniei militare pe pământurile rusești. Acești țărani erau cei mai statornici apărători ai bunurilor naționale și nu au fost deloc infectați de ideologia și înfăptuirile din Rusia Sovietică.

Muncitorii erau ignoranți în problemele politice, dar nu aveau înclinații pro-comuniste; o bună parte dintre ei fuseseră în Rusia Sovietică, erau și ei de origine țărănească și nu aveau nici un fel de simpatie pentru promisiunile comunismului.

Burghezia era prin natura și structura ei anti-comunistă.

Intellectualitatea avea o structură ideologică, cel puțin aparentă, de caracter național, dacă nu naționalist. Pseudo-intellectualitatea a fost însă vulnerabilă și a capitulat în fața avansurilor și presiunilor ce se exercitau din diferite direcții. Această categorie a capitulat cu o îndescriptibilă ușurință și a devenit platforma pionieratului comunist din țară.

Partidele politice, cele tradiționale, aveau o linie ideologică, care fusese stabilită în diferite împrejurări, și în campaniile electorale, ca și în dezbaterile problemelor importante din cuprinsul vieții politice. Aveau avantaje și dezavantaje. În noua conjunctură de politică internațională, nu se puteau adapta cu ușurință, căci legăturile lor cu lumea occidentală erau subre și în același timp, adumbrite de prezența Sovieticilor pe pământul țării. Și, Sovieticii erau

"prieteni prietenilor Occidentali", deci partidele "democratice" se găseau între ciocan și nicovală; în realitate nu aveau suportul și încrederea Occidentaliilor, așa cum s'ar fi așteptat aceste partide.

Partidele politice au fost victorioase pentru că au mizat pe cartea "aliaților", dar au devenit "invins" tocmai din această asociere iluzorie; au devenit "asociați" prin deriva simpatiei cu Sovieticii. Această situație contradictorie a diminuat șansele partidelor românești să se desfașoare după indicațiile și coeficienții lor de autentică poziție națională. Dela Occidentali nu aveau nicodată, absolut nicodată, vreo garanție de suport real.

Toate partidele care au fost asociate, într'un fel sau altul cu Occidentalul, au trăit din iluziile unor ajutoare politice, dar legăturile lor cu Occidentalul, erau de mână a doua sau a treia, nu esențiale.

Societatea post-belică din România era dezorientată pe plan politic, în primul rând, din cauza lipsei de acțiune coerentă a factorilor politici din posturile derăspundere guvernamentală și instituțională.

INFLUENȚA SOVIETICĂ

Indată ce au pătruns pe teritoriul țării armatele sovietice, acestea au fost însoțite de "aparatură politică" al partidului comunist din Rusia. Acest aparat avea un plan de strategie politică, articulat și eficient. Foarte puține au fost obiectivele pe care nu le-au putut înfăptui în conformitate cu intențiile oficiale. Căci în formația "Puterilor Aliate" Rusia Sovietică exercita un control total și dispunea de toate mijloacele de strivire a adversarului - care era aici - țara românească. Prin "Aparatură patriotică" și "ARLUS", două organizații create de Sovietici, Kremlinul viza dominarea totală a României. Aceste organizații erau controlate în cele mai mici detalii de reprezentanții sovietici. Intre timp au sosit din lagărele de prizonieri de război din Rusia Sovietică cele două celebre divizii "Tudor Vladimirescu" și "Horia, Cloșca și Crișan", ca să încumuneze și pe plan militar "tero-

rismul" Apărării Patriotice și "trădarea intelectualilor" din "ARLUS" "Asociația română de legături cu Uniunea Sovietică", în care au intrat de la început, cu nume de răsunet: Mihai Sadoveanu, Dr. Bagdasar, George Enescu, Mihail Ralea, George Călinescu, prof. Andrei Oțetea, prof. George Zane, etc. - care erau entuziasmați de "luminile ce veneau de la Răsărit" și aruncaseră la coșul de gunoi toate valorile civilizației și culturii naționale. Ei deveniseră promotorii unor noi idealuri de viață, acele ale lumii bolșevice. "Apărarea Patriotică" ucidea fizic pe adversari, pe stradă sau în locuri ascunse, iar ARLUS-ul ucidea sufletele și credințele, cu amăgiri și false propovăduiri.

Palatul regal care trebuia să întruchieze simbolul puterii naționale era dominat de deficiențe politice ale lui Savel Rădulescu, discipolul lui Nicolae Titulescu, titlul și campionul politicii externe de "frățietate" cu Rusia Sovietică. În felul acesta, se poate spune că țara nu dispune de o conducere luminată și Occidentalul, care era partaș grupului de "Puterile Aliate", se lăsase complet încredințat, în simpatie, lui Stalin, care fusese asociat ca fondator al victoriei alcătuite ale unei lumi pașnice și înțeleasă pe ideea de justiție. Tăra întreaga a fost vândută Rusiei Sovietice, prin partidul comunist și prin toți acei care s'au asociat lui, indiferent de formă și intenții.

ȚARA CEA REALĂ

Afară de cercurile conducătoare și politice, care și-au căutat tot felul de formule de plutire, salvare sau acomodare, se găsea "Țara cea reală", care nu și-a pierdut cumpătul și nu era înclinată la nici un fel de compromis cu invazia bolșevică. Acolo era sufletul și cugetul românesc. Credința în trecutul și tradițiile fărâșoare de neam și luciditate și disponibilitate spirituală de a înfrunta orice dușmăne a străinilor, deci orice amenințare a identității naționale și a culturii strămoșești.

Această țară reală n'a putut fi eliminată din statornicia ei. Cu toate poitrivnicile pe care le-a întâmpinat, țara reală n'a

ieșit din statornicia ei, din așezarea ei spirituală, morală și ideologică.

În vâltoarea din vremea aceea, în anii de după 23 August 1944, când peste tot era neliniște, încăleală de minte, când partidul comunistilor din România teroriza țara, sub oblăduirea bolșevicilor, din vrednicia românească se ridică ceteele de feciori și voinici să apere "cetatea țării". Pământul țării era cotropit, iar sufletul ei era violentat. Peste tot întinsul românesc, era armata roșie și teroarea comunistă. Cine să înfrunte aceste fiare sălbatice? Nu era oare o nebulă să încerce cineva aceasta, după un război pierdut și fără scutul de apărare al unor prieteni?

Era, într'adevăr o nebulă. Dar credințele în idealuri nu se poticesc în logica moderăției, a salvării personale și a viclesugului moșitor. Si, așa începe strângerea celor de credință, să se ridice pe baricade: tineretul din școli și universități, cei ce au scăpat din focul războiului, cei formați în spiritul generației din 1922 și cei ce s'au dăruit naționalismului creștinesc și visau "o țară ca soarele sfânt de pe cer", acei ce nu se temeau de moarte și nici de defăimările mincinoase și nici de "zidul de ură și mișelie". Strângerea a fost mare, întinsă și puternică, încât nici armata roșie, în strategia ei, nu a avizat la o trântă cu acești voinici, până nu se chibzuiește bine și până nu se arată șansele unei victorii. Așa s'a făcut că, întâi, s'a strivit "puterea" aparentă a partidelor, a instituțiilor și a forțelor armate, prin "trădarea" multora și "slăbiciunea" altora.

Când țara a fost îngenuchiată, a venit și rândul voinicilor. N'au cedat nici atunci, în ultimul ceas, ci au luat drumul munților, al străinătății și, cei mulți de tot, drumul temnițelor comuniste. Nu au făcut compromisuri, nu au participat la guvernările comuniste, nu s'au bucurat de privilegii, nici măcar o clipă. Ci, au stat veșnic pe baricade și au căzut în morminte cu seninătatea vechilor Traci. Așa, a fost la începutul primăverii din 1948 (15 Mai) și fără încetare de atunci și până astăzi. Se cuvine să ne gândim la roadele bune ale istoriei, ca să nu fim dezorientați.

NOTE ȘI COMENTARII

BISERICA ORTODOXĂ CONDAMNĂ COMUNISMUL

Sub titlul de mai sus, periodicul Patriarhiei Române, "Vestitorul Ortodoxiei Românești", publică pe prima pagină în numărul 21-22 din luna Noiembrie 1990 o scurtă precizare pe care ne permitem a o reproduce mai jos în întregime.

"Deși pluralismul democratic este o condiție primordială a progresului societății umane, Biserica Ortodoxă Română este preocupată și îngrijorată de apariția, sub diverse forme, a comunismului care încearcă să se reorganizeze, amenințând astfel cuceririle Revoluției române din Decembrie 1989, precum și mersul României spre libertate autentică și renaștere moral-spirituală.

"Experiența amară și tragică a țării noastre, a țărilor Europei răsăritene și a altor țări din lume care au cunoscut comunismul, rănilă adânci din suferințe și conștiințe, precum și dezastrul social și economic pe care le-a creat comunismul ateu timp de mai multe decenii, au arătat clar că ideologia și sistemul comunist au fost deodată împotriva credinței în Dumnezeu și împotriva demnității umane.

"Biserica lui Hristos, care prin înșăși rațiunea sa de a fi în istorie, are vocația și îndatorirea de a promova credința în Dumnezeu și a apăra valoarea unică și veșnică a fiecărei ființe umane, creată după chipul lui Dumnezeu, condamnă comunismul ateu ca fiind străin și dușman ființei neamului românesc încreștinat încă de la nașterea sa în istorie".

Precizarea aceasta este semnată PATRIARHIA ROMANA.

Târzie recunoașterea a unui adevăr ce trebuia spus acum 45 de ani. Spus și respus cu fermitate și de-a lungul veacurilor ce au trecut, dela începutul începutului erei comuniste în România, dar mai ales în timpul "domniei" lui Ceaușescu, dărmătorul de biserici.

Oare n'a fost suficientă afirmarea lui Lenin făcută cu zeci de ani mai înainte că: "Religia e opiumul popoarelor", afirmație ce trebuia să fie cunoscută de către toți slujitorii altarelor? Oare n'au fost cunoscute masinațiile dictatorului care a strecurat în mijlocul turmei drept credincioase lupi îmbrăcați în piele de oaie, preoți-politici ce serveau ca informatori Securității, acești besbojnici ce nu aveau nimic comun cu cele sfinte? Care, îmbrăcând sutana preoțească, compromiteau și dărau Biserica pe dinăuntrul? Care-l tămaiau pe "prea iubitul" cu o impertinență nedemnă, începând dela Patriarh și până la ultimul popă-informator dintr'un sat oarecare? Care, în loc să-și pună cenușă pe cap și să-și ia tălpășița, blagoslovesc și astăzi turma credincioșilor?...

Trist și dureros, dar acesta este adevărul! Adevărul ce trebuie spus cu glas tare așa ca să fie auzit și de surzii slujitorii ai altarelor, care pentru un trai mai bun, făceau târg cu necuratul și își trimiteau enoriașii în pușcării, în lagăre de concentrare și chiar la moarte!

În același număr al "Vestitorului", citim în pagina a 5-a, următoarele rânduri, în cadrul articolului "Gânduri despre nefecutele Bisericii" semnat de arhiepiscopul Constantin Hariton: "După 45 de ani de urgisire constantă, de diminuare a poziției sale printr-o propagandă ateistă defăimătoare și neobosită, de urmărire, pedepsire și chiar lichidare a preoților care și urmau drumul de păstori spirituali ai comunităților, de control asupra învățământului și tipăriturilor religioase și culminând cu acțiunile criminale de mutilare și dărmare a nenumărate lăcașuri de cult, Biserica se află într-o stare de suferință din care cu mari eforturi încearcă să se înalțe".

Că au fost și preoți care au suferit, preoți care și-au dat viața pentru credința lor, o știam de multă vreme și-i admirăm, cinstind totodată memoria celor ce au suferit moarte de martiri.

Părintele profesor Dumitru Stăniloae, în interval publicat în acest număr, răspunzând la întrebarea: "Credeti că altul ar fi fost cursul vieții și al activității Sfinției Voastre dacă n'ar fi intervenit închisoarea?", răspunde cu smerenie: "probabil, dar e greu de spus care. Așa, am în primul rând mulțumirea de a fi suferit și eu, alături de atâția preoți și credincioși în cursul regimului comunist, despot și ateu. Prin 1952 erau peste 500 de preoți ortodocși în închisori. Era normal ca și teologii să fie între ei, să participe la această jertfă!..."

Să recitim împreună pasajul din comunicarea Patriarhiei: "...Biserica Ortodoxă Română ESTE PREOCUPATĂ și îngrijorată de apariția, sub diverse forme, a comunismului care încearcă să se reorganizeze!..."

Limpede ca lacrima; Biserica Ortodoxă din România, este PREOCUPATĂ și ÎNGRIJORATĂ de re-apariția partidului comunist.

Bine, bine, fraților, dar cu NEO-COMUNISMII dela putere, cum stăm?...

Nicolae NOVAC

CUVANTUL ROMANESC

THE ROMANIAN VOICE

P.O. BOX 4217
STATION D.
HAMILTON, ONTARIO
L8V 4L6
CANADA
TELEPHONE:
(416) 387-1832

CUPON DE ABONAMENT

NOU

REÎNNORE

NUMELE DE FAMILIE .....

PRENUMELE .....

STRADA/VA .....

ORAȘUL .....

STATUL/PROVINȚIA .....

COD POȘTAL .....

ȚARA .....

\$ 25 TOATE ȚĂRILE